

Finland för nyelse och kompetens 2021 – 2027

Program inom EU:s regionalpolitik och strukturpolitik

Förslaget till programdokument, version för utlåtande

Innehåll

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder.....	4
Tabell 1. Politiska mål, särskilda mål och motivering	10
2. Prioriteter	22
2.1. Eruf-prioritet 1: Ett innovativt Finland	22
2.1.1 Särskilt mål: Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik (SM 1.1)	22
2.1.2 Särskilt mål: Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter (SM 1.2)	29
2.1.3 Särskilt mål: Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft (SM 1.3).....	37
2.2. Eruf-prioritet 2: Ett klimatneutralt Finland.....	44
2.2.1 Särskilt mål: Främja energieffektivitetsåtgärder och minska växthusgasutsläpp (SM 2.1.)	44
2.2.3 Särskilt mål: Främja övergången till en cirkulär ekonomi (SM 2.6.).....	59
2.3 Eruf-prioritet 3: Ett mer tillgängligt Finland	67
2.3.1 Särskilt mål: Utveckla regional och lokal tillgänglighet (SM 3.3)	67
2.4. ESF prioritet 4: Ett sysselsättande, kunnigt och inkluderande Finland	70
2.4.1. Särskilt mål: Vägar till arbete (SM 4.1.1).....	70
2.4.2. Särskilt mål: Ny kompetens för arbetslivet (SM 4.1.6)	78
2.4.3. Särskilt mål: Jämlik delaktighet (SM 4.1.7).....	86
2.5. ESF prioritet 5: Finland av sociala innovationer	95
2.5.1 Särskilt mål: Skyddsnet för ungdomars framtid (SM 4.1.7).....	95
2.6 ESF prioritet 6: Finland motarbetar materiell fattigdom	101
2.6.1. Särskilt mål: Utrustad för livet (SM 4.11)	101
3. Finansieringsplan.....	102
3.A Överföringar och bidrag	102
3.1 Anslag per år	102
3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering	103
3.3. Förflyttning till InvestEU per år	106
4. Nödvändiga villkor	107
4.1. Effektiva mekanismer för övervakning av marknaden för offentlig upphandling.....	107
4.2. Verktyg och kapacitet för en effektiv tillämpning av reglerna om statligt stöd	110
4.3. Effektiv tillämpning och genomförande av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna	111

4.4. Genomförande av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning	112
4.5. God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering...	113
4.6. Strategisk politisk ram för stöd till energieffektiv renovering av bostadshus och andra byggnader	117
4.7. Styrning av energisektorn	118
4.8. Nationell plan för klimatanpassning samt förutseende och hantering av väder- och klimatrisker	118
4.9. Uppdaterad planering för avfallshantering	119
4.10. Kokonaisvaltainen liikennesuunnittelu asianmukaisella tasolla	120
4.11. Strategisk ram för en aktiv arbetsmarknadspolitik	123
4.12. Strategisk ram för utbildningssystemet på alla nivåer	125
4.13. Nationell strategisk ram för social delaktighet och fattigdomsminskning	129
5. Programmyndigheter	131
6. Partnerskap.....	132
7. Kommunikation och synlighet	134
Bilaga	136

1. Programstrategi: viktigaste utmaningar och politiska åtgärder

De nationella strategiska målen och valen som hänför sig till smart specialisering i regionerna styr genomförandet av unionsprogrammet för regional- och strukturpolitik med resiliens. I de nationella målen läggs tonvikten på kontinuerligt lärande och inlärningssystemen, sysselsättningen och arbetsdeltagandet, näringslivsorienterad innovationspolitik och hållbar tillväxt samt insatser för utfasning av fossila bränslen i ekonomin och samhället.

Hållbar utveckling, jämställdhet, jämlikhet, digitalisering, internationalisering, klimatförändringar och innovation ska integreras i all verksamhet på ett ändamålsenligt sätt så att aktörerna aktiveras till att se nya potential och rätta sig efter principerna i sin verksamhet. ESF stödjer framför allt målen 1–5 och 8 av FN:s globala mål för hållbar utveckling. Eruf stödjer speciellt de globala målen 7–10 och 13. "Do no significant harm" principen, som betyder att man kan inte finansieras projekt som skadar miljö, ska genomföras i det verkställande av program. Denna principen och det Paris miljöavtalet bindas allt finansiering av EU och alla fonder.

Förutom att alla projekt ska ha en jämställdhetsdimension är det också möjligt att finansiera projekt som framför allt syftar till att främja jämställdheten mellan könen. När programmet genomförs är det viktigt att stödja samerna, romerna samt andra befolkningsgrupper på ett kulturkänsligt sätt. Den verksamhet som stöds ska vara tillgänglig och hjälpa personer med funktionsnedsättning att ta del av sina rättigheter, sysselsättningsmöjligheter och samhällsligt deltagande. Insatserna i programmet ska genomföras enligt stadgan om de grundläggande rättigheterna. Insatserna ska bidra till att undanröja ojämlikhet.

Strategierna för smart specialisering är ett viktigt instrument i verksamheter med medfinansiering av Eruf och ESF, som stöd för substansdefinitionen i programmen och speciellt under genomförandet. Utöver smart tillväxt ska genomförandet ske med hänsyn till hållbar och inkluderande tillväxt. Programmet skapar resiliens för genomförandet då omständigheterna förändras under programperioden. Inför hotbilder som externa riskfaktorer och plötsliga konjunktursvängningar är det viktigt att accentuera dels insatser som stödjer företagen och värnar om arbetstillfällena, dels såväl akutinsatser som långvarigare åtgärder för att hantera kriser utifrån de nationella och regionala behoven. Konsekvenserna och effekterna av pandemin med covid-19 sätter sin prägel på programperiodens början, speciellt med avseende på företagsverksamheten och sysselsättningen. Teman som genomsyrar stimulansåtgärderna är digitalisering, grön tillväxt och klimatet.

Territoriella skillnader och viktningar avspeglas på valen i genomförandet av programmet. Befolkningscentraliseringen och urbaniseringen å ena sidan och avfolkningen å andra sidan anger underlaget för genomförandet. I alla regioner finns både växande och stagnerande områden. Vid tilldelningen av resurser till den ökande företags- och innovationsverksamheten, som koncentreras främst till stadsregioner, ska även samarbetet med aktörer i omgivningen vägas in. Genom större pendlingsområden och nya sätt att arbeta kan det vara möjligt att höja sysselsättningsgraden i områden med en ineffektiv arbetsmarknad. Befolkningsförändringar och demografiska förändringar avspeglas på olika sätt beroende på region. Städerna tampas med att utveckla tjänster för en heterogen befolkning. Samtidigt är utmaningen i glesbygderna att hitta nya sätt att organisera tjänster. Digitaliseringen främjar arbete, företagsverksamhet och service som är geografiskt oberoende samt stödjer multilokalitet med avseende på boende, utveckling och tillväxt.

Särskild finansiering avsedd för att avhjälpa regionala skillnader i utvecklingen av nordliga glesbefolkade områden (NSPA) anvisas speciellt till att förbättra tillgängligheten i närings- och företagsverksamheten samt till utvecklingen av tillgängligheten avseende tjänster för utbildningsmässig jämlikhet, välfärd och delaktighet, exempelvis med hjälp av digitalisering. Stödet till NSPA-regioner riktas till att lösa de särskilda utmaningarna i Östra och Norra Finland. Till dessa räknas bland annat bestående konkurrensackdelar på grund av den glesa befolkningen och de långa avstånden.

Insatserna i programmet bidrar till genomförandet av EU:s Östersjöstrategi och EU:s politik för Arktis samt främjar internationellt samarbete både i gränsregionerna och även mer allmänt.

Programmet kompletterar EU:s andra strategier och politiker samt nationella åtgärder inom närings-, energi-, klimat-, innovation-, utbildnings- och sysselsättningspolitiken och avseende insatser för att undanröja socialt utanförskap och fattigdom dels genom ökade volymer av insatserna, dels genom att ta fram nya handlingsmodeller, metoder och nätverk för politiken. Eruf stödjer målen i programmet Horisont Europa genom att finansiera inledande innovationsarbete och nätverk i företag och utbildningsinstitutioner. Företagsstöden inom Eruf är samordnade med företagsstöden inom landsbygdsfonden (EJFLU). Företagsstöd från Eruf, nationella och EU-medfinansierade finansieringsinstrument och övrig utveckling av företagsverksamheten utgör en samordnad helhet.

Principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter uppfylls för närvarande relativt väl i Finland. Erufs insatser behövs ändå för att stödja i synnerhet utvecklingen av sysselsättning, kontinuerligt lärande och arbetslivet, jämställdhet och jämlikhet, lika möjligheter och deltagande. De nationella jämställdhetsmålen bidrar till genomförandet av programmet. Ledarverksamheten arbetar för aktivt deltagande i landsbygdsregioner. ESF stödjer delvis samma invandrargrupper som Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Insatserna inom ESF är ändå mer omfattande, eftersom AMIF fokuserar huvudsakligen på de första stegen i integrationsfrämjande som fokuserar på tredjelandsinvandrare. Fonderna kompletterar integrationsinsatser enligt integrationslagen som finansieras med nationella medel.

Enligt utvärderingen av programperioden 2014–2020 hänför sig utmaningarna inom förvaltningen till effektiv användning av de knappa resurserna och aktivering av förnyelseinriktad projektverksamhet med kundfokus. Förvaltningens styrkor är smidigare e-tjänster, implementering av kostnadsmodeller och snabbare utbetalningar. Förenklingen kommer att fortsätta med kostnadsmodeller och mer avancerade digitala processer. Aktörerna uppmuntras att använda sig av strategisk och innovativ offentlig upphandling som tar hänsyn till kvalitets-, livscykel- och miljökriterier.

Den riksomfattande och landskapsövergripande projektverksamheten var enligt utvärderingen på det stora hela väl fungerande. Riksomfattande projekt undanröjer överlappande verksamhet, främjar spridningen av resultaten och genererar specialkunskap inom projektverksamheten. Landskapsövergripande projekt främjar lärande av varandra och genererar stordriftsfördelar när insatser genomförs på områden som är större än ett landskap. Enligt utvärderingen saknades synergier mellan de riksomfattande och regionala projekten och därför bör åtgärderna i framtiden ha ett starkare regionalt perspektiv.

Målet är att stärka samordningen av Eruf och ESF för genomförande av bredare mål bland annat med hjälp av dimensionerna. Enligt utvärderingen har framgångarna i detta avseende varit måttliga under den föregående programperioden.

Utmaningar avseende FoUI

Globala omvärldsförändringar, som den snabba tekniska och ekonomiska utvecklingen samt miljöutmaningarna kräver satsningar på näringslivsorienterad och innovativ FoU-verksamhet. I det nationella reformprogrammet har målet för FoUI ställts på 4 procent av BNP. År 2018 var FoUI-intensiteten i Finland 2,75 procent av BNP. Sedan 2009 har FoUI-intensiteten i företagssektorn minskat kraftigt, även om en liten förbättring har kunnat skönjas de allra senaste åren. Den privata medfinansieringen till offentlig forskning är mindre än EU-genomsnittet. Sektorn av medelstora företag som har kapacitet för privata FoUI-investeringar är smal i Finland och jämfört med EU-snittet är även andelen snabbt växande innovativa företag mindre.

Forsknings- och högskolesektorn tåmpas med insufficient internationalisering. Utöver de relativt höga arbetskraftskostnaderna gör det perifera läget och språkbarriären Finland mindre attraktivt för

internationella experter och investeringar. Utländska direktinvesteringar har stannat på en låg nivå. Därtill finns det endast ett fåtal finländska multinationella bolag med FoUI-aktivitet utomlands.

Affärsinnovationer fokuserar främst på små förbättringar och effektivisering av verksamheten i företag och på arbetsplatser. Med tanke på att stärka innovationspotentialen är det viktigt att satsa på personalens kompetens och därigenom höja innovationskapaciteten.

I utvärderingen av 2014–2020 konstateras att i fråga om stimulering av FoU hade strukturfondsprogrammet en obetydlig effekt i förhållande till de totala FoU-utgifterna. Däremot hade FoUI-finansieringen från strukturfonderna två viktiga strukturella dimensioner. För det första bidrog den till att förankra en regional innovationspolitik om regionala FoUI-kluster och innovationsekosystem. För det andra ökade och fokuserade strukturfonderna FoUI-verksamheten speciellt i landskap med låg FoUI-intensitet i företagssektorn.

Utmaningar avseende digitalisering

Trots att digital kompetens hör till Finlands viktigaste konkurrensfördelar har företagen svårigheter med att rekrytera specialiserad it-kompetens. Det finns stora skillnader mellan företag vad gäller integrering av digital teknik samt i affärsverksamheten. Digitaliseringsgraden i ett företag beror mycket på företagarens och de andra nyckelpersonernas kompetens. I synnerhet små företag behöver bollplank och lätt åtkomliga modeller för utveckling av sin digitala kapacitet.

Digitaliseringen erbjuder Finland en betydande potential för produktivitetshöjning. Den därtill hörande industriella omvandlingen kräver insatser för att stärka såväl it-infrastrukturen som kompetensen och FoU-verksamheten inom framtida digitala tjänster. Digitala tjänster, distansarbete och distansstudier minskar behovet för resor, vilket ger en minskning av utsläppen av växthusgaser och andra ämnen. Denna utveckling tog fart 2020 med pandemin med covid-19 som tvingade samhället att snabbt börja använda digitala förbindelser och tjänster. Erfarenheterna utvisade att mer omfattande användning av informations- och kommunikationsteknik i samhället ger upphov till effektivare funktioner, gör dem mindre platsberoende och skapar utbud av nya verktyg och arbetsmetoder. Samtidigt ökar behovet av bättre lösningar för informationssäkerhet, informationsskydd och cybersäkerhet. Lärdomarna från pandemin måste tas till vara i FoUI-verksamheten, företagens produktutveckling och offentlig service.

Utmaningar avseende små och medelstora företag

Tiotusentals arbetstillfällen har försvunnit inom de traditionella industrierna i Finland. I gengäld uppkommer nya affärsmöjligheter genom den ökande digitaliseringen, den cirkulära ekonomin och medicintekniken med tillhörande tjänster samt i anslutning till klimatåtgärderna. Små och medelstora företag har en viktig diversifierande roll i näringsstrukturen eftersom största delen av den nya affärsverksamheten och de nya arbetstillfällena samt produktivitetens utvecklingen sker i de snabbt växande företagen inom detta segment. Företagssektorn i Finland kännetecknas av mikroföretag och ensamföretagare. Endast få företag är inriktade på snabb tillväxt. Företagens internationalisering kräver ytterligare insatser. Det finns stora skillnader mellan branscher och företag med avseende på export och övrig internationell affärsaktivitet. Enligt SME-företagsbarometern 2/2020 har investeringsviljan minskat och förväntningarna på omsättningsutvecklingen och lönsamheten sjunkit till följd av covid-19-pandemin.

Företagens FoU-utgifter minskade i Finland under 2010-talet kraftigare än i något annat EU-land. Ändå har innovationer en betydande effekt på företagets verksamhet, förnyelseförmåga och framgång. De företag som samarbetar med högskolorna förhåller sig mer aktivt till att utveckla produktionsprocesserna och produktinnovationerna och effektivisera organisationen. Näringslivet bör ta till vara hela den potential som klimatteknik och koldioxidsnål produktion erbjuder. Många branscher i Finland har specialiserad miljöteknisk expertis men de saknar inriktning på internationalisering och export. Utmaningen är att skapa tillräckligt starka konsortier som stödjer varandra och besitter tillräcklig global konkurrenskraft.

Största delen av de nya företagen och arbetstillfällena uppkommer i branscher som genomsnittligt sett är mindre produktiva. Utöver servicesektorn behövs det nya arbetstillfällena också inom branscher med hög produktivitet. Nya affärsmodeller och serviceproduktion kräver såväl investeringar i produktion som satsningar på kompetens, tillgång till kompetent arbetskraft, förnyelseförmåga och forskningsintensitet. I över hälften av de små och medelstora företagen anser man att tillgången till kompetent arbetskraft som motsvarar företagets behov bromsar upp tillväxten, åtminstone i viss mån. Små och medelstora företags bristande förnyelseförmåga avseende kompetens och i samband med ägarbyten utgör en risk för livskraften speciellt i regioner med övervägande små och medelstora företag. I det svåra läget som orsakats av covid-19-pandemin har företagen bemödat sig om att hålla kvar kompetent arbetskraft genom att delvis använda systemet för permittering.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 stöddes utvecklingen av små och medelstora företags konkurrenskraft på många olika sätt. I förhållande till målen har tillväxten i företag som tilldelats Eruf-stöd stimulerats väl, även om en del av effekterna blir synliga först med tiden. Programmet lyckades bra med företagets internationalisering. Däremot var effekterna små på diversifieringen av näringsstrukturen och uppkomsten av nya företag.

Utmaningar avseende koldioxidsnäla processer och klimatet

Finlands mål är att vara klimatneutralt 2035. Utmaningen är att hitta incitament för förbindelser och val för koldioxidsnäla lösningar och att jämna ut osäkerheter vid omställningen. Begränsning av klimatförändringen innebär minskad energiförbrukning med ett långt framtidsperspektiv och introduktion av produktions sätt med mindre utsläpp, vilket kräver stora omställningar inom energi- och utsläppsintensiva industrier och i samhället.

Finland har betydande nya affärsmöjligheter och lösningar på den globala marknaden. Både den offentliga och den privata FoUI-verksamheten måste ställas in på ny tillväxt och lösningar på de globala utmaningarna. Vid sidan av de redan kända finländska framgångssektorerna skapas nya framgångssagor inom klimatneutrala processer, miljöinvesteringar, kreativ ekonomi, miljöteknik och cirkulär ekonomi. Det är avgörande att små och medelstora företag kan produktifiera, kommersialisera och lansera sina innovativa idéer för varor och tjänster.

Klimatförändringen hör till de mest betydande faktorerna för den arktiska regionen och den framtida utvecklingen där. Den måste bekämpas med alla medel. De lokala samhällenas, inklusive urfolket samernas, förmåga att anpassa sig till förändringarna måste stärkas. Den tekniska utvecklingen ger mer hållbara lösningar för växelverkan. Samarbetet mellan städerna och landsbygden kräver insatser med anledning av multilokalitet, distansarbete och distansstudier, nya koldioxidsnäla transportformer, förnybara energilösningar, rekreation i naturen och kulturmiljön samt turism. Programmet möjliggör innovativ utveckling av hållbar affärsverksamhet med tillhörande kompetens inom dessa teman.

Alla företag kan delta i arbetet för en hållbar ekonomi för att uppnå klimatneutralitet. Även de traditionella affärsverksamheterna får fördelar av effektivare verksamhet, mindre energiförbrukning och återvinning av råvaror. De små och medelstora företagen behöver stöd från samarbete mellan lokomotivföretag, forskningsinstitut, utbildningsorganisationer samt arbetsmarknadens, näringslivets, civilsamhällets och konsumentsektorns organisationer. I Finland finns betydande högteknologiskt kunnande inom flera sektorer. Med sikte på global efterfrågan skapas utvecklingsplattformar som tar fasta på pionjärmarknader. Skärpning av många utsläppsgränsvärden skapar också tillväxtmöjligheter för finländska företag som ligger i framkant av kompetens och högteknologi.

Utmaningar avseende tillgänglighet

På grund av Finlands geografiska läge ställs små och medelstora företag inför utmaningar i den fysiska omvärlden. Delar av landet är glest befolkade och avstånden är långa. Tillgängligheten

spelar en stor roll för näringslivets konkurrenskraft och därför är dessa utmaningar en konkurrensnackdel speciellt i Östra och Norra Finland. De långa avstånden och glesa befolkningen är problematiska för transport- och resekedjorna. De infrastrukturprojekt som genomförs med särskild finansiering för nordliga glesbefolkade områden (NSPA) är kopplade till större utvecklingshelheter. Inom Europeiska kommissionens pilotsatsning på industriell omvandling (Pilot action: Regions in Industrial Transition) utarbetades en smart specialiseringsstrategi för Östra och Norra Finland innehållande gemensamma tillväxtområden. Det gäller att sänka tröskeln för investeringar för företagen i Östra och Norra Finland och göra det möjligt för dem att utvidga verksamheten. För att stödja utvecklingen av företagsverksamheten i dessa regioner behövs småskaliga projekt för transportinfrastrukturen som fokuserar på produktionsverksamhet och turistföretag.

Utmaningar avseende sysselsättning

Enligt prognoserna kommer andelen av personer i arbetslivet att minska i Finland fram till 2050. Befolkningsökningen sker enbart genom invandring. Sysselsättningsgraden uppvisade en positiv utveckling från och med slutet 2010-talet och över hälften av de nya arbetstagarna rekryterades från utanför arbetsmarknaden. Trots det förbättrade sysselsättningsläget har Finland en oproportionellt hög strukturell arbetslöshet på de viktigaste sektorerna inom ekonomin. Även ungdomsarbetslösheten är, trots att den har minskat, högre än EU-snittet. Då omständigheterna förändras är det viktigt att också finansiera insatser som stödjer företagen och värnar om arbetstillfällen inför hotbilder som externa riskfaktorer och plötsliga konjunktursvängningar. Arbetslösheten ökade under covid-19-pandemin. Speciellt stor var ökningen av antalet permitterade.

Förändringen av arbetet kräver satsningar på och beredskap för kontinuerligt lärande. Bristen på kompetent arbetskraft påverkar utvecklingen och utnyttjandet av nya tekniska lösningar, automation och robotik samt företagets produktivitet och tillväxtpotentialer överlag. Arbeten där kompetenskraven är lägre kan ersättas med tekniklösningar. Framöver kommer klimatåtgärderna också att avspeglas tydligare på kompetenskraven. Arbetskraftstillgången försvåras av den åldrande befolkningen, människors platsbundenhet och de långa avstånden i vissa delar av landet. Arbetskraftens rörlighet inom landet är liten och detsamma gäller arbetskraftsinvandringen. En särskild utmaning för Finland är könssegregeringen på arbetsmarknaden som gör att en del av kompetenspotentialen förblir outnyttjad.

Sysselsättningen av partiellt arbetsföra personer som inte är i arbetslivet bör förbättras för att höja sysselsättningsgraden. Social ekonomi och sociala företag kan bidra till utbudet av arbetstillfällen och möjligheter till kompetenshöjning också till partiellt arbetsföra och andra personer i utsatt ställning.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 erhöles goda resultat speciellt inom sysselsättningen av äldre, medan målen för sysselsättning av unga inte uppnåddes. Programmet erbjöd begränsade verktyg för att inverka på långtidsarbetslösheten. Jämfört med nationell finansiering hade ESF-insatserna på det stora hela en större inverkan på sysselsättningen bland dem som omfattades av programmet.

Utmaningar avseende kompetens

På 2020-talet kommer kompetens att vara den viktigaste förutsättningen för tillväxt och tillgången på kompetent arbetskraft är i hög grad avgörande för vår globala konkurrensposition. Behovet av kompetensuppdatering och kontinuerligt lärande ökar kraftigt när ny teknik tas i bruk och arbetet förändras. Enligt OECD:s bedömning kommer 21 procent av arbetsuppgifterna att genomgå betydande förändringar de närmaste 10–20 åren. Denna förändring kräver kontinuerlig omformning av arbetslivet. Enligt undersökningen om arbetsvillkor 2018 har digitaliseringen penetrerat arbetslivet i Finland. Skillnaderna i användningen av digital utrustning och i digital kompetens är stora mellan olika socioekonomiska grupper. I synnerhet de äldre känner oro för sina digitala färdigheter. Trots de snabba omvärldsförändringarna har möjligheterna att delta i utbildning och kompetensutveckling som arbetsgivaren ordnar inte egentligen ökat.

Enligt framsynsresultat kommer 80 procent av nya arbetstillfällen i framtiden att förutsätta högre utbildning. Förutseendet av kompetensbehoven påverkas av förändringarna inom sektorerna och yrkesområdena. Dessutom krävs satsningar på att minska könssegregeringen i utbildningen och arbetslivet. Kontinuerligt lärande i kombination med utveckling av arbetslivet förbättrar tillgången till kompetent arbetskraft, höjer arbetskraftens produktivitet och främjar arbetsorganisationernas ledning. Med tanke på att motarbeta polariseringen av arbetsmarknaden är det viktigt att utveckla vuxenutbildningen för den lägsta inkomst- och utbildningsnivån och höja kompetensen hos de grupper som är underrepresenterade i utbildningen.

Servicesystemet utvecklas så att stödelementen för övergångar och omställningar används i större utsträckning. Övergångarna från utbildning till arbete och mellan anställningar görs smidigare och snabbare med särskild hänsyn till det föränderliga arbetslivets behov och utvecklingen av den nationella modellen för omställningsskydd.

Trots ett väl fungerande utbildningssystem har utbildningsresultaten i Finland försämrats, kunskapsnivån har börjat sjunka, skillnaderna mellan olika grupper har ökat, andelen skolavhopp har ökat och anmärkningsvärt många har brister i de grundläggande kunskaperna och färdigheterna. Enligt OECD:s PISA-studie har finländska ungdomars kunskaper inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap blivit sämre och de regionala skillnaderna har blivit större. Ett särskilt bekymmer är invandrarnas kunskaper. Enligt PIAAC-undersökningen besitter inte alla 16–65-åringar tillräcklig informationssamhällskompetens för att klara sig i det moderna samhället.

Enligt utvärderingen 2014–2020 var andelen deltagare med endast grundläggande utbildning större än tidigare. Genom programmet var det möjligt att bidra till bland annat att avhoppet minskade och att färre unga stod utanför utbildning eller arbete. Med tanke på livslångt lärande var åtgärderna dock otillräckliga. Av målgrupperna accentuerades antalet sysselsatta i förhållande till arbetslösa och personer utanför arbetskraften. Med avseende på utbudet av och kvaliteten på utbildning inom tillväxt- och omställningsbranscherna bidrog utvecklingsinsatserna till den kompetenshöjning som behövdes för tillväxt och smart specialisering. I projekten stärktes kompetenser för det digitala samhället och utvecklades digitala lärmiljöer och utbildningskoncept.

Utmaningar avseende social utslagning

Polariseringen bland befolkningen i Finland ökar och ekonomisk utsatthet och fattigdom koncentreras och går i arv. Även de regionala skillnaderna ökar. Risken för fattigdom eller socialt utanförskap är fortfarande liten, trots att det finns vissa skillnader mellan regioner och befolkningsgrupper. Barn med lågutbildade föräldrar löper stor risk för socialt utanförskap eller fattigdom. Fattigdomsriskerna är betydligt större (20 %) bland barn med invandrarbakgrund än hos barn med finländsk bakgrund. Fattigdom korrelerar med olika former av ungdomsproblem och utslagning samt med invalid-/sjukpension bland 16–24-åringar.

Finland har uppskattningsvis 70 000 unga som varken arbetar eller studerar (Neet). Avsaknaden av arbets- eller studieplats ökar risken för att Neet-unga upplever ekonomisk utsatthet, utanförskap och ensamhet. Många unga har svårigheter med kompetens och livshantering. Till de största utmaningarna hör avhopp på andra utbildningsstadiet, det stora antalet unga som varken arbetar eller studerar samt anhopningen av problem speciellt hos unga män. Före 2000 var psykisk ohälsa den vanligaste grunden för beviljande av invalid-/sjukpension. Psykisk ohälsa orsakar arbetsförmåga speciellt bland 18–34-åringar.

Det finns utmaningar med sysselsättningen av personer som är partiellt arbetsföra, har en funktionsnedsättning, har utländsk bakgrund, hör till en etnisk minoritet eller är äldre. Arbetslöshet försämrar arbets- och funktionsförmågan och omvänt: nedsatt arbets- och funktionsförmåga försämrar möjligheterna att få arbete.

Sysselsättningsgraden bland invandrare i arbetsför ålder är lägre än bland den infödda befolkningen, medan arbetslöshetsnivån är högre. Ungdomar med invandrabakgrund löper en synnerligen stor risk att hamna utanför arbetsmarknaden då de går ut grundskolan. Faktorer som komplicerar sysselsättningen av personer med utländsk bakgrund är bristande kunskaper i de inhemska språken, brist på arbetserfarenhet i Finland samt komplikationer med erkännande av utländska kvalifikationer och utbildningar.

Enligt utvärderingen av 2014–2020 riktades utvecklingsprojekten för social delaktighet och fattigdomsminskning på personer med största risken för fattigdom och utanförskap. Enligt jämförelserna gav dessa projekt bättre resultat än nationella åtgärder avsedda för motsvarande målgrupper. Framöver bör insatserna för delaktighet kopplas bättre till både de nationella strukturerna och den övriga strukturfondsverksamheten.

Sociala innovationer till barnskyddet

Den socioekonomiska polariseringen i samhället har medfört att ohälsan bland de unga som redan var i en utsatt ställning har ökat. Detta avspeglas speciellt som ökande missbruk och mental ohälsa. Det finns många indikatorer som kopplar klientrelationer inom vård utanför hemmet och barnskyddet till social utsatthet som vuxen. Enligt undersökningar löper personer som vuxit upp utanför hemmet större risk för marginalisering än den övriga befolkningen. Det särskilda målet med sociala innovationer främjar reformen av innehållet och strukturerna hos öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet genom att utveckla och fördjupa samarbetet och gemensamma insatserna mellan olika aktörer. På så sätt kan man identifiera och förankra effektiva arbetsätt.

Utmaningar avseende materiell fattigdom

I Finland riskerar över 800 000 personer fattigdom eller utslagning. För att minska utsatthet och matsvinn ger många aktörer bl. a. överblivna livsmedel från butiker och skänkt mat till mindre bemedlade personer. I samband med mat och annat materiell stöd ökar man mottagarnas sociala integration och medvetande om bl.a skänkt mat, skuldrådgivning, hälsovård, socialskydd och olika strukturfondsprojekt.

Enligt rapport som kommissionen utgav år 2018 om Finlands program för mindre bemedlade personer har programmet stödjat aktörer i livsmedelsdistribution både genom att utrusta dem med mat till distribuering och genom att öka deras organisation och expertis inom livsmedelsdistribution. Detta har också återspeglats i möjligheten att genomföra annat stöd i form av kompletterande åtgärder.

Tabell 1. Politiska mål, särskilda mål och motivering

Tabell 1 Eruf		
Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning) [2000]
1. Ett smartare Europa	<i>SM 1.1.</i>	För att även i framtiden kunna vara en ett ledande innovationsland i Europa behöver Finland nya modeller för samarbete mellan näringslivet och forskningen och för kompetensöverföring till ett mångsidigt näringsliv. Nationella strateginsatser och landskapens smarta specialiseringsstrategier

		<p>spelar en viktig roll i näringslivets omställningsprocess och i utvecklingen av innovationskapaciteten i regionerna. Insatserna stödjer det nationella målet att öka FoUI-investeringarnas andel till 4 procent av BNP och de ska vara i linje med klimatmålen och "do no significant harm" -principen. Att kunna svara på omställningarna kräver utveckling som tar fasta på regionernas särdrag och styrkor.</p> <p>Förvärv och förkovran av kunskaper och färdigheter ger upphov till nya handlingsmodeller som ger ett underlag för flexibla och sektorsövergripande innovationsekosystem samt för den cirkulära ekonomin.</p> <p>Det är nödvändigt att främja speciellt högskolornas och forskningsinstitutens beredskap för internationalisering och anknytning mot värdenätverk inom EU, förbättra möjligheterna till kommersiellt utnyttjande av forskningsprojekt och delta i interaktiva och öppna innovationsprocesser. I kärnan av FoUI ligger sektorsövergripande samarbete mellan olika aktörer, som högskolor och forskningsinstitut, utbildningsinstitutioner, företag, kommuner, affärsverk, föreningar och stiftelser samt staten och internationella partner.</p> <p>Gemensamma innovationsaktiviteter för den privata och den offentliga sektorn – speciellt forsknings- och utvecklingsorganisationer, städer och kommuner – bidrar till framtagningen av globala lösningar och genererar tillväxt. Den ökande betydelsen av internationella och nationella avtal och åtaganden på klimat- och miljöområdet innebär att det är viktigt att skönja regleringens positiva effekter på inriktningen av hållbar tillväxt, nya marknader och produktutveckling.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i forskning och innovation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt hållbara transporter, med beaktande av regionala skillnader. Dessa insatser bidrar till att Finland kan uppfylla de landsspecifika rekommendationerna. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>1. Ett smartare Europa</p>	<p><i>SM 1.2.</i></p>	<p>Digitaliseringen erbjuder Finland en betydande potential för produktivitetshöjning. Den därtill hörande industriella omvandlingen kräver insatser för att stärka såväl it-infrastrukturen som kompetensen inom framtida digitala tjänster.</p>

		<p>Digitalisering innebär att digital teknik blir allt mer integrerad i vardagen. Digitala tjänster, distansarbete och distansstudier samt videokonferenser minskar behovet för resor, vilket ger en minskning av utsläppen av växthusgaser och andra ämnen. Digitala tjänster produceras och levereras i datanät och allt oftare är de som använder tjänsterna också de som skapar dem.</p> <p>Nya tekniska lösningar, digitalisering, automatisering och exempelvis robotik skapar företagen möjligheter att utveckla sina produktionsprocesser och tjänster och ge sig in på nya affärsmöjligheter. Digitala innovationskluster stödjer företag och offentliga organisationer med implementeringen av ny teknik och framtagningen av smarta processer såväl inom Europa som på nationell och lokal nivå.</p> <p>Denna utveckling tog fart 2020 genom pandemin med covid-19 som tvingade samhället att snabbt börja använda digitala förbindelser och tjänster. Erfarenheterna utvisade att mer omfattande användning av informations- och kommunikationsteknik i samhället i bästa fall ger upphov till effektivare funktioner, gör dem mindre platsberoende och skapar utbud av nya verktyg och arbetsmetoder. Det är viktigt att man inom FoU och företagets produktutveckling snabbt tar fasta på coronalärdomarna och de uppdagade utvecklingsbehoven.</p> <p>Insatserna inom detta särskilda mål svarar speciellt på behoven av forskning och innovation samt den gröna och digitala omställningen som kommissionen lyft fram i de landspecifika rekommendationerna för 2019 och 2020. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>1. Ett smartare Europa</p>	<p>SM 1.3.</p>	<p>Företagens FoU-utgifter minskade i Finland under 2010-talet kraftigare än i något annat EU-land. Ändå har innovationer en betydande effekt på företagets verksamhet, förnyelseförmåga och framgång. De företag som samarbetar med högskolorna förhåller sig mer aktivt till att utveckla produktionsprocesserna och produktinnovationerna och effektivisera organisationen. Det behövs en ökning av innovationsaktiviteter med högt mervärde och därtill hörande kapacitet, som utnyttjande av den kreativa kompetensen.</p> <p>Trots att det i Finland finns betydande högteknologiskt kunnande inom flera sektorer är bristen på diversitet inom ekonomin fortfarande en utmaning, och utvecklingen inom nya</p>

		<p>och små företag har inte förmått att råda bot på den. Bris- terna i fråga om internationalisering och könssegregeringen på arbetsmarknaden inskränker möjligheterna för uppkoms- ten av nya innovationer.</p> <p>Innovativa företagsekosystem med internationella nätverk fungerar som motorer för i den ekonomiska tillväxten ge- nom att skapa nya tillväxtsektorer och förnya näringsstruk- turer. För att stärka den internationella konkurrenskraften måste produktiviteten ställas in på ny tillväxt. I linje med smart specialisering gäller det att dels utnyttja nya tillväxt- källor, dels stimulera de traditionella branscherna i regionen till exempel genom att höja förädlingsgraden, med beak- tande av ”do no significant harm” –principen och Finlands mål för klimatneutralitet 2035.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i forskning och inno- vation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt stöd till små och medelstora företag. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar till uppfyllandet av rekommendat- ionerna. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p><i>SM 2.1.</i></p>	<p>Finland har förbundit sig att nå klimatneutralitet 2035. För att detta mål ska kunna nås är det av avgörande vikt att för- bättra energieffektiviteten och minska växthusgasutsläp- pen. Att spara energi är viktigt inte bara för att bromsa upp klimatförändringen, utan bland annat också för att trygga energiförsörjningen, minska behovet av importerad energi och sänka energikostnaderna. Förbättring av energieffekti- viteten inbegriper således också utveckling av använd- ningen av förnybara energikällor och energilagringen.</p> <p>Målet är att förbättra energi- och resurseffektiviteten speci- ellt i små och medelstora företags verksamhet, produkter och tjänster samt byggnaders energiprestanda. Små och medelstora företag förbrukar energi i produktionsprocessen samt för uppvärmning och belysning av produktions- och verksamhetslokaler, användning av utrustning, transporter osv. beroende på bransch. Största delen av växthusgasut- släppen uppkommer indirekt inom el- och fjärrvärmepro- duktionen. Direkta utsläpp uppkommer genom företagets egen användning av bränslen, för exempelvis oljeeldning och transporter.</p>

		<p>Alla företag kan delta i arbetet för en hållbar ekonomi för att uppnå klimatneutralitet. Nya, smarta IKT-lösningar är ett effektivt sätt på vilket företagen kan höja energi- och resurseffektiviteten. Även de traditionella affärsverksamheterna får fördelar av effektivare verksamhet, mindre energiförbrukning och återvinning av råvaror. En hållbar och miljöpositiv företagsimage avspeglas positivt på kundlojaliteten. Därtill kräver kunniga arbetstagare att arbetsgivarens verksamhet är ekologiskt hållbar. De små och medelstora företagen behöver stöd från samarbete mellan lokomotivföretag, forskningsinstitut, utbildningsorganisationer samt arbetsmarknadens, näringslivets, civilsamhällets och konsumentsektorns organisationer. Med sikte på global efterfrågan skapas utvecklingsplattformar som tar fasta på pionjärmarknader.</p> <p>I kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 nämns forskning och innovation, omställning till koldioxidneutral ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar till att dessa rekommendationer uppfylls. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p>SM 2.4.</p>	<p>Klimatförändringen medför betydande fysiska och sociala risker för näringslivet. Dessutom avspeglas förändringar i andra länder och världsdelar på finländska företags verksamhet bland annat genom råvarutillgång, logistik och produktionslokalisering. En del av förändringarna kan omvandlas till nya affärsmöjligheter.</p> <p>Begränsning av klimatförändringen ska ändå alltid ha högre prioritet än anpassning till den. En betydande del av anpassningen till klimatförändringen sker på lokal och regional nivå. Städer och landskap har tagit fram anpassningsbedömningar eller anpassningsplaner, antingen som separata dokument eller integrerade i klimat- eller miljöprogrammet. För det konkreta arbetet på lokal plan behövs regionala bedömningar av klimatförändringens konsekvenser, klimatriskerna samt de faktorer som hänför sig till sårbarheter och anpassningsförmåga. De ger värdefull information för omvärldsanalyserna i företagens strategiprocesser. Vissa branscher, som naturturism, har specifika utmaningar och framförhållningsbehov på grund av klimatförändringen. Det är viktigt att informationen tillämpas effektivt och detsamma gäller spridning av praktiska erfarenheter av metoder och förfaranden för riskbedömning och riskhantering.</p>

		<p>Syftet med anpassningsstrategin är också att genom FoU samt kommunikation stärka samhällets anpassningsförmåga samt ge upphov innovationer med potential för affärsverksamhet och exportmöjligheter.</p> <p>I kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 nämns forskning och innovation, omställning till koldioxidsnål ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar indirekt till uppfyllelsen av samtliga av dessa rekommendationer som anknyter till klimatförändringen. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>2. Ett grönare Europa</p>	<p>SM 2.6.</p>	<p>I takt med klimatförändringen påverkas tillgången till många förnybara och icke förnybara råvaror genom att produktionsområden flyttas, skördarna minskar och betingelserna för utvinning försvåras. Målet i den cirkulära ekonomin är ökad resurs- och materialeffektivitet så att såväl resursernas och materialets värde som råvarorna behålls bättre i kretsloppet. Detta har också en positiv effekt på energieffektiviteten och därigenom på målet för klimatneutralitet.</p> <p>Produkter bör planeras med så lång livslängd som möjligt, med beaktande av att de kan repareras eller uppdateras och att komponenterna kan återvinnas. Genom återanvändning eller återtillverkning kan man spara en betydande del av den energi som förbrukades vid tillverkningen av den ursprungliga produkten. Det bör dock noteras att varje återvinningsomgång och transport av återvunnen råvara också förbrukar energi och ger upphov till utsläpp.</p> <p>I industriella symbioser levererar företag mervärde till varandra genom att effektivt ta tillvara råvaror, teknik, kompetens, tjänster och energi. På så sätt används material- och energiflöden mellan olika aktörer effektivare, olika material och deras värde behålls i kretsloppet och återvunnet material omvandlas till nya konkurrenskraftiga produkter och tjänster.</p> <p>Även bioekonomi med produkter av högt förädlingsvärde kan höra till den cirkulära ekonomin. Biologiska och förnybara resurser får ändå inte användas snabbare än de förnyas, för det motverkar uppbyggandet av naturkapitalet som är ett av de viktigaste målen med den cirkulära ekonomin.</p>

		<p>Den cirkulära ekonomin och större resurseffektivitet öppnar upp för nya affärsmodeller, däribland delningsekonomin där konsumtionen bygger på användning och inte på ägande. Tjänster och digitalisering spelar en viktig roll i livscykelhanteringen inom både produktion och konsumtion och för både produkter och tjänster.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i forskning och innovation, omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi samt den gröna och digitala omställningen. Detta särskilda mål stödjer i synnerhet forskning och innovation för koldioxidsnål ekonomi. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>3. Ett mer sammanlänkat Europa</p>	<p>SM 3.3.</p>	<p>De långa avstånden och den glesa befolkningen i Östra och Norra Finland påverkar företagens verksamhetsbetingelser samt deras beslut att etablera sig, verka och investera i regionen. Därför har småskaliga projekt för transportinfrastrukturen som stimulerar små och medelstora företags verksamhet en stor inverkan på företagsinvesteringarna i Östra och Norra Finland.</p> <p>Stödet har också en betydande hävstångseffekt på kommunernas beslut om att investera i infrastrukturen. Speciellt i kommuner med en liten och gles befolkning har finansieringen en betydande roll i att sätta igång investeringar och skapa företagsverksamhet i området. Utvecklingsinsatser i glesbygderna kräver en bred palett av regionutvecklingsinstrument och även avlägset belägna kommuner behöver insatser för sin livskraft och tillgänglighet.</p> <p>Specialfinansiering till glesbefolkade norra regioner bidrar till att förbättra transport- och logistikförbindelser som är viktiga för små och medelstora företag, höja trafiksäkerheten och kompatibiliteten mellan olika transportsätt samt främja rena och hållbara transporter i enlighet med den riksomfattande trafiksystemplanen. Åtgärderna syftar framför allt till att utveckla företagsverksamheten.</p> <p>Turism spelar en stor roll i den regionala ekonomin i Östra och Norra Finland. En bra och fungerande infrastruktur samt fungerande transportservice och resekedjor är nödvändiga för sektorns tillväxt. De måste utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen.</p>

		<p>OECD har också anmärkt på betydelsen av utvecklingen av NSPA-områdets tillgänglighet i sin utredning, enligt vilken Eruf-finansiering bör i NSPA-området med fördel anvisas till transportinfrastrukturen, speciellt då den genererar trans-regionala fördelar och främjar nyinvesteringar inom den privata sektorn.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 och 2020 bör Finland investera i bland annat omställningen till koldioxidsnål ekonomi och energi, den gröna och digitala omställningen samt hållbara transporter, med beaktande av regionala skillnader. Insatserna inom detta särskilda mål stödjer speciellt utvecklingen av hållbara transporter utifrån de regionala skillnaderna. Insatserna finansieras med stöd i bidragsform.</p>
--	--	--

Tabell 1 ESF		
Politiskt mål	Särskilt mål	Motivering (sammanfattning)
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p><i>SM 4.1.1</i></p>	<p>Enligt prognoserna kommer andelen av personer i arbetslivet att minska fram till 2050. Befolkningsökningen sker enbart genom invandring. Sysselsättningsgraden uppvisade en positiv utveckling från och med slutet 2010-talet och över hälften av de nya arbetstagarna rekryterades från utanför arbetsmarknaden. Trots det förbättrade sysselsättningsläget har Finland en oproportionellt hög strukturell arbetslöshet på de viktigaste sektorerna inom ekonomin. Även ungdomsarbetslösheten är, trots att den har minskat, högre än EU-snittet.</p> <p>Tillgången på kompetent arbetskraft är ett betydande hinder för företagets tillväxt. Förändringen av arbetet förutsätter ett behov för uppdatering av kompetens och ständigt lärande för att främja matchning. Såväl den ökade digitaliseringen som att svara på klimatförändringens utmaningar och de ekologiska utmaningarna påverkar kraven på kompetens i allt högre grad. Arbete utförs allt mer i tillfälliga nätverk, på globala plattformar och utan något traditionellt arbetstagar-arbetsgivarförhållande – även detta förutsätter en ny typ av kompetens. Människor kommer i allt större utsträckning att byta yrke flera gånger under sin karriär och behöver stöd i detta.</p>

		<p>Arbetskraftens yrkesmässiga och regionala rörlighet är rätt liten i Finland. En särskild utmaning för Finland är könssegregeringen på arbetsmarknaden som gör att en del av kompetenspotentialen förblir outnyttjad. Dessutom bör bl.a. sysselsättningen av partiellt arbetsföra personer som inte är i arbetslivet förbättras för att höja sysselsättningsgraden.</p> <p>För att säkerställa livskraften i Finland, landets olika områden och företagen samt säkerställa människornas välbefinnande måste hela arbetskraftspotentialen bli tillgänglig. Det är nödvändigt att främja detta i samarbete med arbetsgivare.</p> <p>Även enligt de landsspecifika rekommendationerna för Finland behövs sektorsövergripande tjänster för arbetslösa, personer utanför arbetskraften och grupper med svag arbetsmarknadsförankring som personer födda utomlands och andra minoriteter för att aktivera och vägleda dem till den öppna arbetsmarknaden, utbildning eller företagande. Det krävs även åtgärder som minskar diskriminering och främjar en jämn könsfördelning på arbetsmarknaden.</p> <p>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p>SM 4.1.6</p>	<p>Trots ett väl fungerande utbildningssystem har utbildningsresultaten i Finland försämrats, kunskapsnivån har börjat sjunka, skillnaderna mellan olika grupper har ökat, andelen skolavhopp har ökat och anmärkningsvärt många har brister i de grundläggande kunskaperna och färdigheterna. Enligt OECD:s PISA-studie har finländska ungdomars kunskaper inom läsförståelse, matematik och naturvetenskap blivit sämre och de regionala skillnaderna har blivit större. Ett särskilt bekymmer är invandrarnas kunskaper. Enligt PIAAC-undersökningen besitter inte alla 16–65-åringar tillräcklig informationssamhällskompetens för att klara sig i det moderna samhället.</p> <p>Enligt framsynsresultat kommer 80 procent av nya arbetstillfällen i framtiden att förutsätta högre utbildning. Förutseendet av kompetensbehoven påverkas av förändringarna inom sektorerna och yrkesområdena. Dessutom krävs satsningar på att minska könssegregeringen i utbildningen och arbetslivet. Arbetsgivare behöver stöd i att bland annat utveckla rekryteringspraxis, utnyttja humankapital och anpassa sig till förändringar i arbetslivet, som till exempel i främjande av balansen mellan arbete och privatliv. Kontinuerligt lärande förbättrar tillgången till kompetent arbetskraft,</p>

		<p>höjer arbetskraftens produktivitet och främjar arbetsorganisationernas ledning och mångsidig utveckling av arbetslivet.</p> <p>Kraven i det föränderliga arbetslivet ökar betydelsen för alla att uppdatera sin kompetens och verifiera sin befintliga kompetens. Främjandet av flexibla möjligheter för fortsatt utbildning och omskolning, underlättandet av byte av yrke samt effektiviseringen av övergången från skola till arbetsliv och från arbete till arbete förbättrar möjligheterna att fortsätta i arbetet och avancera i karriären. Det är även viktigt att fästa uppmärksamhet vid att utveckla vuxenutbildningen för den lägsta inkomst- och utbildningsnivån och höja kompetensen hos de grupper som är underrepresenterade i utbildningen för att motarbeta polariseringen av arbetsmarknaden.</p> <p>Det ska vara möjligt att koppla samman tjänster som stödjer kompetensutveckling, bland annat personlig handledning, till flerformiga arbetsformer. Dessa insatser bidrar till att Finland kan uppfylla de landsspecifika rekommendationerna som kommissionen meddelat.</p> <p>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p><i>SM 4.1.7</i></p>	<p>Polariseringen bland befolkningen i Finland ökar och ekonomisk utsatthet och fattigdom koncentreras och går i arv. Även de regionala skillnaderna ökar. Risken för fattigdom eller socialt utanförskap är fortfarande liten, trots att det finns vissa skillnader mellan regioner och befolkningsgrupper. Barn till föräldrar med låg utbildningsnivå löper stor risk för socialt utanförskap eller fattigdom. Fattigdomsriskerna är betydligt större (20 procentenheter) bland barn med invandrarbakgrund än hos barn med finländsk bakgrund. Fattigdom korrelerar med olika former av ungdomsproblematik och utslagning samt med invalid-/sjukpension bland 16–24-åringar.</p> <p>Finland har uppskattningsvis 70 000 unga som varken arbetar eller studerar (Neet). Avsaknaden av arbets- eller studieplats ökar risken för att Neet-unga upplever ekonomisk utsatthet, utanförskap och ensamhet. Många unga har svårigheter med kompetens, hälsa och livshantering. Även sexuella minoriteter befinner sig i en särskilt utsatt ställning. Till de största utmaningarna hör avhopp på andra utbildningsstadiet, det stora antalet unga som varken arbetar eller studerar samt anhopningen av problem speciellt hos</p>

		<p>unga män. Från 2000 har psykisk ohälsa varit den vanligaste grunden för beviljande av invalid-/sjukpension. Psykisk ohälsa orsakar arbetsförmåga speciellt bland 18–34-åringar.</p> <p>Det är viktigt att identifiera de relevanta grupperna som behöver stöd för att sysselsättas. För att höja sysselsättningsgraden samt främja människors välbefinnande, delaktighet och lika möjligheter är det viktigt att få personer som står utanför arbetskraften in i arbetslivet och främja förutsättningarna att sysselsättas för personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Arbetslöshet försämrar arbets- och funktionsförmågan och nedsatt arbets- och funktionsförmåga försämrar möjligheterna att få arbete. Den vanligaste orsaken för invalid-/sjukpension är depression. Enligt de landsspecifika rekommendationerna för Finland är sektorsövergripande och multiprofessionella tjänster ett viktigt instrument för att tillgodose målgruppens behov och främja aktiv delaktighet. Genom att ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet främjas insatsernas effektivitet.</p> <p>Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p><i>PO 5</i> <i>(SM 4.1.7)</i></p>	<p>Det är viktigt att hjälpa upp livssituationen och livshanteringen för barn och unga som är klienter inom barnskyddet och i synnerhet för dem som är placerade utanför hemmet. År 2019 behövde 4 522 barn akut placering, vilket var en ökning med 4 procent jämfört med året innan. Mest akutplaceringar skedde bland 16-åringar. Även bland de omhändertagna (sammanlagt 11 178) fanns mest 16–17-åringar (2,3 % av årskullen) och näst mest 13–15-åringar (1,5 %).</p> <p>Ohälsan hos dessa barn och ungdomar ökar. Många barn och ungdomar som har vuxit upp utanför hemmet slutar inte heller grundskolan eller har ingen examen efter grundskolan. Av dessa skäl finns det ett behov av tjänster som kan nås enkelt och snabbt.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2020 bör Finland vidta särskilda stödåtgärder för att underlätta situationen för särskilt utsatta personer som löper risk för bland annat social utslagning och fattigdom. Kommissionen rekommenderar utveckling av övergripande stöd och tjänster. Insatserna inom detta särskilda mål bidrar till att Finland kan uppfylla de landsspecifika rekommendation-</p>

		<p>erna som kommissionen meddelat. I särskilda målets innehåll betonas utveckling, spridning och förankring av sociala innovationer.</p> <p>Insatserna finansieras med stöd i bidragsform.</p>
<p>4. Ett mer socialt och inkluderande Europa</p>	<p><i>SM 4.1.11</i></p>	<p>Enligt Statistikcentralen riskerar över 800 000 personer i Finland alltfjämt fattigdom eller utslagning. För att minska utsatthet och fattigdom och avhjälpa bristen på mat samt minska matsvinn ger många aktörer bland annat överblivna livsmedel från butiker och skänkt mat gratis till mindre bemedlade personer. Dessutom har det ansetts nödvändigt att fortsätta det EU-medfinansierade materiella biståndet till dem som har det sämst ställt.</p> <p>På grund av det stora antalet aktörer på mathjälpsområdet är det nödvändigt att aktivera samarbetet mellan det EU-medfinansierade biståndet och de övriga aktörerna samt medverka till bättre samordning av mathjälpen.</p> <p>Enligt bland annat ECAs utvärdering är mottagarna av mathjälp från EU nöjda med biståndet, men det saknas bevis på att biståndet bidrar till att minska fattigdomen. Enligt utredningar utgör mathjälpen från EU cirka 10 procent av all mathjälp i Finland. Av denna anledning bör det EU-medfinansierade materiella biståndet under programperioden 2021–2027 fokuseras bättre än tidigare för att höja dess effekt. Likaså bör man ägna större uppmärksamhet åt kompletterande åtgärder och genom dem arbeta för att förbättra livssituationen och integrationen i samhället hos målgruppen. Riskerna för att drabbas av fattigdom och utanförskap varierar mellan regionerna och befolkningsgrupperna, och även hjälpbehovet varierar mellan olika personer. Därför är det viktigt att anpassa utbudet av materiellt bistånd och kompletterande åtgärder efter mottagarnas individuella behov. Insatserna för sysselsättning, kompetens och delaktighet inom de övriga ESF-projekten ska i tillämpliga delar integreras i de kompletterande åtgärderna.</p> <p>Enligt kommissionens landsspecifika rekommendationer för 2019 bör Finland minska den materiella fattigdomen genom att dela ut livsmedel till dem som har det sämst ställt och tillhandahålla kompletterande åtgärder. Insatserna inom detta särskilda mål finansieras med stöd i bidragsform.</p>

2. Prioriteter

2.1. Eruf-prioritet 1: Ett innovativt Finland

2.1.1 Särskilt mål: Förbättra forsknings- och innovationskapaciteten och användningen av avancerad teknik (SM 1.1)

Interventionstyp

Det centrala målet är att höja FoUI-intensiteten och främja näringslivsorienterad innovationsverksamhet på ett sätt som tar hänsyn till klimat- och hållbarhetsmålen. Ramarna utgörs av den nationella FoUI-färdplanen samt landsskapsprogrammen som anger landskapets infallsvinkel till smart specialisering samt prioriteringarna för utvecklingsinsatserna. Smart specialisering spelar en central roll för innovationskapaciteten och innovationspartnerskap i regionen samt vid utvärderingen och övervakningen av omvandlingsprocesserna. Ett väsentligt element i detta är stärkning av prognostiseringen. De regionala och de nationella innovationsaktiviteterna stödjer varandra.

Programmets mål är att genom hela värdekedjan för tjänster och produkter öka samarbetet mellan näringslivet, högskolorna och forskningsinstitutionerna, utbildningsanordnarna, de övriga utvecklingsaktörerna (inkl. städerna och kommunerna och den tredje sektorn) samt slutanvändarna (konsumenterna, medborgarna). Förmågehöjande insatser sätts också in på andra områden (t.ex. kompetens inom design, varumärken och immateriella rättigheter). Uppkomsten av pionjärmarknader kräver offentliga investeringar i pilotinsatser och försök, plattformar för utnyttjande och affärsverksamhet kring den nya tekniken och kompetensen samt utveckling av processerna för offentlig upphandling.

Nationella och internationella nätverk spelar en central roll. Resultaten av utbildnings- och forskningsinstitutionernas arbete ska utnyttjas effektivare, snabbare och med större spridning i företagsverksamhet. Samarbete och kompetensöverföring bidrar till implementeringen av ny teknik i företagen. Programmet stödjer FoUI som utgår från näringslivets behov samt utbildnings- och forskningsinstitutioners profilering och samarbete både sinsemellan och med företag i enlighet med landskapens strategier för smart specialisering. Härvid spelar också kompetensen och företags-samarbetet inom utbildningsanordnarna på andra stadiet en viktig roll.

Bättre samordning av regionala och nationella insatser syftar till att höja effektiviteten av innovationsinsatserna, även med avseende på insatser som genomförs av Business Finland och inom landsbygdsprogrammet. Det skapas förutsättningar för regionerna att ansluta sig till internationella värdenätverk. En av de viktigaste vägarna är nätverken för smart specialisering på den inre marknaden, inkl. i Östersjöregionen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

FoUI-verksamhet

- Stärka kompetensen samt prognostiserings- och innovationsverksamheten genom att bistå små och medelstora företag att ta fram, pilottesta och kommersialisera produkter, material, tjänster och produktionsmetoder samt implementera och utnyttja ny teknik.

- Stödja utvecklingen och sam användningen av näringslivsorienterade innovativa och smarta lösningar, verksamhetsmodeller och försöks-, pilottest-, demonstrations- och lärmiljöer samt forskningsinfrastruktur.
- Stödja bland annat städers och kommuners etablering av pilot- och försöksmiljöer.
- Utveckla innovativ och hållbar offentlig upphandling samt utökad användning av upphandling som referensmiljö och plattform för effektivare FoUI-samarbete.
- Främja FoUI (inkl. cleantech) som bidrar till klimatneutralitets-/koldioxidmålen.
- Främja FoUI verksamhet för hållbar utnyttjande av skogsresurser i enlighet med smart specialisering genom att utveckla materialeffektiv affärsverksamhet (bl.a. mekanisk industri, massindustri, biobränslen, materialtekniska och medicinska tillämpningar)
- Främja utvecklingen av produkter med ett högt mervärde som är baserat på förnybara naturresurser och bildning av hållbara värdekedjor och kluster inom bioekonomi med hög förädlingsgrad

FoUI-samarbete och bättre användning av avancerad teknik

- Skapa modeller och arbetssätt för FoUI-samarbete mellan högskolor, forskningsinstitutioner och utbildningsanordnare på andra stadiet samt företag, för överföring av kompetens och teknik samt för en kultur för bättre användning av FoUI och den kreativa kompetensen.
- Utveckla samarbetet mellan näringslivet och forskningen samt företagens utnyttjande av närings- och arbetslivsorienterad tillämpad forskning.
- Stödja åtgärder för att stärka närings- och arbetslivsorienterad FoUI-verksamhet samt etableringen och utvecklingen av kompetens- och innovationsekosystem samt förankringen av dessa till nationella och internationella värdenätverk inkl. grön övergång.
- Stödja god hantering och genomförande av de regionala strategierna för smart specialisering, anslutning av FoUI-nätverken till värdenätverk samt företagens förankring i processer för smart specialisering.
- Stödja interregionala och intersektoriella samt internationella partnerskap för smart specialisering.
- Främja nya tekniska tillämpningar och stödja implementering och skalning av ny teknik.
- Stödja tillämpning av toppkompetens och bättre teknisk kapaciteten samt förmedling av forskningsrön till företagens och samhällets bruk.
- Främja pilottester och demonstrationer av miljövänliga produkter, material och produktionsmetoder samt implementering och kommersialisering av dessa.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att innovationssystemen fungerar bättre än tidigare. Spridningen av information och kompetens fungerar bättre och både samarbetet mellan företag och företagens innovationssamarbete med utbildnings- och forskningsinstitutioner har ökat. Det innehåller större inslag av offentliga och privata aktörers samutveckling utifrån smarta specialiseringsstrategier samt samhällets och i synnerhet näringslivets behov. Små och medelstora företag satsar mer på FoUI och är bättre på att kommersialisera innovationer, med nya produkter och tjänster för både hemmamarknaden och utomlands. I regionerna finns starkare kompetens- och innovationsekosystem i enlighet med smart specialisering. Företag och andra organisationer använder sig mer

av FoUI-verksamheten och den kreativa kompetensen på kulturfältet. Det har tagits fram nya innovationer för att motarbeta klimatförändringen och reducera miljöpåverkan och miljörisker samt främja en cirkulär ekonomi. Företagen tar bättre hänsyn till miljömålen och drar fördel av de nya affärsmöjligheter som anknyter till klimatanpassning och klimatåtgärder. Internationaliseringen och FoUI-samarbetet i utbildnings- och forskningsorganisationer har ökat inom EU, inkl. Östersjöregionen. Det har introducerats nya verksamhetssätt för samarbetet och kompetensöverföringen mellan näringslivet och forskningen.

De huvudsakliga målgrupperna

De huvudsakliga målgrupperna är företag, högskolor, forskningsinstitutioner, utbildningsanordnare på andra stadiet, utvecklingsbolag, kommuner och samkommuner inklusive deras nätverk och innovationsekosystem, samt föreningar och stiftelser.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att systematiskt undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom FoUI-verksamheten på olika områden.

Jämlikhet beaktas vid FoUI-verksamheten på olika sektorer bland annat genom likabehandlingsplaner. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Jämställdhet och jämlikhet ses som en utvecklingsresurs eftersom det behövs kompletterande och diversifierade synpunkter för att kunna lösa komplexa utmaningar.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrument för hållbar stadsutveckling bygger på avtal om omfattande utveckling av innovationsekosystem som staten ingår med 16 stadsregioner, dvs. huvudstadsregionen (inkl. 3 städer) och 15 andra städer. Urvalskriterium är att städerna ska stödja sig på universitetsdriven utveckling. En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för sin innovationsverksamhet till att klara den globala konkurrensen. Utmaningarna för de enskilda städerna fastställs genom ekosystemavtal.

En modell som bygger på partnerskap mellan städerna och staten stödjer uppkomsten av innovationskluster med större attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och nära samarbete mellan företagen, högskolorna, forskningsinstitutionerna och de övriga offentliga aktörerna. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar och försöksmiljöer, speciellt för innovationer, vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxidmåla och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Urvalet av de åtgärder som finansieras, med avseende på innehållet, görs i första hand av stadsmyndigheterna och ledningsgruppen i de enskilda städerna. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. För den nationella samordningen tillsätts en styrgrupp som består av ett nätverkselement. Styrgruppen stödjer interaktionen mellan de ekosystembyggande städerna samt mellan städerna och ministerierna. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland

fokuserar man på finansiering av värdenätverk som bygger på höga kvalifikationer, specialisering på internationell nivå och särskilda styrkor. Vid förbättring av innovationsekosystemens funktion och kommersialiseringen av innovationer beaktas klimatneutrala lösningar. Innovationsverksamheten syftar till att hitta medel för att svara på omställningarna inom näringslivet och industrin. FoUI-verksamhet riktas in på att höja produkters förädlingsvärde, hitta smarta lösningar för produkter och produktionsprocesser samt stimulera hållbar tillväxt i företag.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapsövergripande eller riksomfattande projektverksamhet utgår exempelvis på de gemensamma prioriteringarna för smart specialisering och bärs upp av den nationella FoUI-färdplanen. Därtill är det viktigt att det finns samarbete med andra program, som landsbygdsprogrammet eller Interregprogrammen. Likafullt intensifieras interaktionen med den nationella FoUI-finansieringen, till exempel med Business Finland och Finlands Akademi.

Finlands arktiska strategi omfattar FoUI-verksamhet som syftar på att hitta gemensamma lösningar på praktiska problem. Digitalisering ska användas för att förbättra den offentliga servicen i det arktiska området där bland annat långa avstånd och gles bebyggelse medför utmaningar för det offentliga gällande tillhandahållandet av undervisningstjänster och social- och hälsovård samt försvårar distansjobb och distansstudier. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid anpassningen av de traditionella näringarna till de nya förhållandena. Att bygga upp ett kluster för arktisk vetenskap, forskning och databehandling och ansluta det till det globala nätverket är viktigt för hela Finland.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Teman inom det särskilda målet 1.1 som är viktiga för Finland är utveckling av internationella FoUI-nätverk samt internationella samarbetsprojekt för klimatneutralitet i Östersjöregionen. Samarbete inom ett större geografisk område än Östersjöregionen bedrivs bland annat i nätverken för RIS3, programmet Horisont Europa samt programmen Digitala Europa och Interregional Innovation Investments.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.1.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.1.	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	50	219
					Övergångsregioner	202	1 172
					NSPA	116	674
1.1.	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	12	52
					Övergångsregioner	48	278
					NSPA	36	209
1.1.	ERUF	RCO04		st	Mer utvecklade	38	167
					Övergångsregioner	154	894

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
			Företag som får icke-ekonomiskt stöd		NSPA	80	466
1.1.	ERUF	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st	Mer utvecklade	312	1 355
					Övergångsregioner	1 255	7 277
					NSPA	418	2 422
1.1.	ERUF	RCO74	Antal människor som omfattas av strategier för integrerad stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
1.1.	ERUF	RCO75	Integrerade strategier för stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	1	1
					NSPA		
1.1.	ERUF	NO01	Investeringar i forskning-, utveckling och innovationinfrastruktur	euro	Mer utvecklade	1 588 161	6 905 049
					Övergångsregioner	7 461 014	32 439 193
					NSPA	3 333 498	14 493 469
1.1.	ERUF	NO02	Plattformar och nätverk som främjar samutveckling	st	Mer utvecklade	53	230
					Övergångsregioner	117	680
					NSPA	55	319
1.1.	ERUF	NO03	Företag som deltar i samutveckling	st	Mer utvecklade	417	1 814
					Övergångsregioner	382	2 216
					NSPA	58	337

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.1.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.1.	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	41
					Övergångsregioner	433
					NSPA	221
1.1.	ERUF	RCR03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	st	Mer utvecklade	80
					Övergångsregioner	431
					NSPA	233
1.1.	ERUF	RCR06	Antalet inlämnade patentansökningar	st	Mer utvecklade	21
					Övergångsregioner	109
					NSPA	59
1.1.	ERUF	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationekosystem	st	Mer utvecklade	1 793
					Övergångsregioner	1 922
					NSPA	742
1.1.	ERUF	NR02	Samutnyttjande av forskning-, utveckling och innovationinfrastruktur: företag som använder infrastrukturet	st	Mer utvecklade	23
					Övergångsregioner	120
					NSPA	23

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.1	Eruf	003	Mer utvecklade	2 873 557
			Övergångsregioner	17 414 274
			NSPA	9 976 770
1.1	Eruf	006	Mer utvecklade	205 254
			Övergångsregioner	1 243 877
			NSPA	712 626
1.1	Eruf	008	Mer utvecklade	1 026 270
			Övergångsregioner	6 219 384
			NSPA	3 563 132
1.1	Eruf	009	Mer utvecklade	2 668 303
			Övergångsregioner	16 170 397
			NSPA	9 264 144
1.1	Eruf	016	Mer utvecklade	410 508
			Övergångsregioner	2 487 753
			NSPA	1 425 253
1.1	Eruf	019	Mer utvecklade	2 052 541
			Övergångsregioner	12 438 767
			NSPA	7 126 265
1.1	Eruf	020	Mer utvecklade	2 257 795
			Övergångsregioner	13 682 644
			NSPA	7 838 891
1.1	Eruf	021	Mer utvecklade	2 463 049
			Övergångsregioner	14 926 520
			NSPA	8 551 517
1.1	Eruf	022	Mer utvecklade	6 568 131
			Övergångsregioner	39 804 055
			NSPA	22 804 046

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 003 Investeringar i fasta tillgångar (inklusive forskningsinfrastruktur) i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 006 Investeringar i immateriella tillgångar i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 008 Forskning och innovation i små och medelstora företag, inklusive nätverkande
- 009 Forskning och innovation i offentliga forskningscentrum, högre utbildning och kompetenscentrum, inklusive nätverkande (industriell forskning, experimentell utveckling, genomförbarhetsstudier)
- 016 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och entreprenörskap

- 019 Stöd till innovationskluster och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag
- 020 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, gemensamt skapande, användar- och efterfrågestyrd innovation)
- 021 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning
- 022 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidnsål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.1	Eruf	01	Mer utvecklade	20 525 408
			Övergångsregioner	124 387 671
			NSPA	71 262 645

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.1	Eruf	13	Mer utvecklade	3 011 348
			Övergångsregioner	17 575 608
			NSPA	
1.1	Eruf	48	Mer utvecklade	17 514 060
			Övergångsregioner	106 812 063
			NSPA	71 262 645

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.1	Eruf	01	Mer utvecklade	821 016
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.1	Eruf	02	Mer utvecklade	2 668 303
			Övergångsregioner	16 170 397

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			NSPA	9 264 144
1.1	Eruf	03	Mer utvecklade	17 036 089
			Övergångsregioner	103 241 767
			NSPA	59 147 995

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)
- 02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)
- 03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.1.2 Särskilt mål: Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter (SM 1.2)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Målet med programmet är kunna utnyttja de affärsmöjligheter som anknyter till digitaliseringen, dataekonomin och teknikomställningen. Implementering och skalning av resultaten av digitaliseringsfrämjande FoUI-verksamhet spelar en central roll för framtida affärstillväxt.

Coronapandemin blottade ett akut behov av stimulering av företagens digitala affärskompetens. Företagare erbjuds stöd med att använda och implementera digitala medel samt ställa om till digitala serviceprocesser, bygga upp nya digitala kontaktkanaler samt hitta nya metoder för värdeskapande och intjäning (t.ex. delningsekonomi, plattformekonomi, kreativ ekonomi och it-baserade tjänster).

Målet är också att stödja gemensam utveckling av företagen och forskningen med hjälp av forskningsinfrastruktur samt genom testning och försök. Detta främjar kompetensförmedling och utnyttjande av ny teknik i företagens affärsverksamhet. Digitala tjänster görs kundorienterade och säkra med de möjligheter som digitaliseringen erbjuder. Digitaliseringen och djärva försök inom den offentliga sektorn utgör ett värdefullt inslag i ekosystemen.

Digitaliseringens framsteg främjas också genom att stödja den digitala omställningen i städer, kommuner och organisationer och göra fördelarna med en digital inre marknad snabbare tillgängliga för alla lokalsamhällen och medborgare. För snabbare digitalisering görs insatser för att stödja och utveckla innovations- och kompetenskluster och digitala lärmiljöer samt förbättra organisationers informationssäkerhet, dataskydd och cyberfärdigheter.

Genom programmet lanseras och utvecklas digitala innovationshubbar (digital innovation hub, DIH) av expertorganisationer. Samarbetet mellan dem stärks såväl inom Europa som på nationell och regional nivå. De europeiska digitala innovationshubbarna (EDIH) ska fokusera i synnerhet på de i En digital agenda för Europa och programmet Digitala Europa fastställda specialiseringarna på de tekniker som är viktigast för Europas digitala utveckling, dvs. högpresterande databehandling, artificiell intelligens, maskininlärning och cybersäkerhet.

Digitala innovationshubbar skapar företagen en kontaktkanal till ett brett expert- och servicenätverk. Hubbarna är gränsöverskridande med nätverk både på nationell nivå och inom EU och de erbjuder möjligheter till sambruk av forskningsinfrastruktur. På detta sätt skapas det nätverk och kopplingar mellan aktörer och verksamheter till lokala, nationella och europeiska utvecklingsinsatser. Nätverket erbjuder speciellt för små och medelstora företag ett brett urval av digitala tjänster samt stöd för etablering av it-baserad affärsverksamhet.

Digitalisering och ny teknik driver fram utveckling och tillväxt på nya områden som robotik, IoT, 3D-utskrift, artificiell intelligens samt digital hopkoppling av systemen och datorerna inom värdekedjor. I takt med att digitaliseringen fortskrider blir också utmaningarna med cybersäkerheten mer påtagliga. Maskiner integreras i smarta system i nätverksmiljöer där artificiell intelligens spelar en betydande roll. Funktioner körs automatiserat och proaktivt. Pilot- och utvecklingsmiljöerna för den tekniska utvecklingen skapar ett underlag för kompetensuppbyggnad.

Genom programmet stärks företagens förnyelseförmåga genom att ta fasta på effektivitetsfördelarna med digitalisering och robotisering, utnyttjandet av virtuell verklighet och artificiell intelligens, integrationen av olika enheter, utnyttjande av dataanalyser och stordata samt databaserade nya tjänster och affärsmodeller. Dessutom främjas etableringen och utvecklingen av företag inriktade på digital transformation, som en del av de verksamhetsomställningar och tillväxt- och internationaliseringsmöjligheter som uppkommit genom digitaliseringen.

Åtgärderna syftar också till att utveckla smarta lösningar och utnyttjande av data för trafik och rörlighet, transport- och resekedjor och tjänsters tillgänglighet (inkl. mobila lösningar). Programmet ska främja ibruktageandandet av befintliga, effektiva och driftsäkra fiberoptiska nät, inklusive anslutningarna till dem, genom att bland annat stödja både regionalt och riksomfattande samarbete mellan offentliga och privata aktörer. Digitala lösningar underlättar multilokalitet avseende boende samt multilokalitet och platsoberoende avseende arbete och distansarbete, liksom också studier oberoende av tid och plats. Den digitala omställningen gagnar med andra ord också den gröna omställningen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

Digitaliseringen och teknik som utnyttjar den

- Säkra nyttan av digitaliseringen för FoUI-verksamheten, utmaningarna för och utvecklingen av den privata och den offentliga sektorn, utvecklingen och tillgängligheten av tjänster, livslångt lärande samt framtagningen av nya affärsmöjligheter genom teknikomställningen.
- Stödja implementeringen av nya digitala arbetssätt inom både den offentliga och den privata sektorn.
- Främja tillämpningen och utnyttjandet av digitalisering och digitala tekniker (t.ex. öppna data, robotik, automation, IoT, cybersäkerhet, dataanalys, artificiell intelligens).
- Stödja samarbetet mellan den offentliga, den privata och tredje sektorn, inklusive samutveckling av tjänster, och förbättra användbarheten av information genom att utveckla interoperabiliteten.
- Stödja etableringen, utvecklingen och samarbetet avseende digitala innovationshubbar (digital innovation hub) såväl inom Europa som på nationell och regional nivå.
- Stödja investeringar i pilottestning av nya digitala lösningar på utvecklingsplattformar bestående av bland annat demonstrations- och laboratoriemiljöer.

- Stödja tillämpning av digital teknik och därtill hörande FoUI-verksamhet.
- Främja ibruktagandet av befintliga effektiva kommunikationsnät och användningen av dem för förmedling av högkapacitetstjänster.
- Stödja innovation och digitalisering för smart och utsläppssnål rörlighet.
- Stödja trafikinformation i realtid samt trafik tjänster och främja tillgången till trafikläges- och omständighetsinformation på nationell och regional nivå.
- Stödja implementeringen av digitala lösningar i tjänster, genom till exempel databaserade virtuella och proaktiva tjänster, inom olika branscher och sektorer.

Främjande av digitalisering i företag

- Stödja utvecklingen, tillämpningen och implementeringen av nya tekniska och digitala verktyg och produkter, tjänster och affärsmodeller och -processer för utveckling av företag, tjänster och lösningar och stärka små och medelstora företags färdigheter inom cyber- och informationssäkerhet.
- Stödja digitaliseringen av små och medelstora företag avseende högre automatiseringsgrad och robotisering samt tillämpningen och implementeringen av ny teknik vid utvecklingen av företag, tjänster och lösningar.
- Stärka små och medelstora företags digitaliseringsberedskap (t.ex. nya digitala produkter, tjänster, affärsmodeller och -processer, informationssäkerhet och informationsskydd samt cybersäkerhet).
- Stödja utvecklingen av företagens e-affärsverksamhet, kundservice och tekniska kompetens samt den tekniska implementeringen.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att användningen av digitalisering och kunnandet kring detta har ökat och olika aktörer samarbetar mera. Digitaliseringen har bidragit till uppkomsten av ny affärsverksamhet, tillväxt och effektivare samhällsfunktioner. Samanvändningen av forskningsinstitutionernas forskningsinfrastrukturer har ökat. De digitala innovationshubbarna tillgodoser företagens digitaliseringsbehov och företagen har anslutit sig till europeiska värdenätverk. Utbudet och implementeringen av digitala tjänster och servicekanaler för samhällets behov har ökat genom den offentliga och den privata sektorns gemensamma utvecklingsinsatser och multiprofessionella samarbete. Användningen av de befintliga fiberoptiska näten har ökat och tjänster som bygger på dem används allmänt inom forskningen, näringslivet, undervisningen och olika samhällsfunktioner. Betingelserna för platsberoende arbete, distansarbete och multilokalt boende och arbete är bättre än tidigare och de utnyttjas. Finland har befast sin ställning som ett föregångarland inom digitalisering.

De huvudsakliga målgrupperna

Företag, högskolor, forskningsinstitutioner, utbildningsanordnare på andra stadiet, utvecklingsbolag och kommuner och samkommuner inklusive deras nätverk och innovationsekosystem, samt föreningar, kooperativ och stiftelser.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet

stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könsegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher.

Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrument för hållbar stadsutveckling bygger på avtal om omfattande utveckling av innovationsekosystem som staten ingår med 16 stadsregioner, dvs. huvudstadsregionen (inkl. 3 städer) och 15 andra städer. Urvalskriterium är att städerna ska stödja sig på universitetsdriven utveckling. En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för sin innovationsverksamhet till att klara den globala konkurrensen. Utmaningarna för de enskilda städerna fastställs genom ekosystemavtal.

En modell som bygger på partnerskap mellan städerna och staten stödjer uppkomsten av innovationskluster med större attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och nära samarbete mellan företagen, högskolorna, forskningsinstitutionerna och de övriga offentliga aktörerna. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar och försöksmiljöer, speciellt för innovationer, vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxidsnåla och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Urvalet av de åtgärder som finansieras, med avseende på innehållet, görs i första hand av stadsmyndigheterna och ledningsgruppen i de enskilda städerna. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. För den nationella samordningen tillsätts en styrgrupp som består av ett nätverkselement. Styrgruppen stödjer interaktionen mellan de ekosystembyggande städerna samt mellan städerna och ministerierna. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland fokuserar man speciellt på utnyttjande och tillämpning av digital teknik i tjänster för att förbättra tillgängligheten i Östra och Norra Finland inom alla samhällssektorer, utnyttjande av de befintliga fiberoptiska förbindelserna, utnyttjande av ny teknik för distansarbete och multilokalitet samt stärkande av medborgarnas, arbetstagarnas, företagens och organisationernas digitala kompetens och färdigheter.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Samarbetet mellan landskapen och storområdena för främjande av digitalisering bygger på val som hänför sig till smart specialisering och landskapsstrategierna. Synergifördelar uppnås genom samarbete med de aktörer som ansvarar för landsbygdsprogrammet och Finlands nationella finansiering.

Medverkan i internationella nätverk är viktig för ett omfattande införande av teknik, den digitala kapaciteten och utvecklingen av digitala innovationshubbar. Förutom de regionala utvecklings- och investeringsfonderna kan man också dra nytta av programmen Horisont Europa och Digitala Europa. Den digitala omställningen stöder regionernas klimatmål och -åtgärder, främjar särskilt anpassningen till klimatförändringen i Arktis och stärker det arktiska områdets anseende som en drivkraft för hållbar utveckling.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Ur Finlands perspektiv är utveckling av det internationella EDIH-nätverket och internationella samarbetsprojekt i anslutning till digitaliseringen i Östersjöregionen viktiga teman för det särskilda målet 1.2. Samarbete inom ett större geografisk område än Östersjöregionen bedrivs bland annat i nätverken för RIS3, programmet Horisont Europa samt programmen Digitala Europa och Interregional Innovation Investments.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna. Exempelvis har Östra och Norra Finland ett nära samarbete med glesbefolkade områden i norra Sverige och norra Norge för att öka utnyttjandet av fördelarna med digitaliseringen.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.2.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.2	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	39	169
					Övergångsregioner	156	679
					NSPA	82	356
1.2	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	28	122
					Övergångsregioner	113	491
					NSPA	59	258
1.2	ERUF	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st	Mer utvecklade	11	47
					Övergångsregioner	43	188
					NSPA	23	98
1.2	ERUF	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st	Mer utvecklade	267	1 163
					Övergångsregioner	632	2 749
					NSPA	103	446
1.2	ERUF	RCO13	Värdet av digitala tjänster och produkter som utvecklats för företag	euro	Mer utvecklade	287 450	1 249 783
					Övergångsregioner	1 168 414	5 080 062
					NSPA	357 103	1 552 622
1.2	ERUF	RCO14	Offentliga institutioner som får stöd att digitalisera tjänster och tillämpningar	st	Mer utvecklade	14	59
					Övergångsregioner	14	59
					NSPA	9	37
1.2	ERUF	RCO74	Antal människor som omfattas av strategier för integrerad stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA	-	-
1.2	ERUF	RCO75	Integrerade strategier för stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	1	1
					NSPA	-	-

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.2	ERUF	NO02	Plattformar och nätverk som främjar samutveckling	st	Mer utvecklade	29	124
					Övergångsregioner	15	67
					NSPA	9	37
1.2	ERUF	NO03	Företag som deltar i samutveckling	st	Mer utvecklade	57	247
					Övergångsregioner	134	582
					NSPA	19	82
1.2	ERUF	NO04	Kunder som använder tjänster från digitala innovationskluster	st	Mer utvecklade	85	371
					Övergångsregioner	147	641
					NSPA	27	118

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.2.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.2	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	165
					Övergångsregioner	662
					NSPA	418
1.2	ERUF	RCR03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	st	Mer utvecklade	36
					Övergångsregioner	144
					NSPA	77
1.2	ERUF	RCR06	Antalet inlämnade patentansökningar	st	Mer utvecklade	17
					Övergångsregioner	67
					NSPA	60
1.2	ERUF	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationekosystem	st	Mer utvecklade	470
					Övergångsregioner	507
					NSPA	209

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.2	Eruf	003	Mer utvecklade	289 770
			Övergångsregioner	1 756 061
			NSPA	1 006 061
1.2	Eruf	010	Mer utvecklade	1 593 738
			Övergångsregioner	9 658 337

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			NSPA	5 533 335
1.2	Eruf	010ter	Mer utvecklade	1 666 180
			Övergångsregioner	10 097 352
			NSPA	5 784 850
1.2	Eruf	012	Mer utvecklade	1 811 065
			Övergångsregioner	10 975 383
			NSPA	6 287 880
1.2	Eruf	013	Mer utvecklade	796 869
			Övergångsregioner	4 829 168
			NSPA	2 766 667
1.2	Eruf	063	Mer utvecklade	72 443
			Övergångsregioner	439 015
			NSPA	251 515
1.2	Eruf	063bis	Mer utvecklade	434 656
			Övergångsregioner	2 634 092
			NSPA	1 509 091
1.2	Eruf	084	Mer utvecklade	144 885
			Övergångsregioner	878 031
			NSPA	503 030
1.2	Eruf	084bis	Mer utvecklade	434 656
			Övergångsregioner	2 634 092
			NSPA	1 509 091

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 003 Investeringar i fasta tillgångar (inklusive forskningsinfrastruktur) i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 010 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag)
- 010ter Digitalisering av små, medelstora och storföretag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag), tillmötesgående med minskning av utsläpp av växthusgaser eller kriterium för energieffektivitet
- 012 It-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration
- 013 Tjänster och tillämpningar för e-hälsa (inklusive e-vård, sakernas internet för fysisk aktivitet och it-stöd i hemmet)
- 063 Digitalisering av transporter: vägar
- 063bis Digitalisering av transporter: vägar - tillmötesgående med minskning av utsläpp av växthusgaser
- 084 Digitalisering av transporter: övriga transportsätt
- 084bis Digitalisering av transporter: övriga transportsätt - tillmötesgående med minskning av utsläpp av växthusgaser

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.2	Eruf	01	Mer utvecklade	7 244 262
			Övergångsregioner	43 901 531
			NSPA	25 151 522

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.2	Eruf	13	Mer utvecklade	1 882 093
			Övergångsregioner	10 984 755
			NSPA	
1.2	Eruf	48	Mer utvecklade	5 362 169
			Övergångsregioner	32 916 776
			NSPA	25 151 522

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 1.2. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.2	Eruf	01	Mer utvecklade	289 770
			Övergångsregioner	1 756 061
			NSPA	1 006 061
1.2	Eruf	02	Mer utvecklade	1 738 623
			Övergångsregioner	10 536 367
			NSPA	6 036 365
1.2	Eruf	03	Mer utvecklade	5 215 868
			Övergångsregioner	31 609 102
			NSPA	18 109 096

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

02 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.1.3 Särskilt mål: Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft (SM 1.3)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Målet är att generera resursklok tillväxt för små och medelstora företag på den inhemska och utländska marknaden samt förnya verksamheten genom att stödja företagens tillväxt- och internationaliseringsförmåga, affärskunnande, digitalisering samt investeringar och FoUI som stimulerar tillväxten, förnyelsen och produktiviteten. Målet är också att modernisera affärsmodellerna, exempelvis genom delnings- och plattformsekonomin och databaserade tjänster. Till de centrala målen hör också att främja samarbete och nätverkande mellan små och medelstora företag och förbättra affärskunnandet, särskilt inom spetskompetensområden för smart specialisering. De åtgärder som stöds ska vara förenliga med klimatmålen och med "do no significant harm"-principen enligt Den europeiska gröna given.

Små och medelstora företag ska kunna växa och internationaliseras genom att stärka deras kapacitet och beredskap att expandera på marknaden genom att stödja investeringar och utvecklingsprojekt, förbättra företagsklimatet och etablera företagskluster, nätverk och andra former av samarbete. Internationell rekrytering främjas bland annat inom branscher med smart specialisering och inom sektorer där det råder brist på arbetskraft. Företagens innovationsförmåga kommer också att diversifieras genom att minska könssegregationen i arbetslivet. Samarbete med universitet och forskningsinstitut stärker små och medelstora företags verksamhet.

De små och medelstora företagens innovationsverksamhet aktiveras bland annat genom främjande av framtagningen av produkter, material, tjänster och produktionsmetoder, prototyper, pilotprojekt, demonstrationer, skalning och kommersialisering samt införande av ny teknik. Regionala försök kan fungera som en plattform till stöd för dessa mål, till exempel genom samarbete med den offentliga sektorn.

I verksamheten beaktas landskapens strategier för smart specialisering och deras prioriteringar samt landskapsprogrammen. Smart specialisering bidrar till små och medelstora företags tillväxt och stimulerar bland annat nätverkande och samarbete.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

Små och medelstora företags tillväxt och internationalisering

- Förbättra små och medelstora företags kapacitet för tillväxt, internationalisering, marknadsföring och innovation.
- Stödja sådana investeringar för tillväxt och internationalisering i små och medelstora företag som förnyar verksamheten och ökar produktiviteten.
- Höja kompetensen i små och medelstora företag som en del av affärsutvecklingen.

Små och medelstora företags FoUI-verksamhet

- Stödja utvecklingen och kommersialiseringen av små och medelstora företags produkter, tjänster och produktionsmetoder samt uppkomsten av innovativa affärskoncept, med hänsyn till klimatsäkerhet.
- Stödja införandet av processer som främjar aktiv innovation i företag.
- Utveckla tillämpningen av hållbara nya metoder, tekniker och lösningar i företag samt utnyttjandet av data och främjandet av därmed sammanhängande företagsverksamhet.
- Stärka affärs- och marknadskompetensen som anknyter till en koldioxidneutral ekonomi samt ta fram nya produkt- och tjänstekoncept.
- Stärka små och medelstora företags kapacitet att använda sig av kreativ kompetens (t.ex. nya digitala produkter, tjänster och affärsmodeller, designkompetens).
- Främja verksamhet (inkl. cleantech) som ligger i linje med klimatneutralitets-/koldioxidmålen.

Ny affärsverksamhet och främjande av nätverksarbete

- Stödja ny eller förnyelseorienterad affärsverksamhet och företagskontinuitet genom att främja ägarbyten, ta fram nya sätt att stödja ny affärsverksamhet (inkl företagsacceleratorer och företagskuvöser) och skapa nya modeller för företagsrådgivning,
- Bygga upp ekosystem, kompetenskluster och nätverk samt stödja andra former av samarbete där även stora företag kan delta.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att de små och medelstora företagens växer snabbare och har bättre produktivitet och innovations-, affärs- och internationaliseringskompetens. I Finland finns fler konkurrenskraftiga företag som är inriktade på tillväxt, internationalisering, nya affärsmodeller, bättre produktivitet samt utnyttjar sin kreativa kompetens, tar fram innovationer för marknaden och medverkar i värdenätverk. De nya innovationerna anknyter exempelvis till den cirkulära ekonomin och koldioxidneutrala ekonomin samt till att begränsa och anpassa sig till klimatförändringarna. Därigenom använder sig också fler företag av digitalisering och kreativ kompetens i affärsverksamheten, höjer omsättningen med hjälp av e-tjänster och e-produkter och utvecklar sin affärsverksamhet med hjälp av modern och progressiv teknik.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag. Även kommuner, utvecklingsbolag, forsknings- och utbildningsorganisationer, föreningar och stiftelser kan vara målgrupper.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könssegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher.

Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter

som beror på diskriminering. Jämställdhet och jämlikhet ses som en utvecklingsresurs eftersom det behövs kompletterande och diversifierade synpunkter för att kunna lösa komplexa utmaningar.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrument för hållbar stadsutveckling bygger på avtal om omfattande utveckling av innovationsekosystem som staten ingår med 16 stadsregioner, dvs. huvudstadsregionen (inkl. 3 städer) och 15 andra städer. Urvalskriterium är att städerna ska stödja sig på universitetsdriven utveckling. En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för sin innovationsverksamhet till att klara den globala konkurrensen. Utmaningarna för de enskilda städerna fastställs genom ekosystemavtal.

En modell som bygger på partnerskap mellan städerna och staten stödjer uppkomsten av innovationskluster med större attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och nära samarbete mellan företagen, högskolorna, forskningsinstitutionerna och de övriga offentliga aktörerna. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar och försöksmiljöer, speciellt för innovationer, vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxidsnåla och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Urvalet av de åtgärder som finansieras, med avseende på innehållet, görs i första hand av stadsmyndigheterna och ledningsgruppen i de enskilda städerna. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. För den nationella samordningen tillsätts en styrgrupp som bistås av ett nätverkselement. Styrgruppen stödjer interaktionen mellan de ekosystembyggande städerna samt mellan städerna och ministerierna. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland fokuserar man speciellt på att stödja utvecklingen och investeringarna i nyetablerade och verk samma företag samt genom att främja företagsöverlåtelser.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Samarbetet mellan *landskapen och storområdena* bygger på val som hänför sig till smart specialisering och landskapsstrategierna. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel landsbygdsprogrammet eller Interregprogrammen.

En aspekt av verksamheten enligt den *arktiska strategin* kan vara en modell för att identifiera behov hos de internationella organisationer som verkar inom det arktiska området och koppla dem till finländska små och medelstora företags kunnande. Nya former måste utvecklas för matchning av denna efterfrågan med utbudet. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid anpassningen av de traditionella näringarna till de nya förhållandena.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Ett viktigt tema inom det särskilda målet 1.3 är ur Finlands perspektiv att stödja förbindelserna mellan små och medelstora företag och deras nätverk till större värdenätverk i Östersjöregionen.

Samarbete inom ett större geografiskt område än Östersjöregionen bedrivs i nätverken för RIS3, projekten i Horisont Europa och exempelvis pilotsatsningarna Industrial Transition.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.3.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
1.3	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	157	682
					Övergångsregioner	506	2 932
					NSPA	173	1 004
1.3	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	104	453
					Övergångsregioner	377	2 184
					NSPA	135	780
1.3	ERUF	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st	Mer utvecklade	53	229
					Övergångsregioner	129	748
					NSPA	39	224
1.3	ERUF	RCO05	Nystartade företag som får stöd	st	Mer utvecklade	28	120
					Övergångsregioner	66	383
					NSPA	24	140
1.3	ERUF	RCO74	Antal människor som omfattas av strategier för integrerad stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA	-	-
1.3	ERUF	RCO75	Integrerade strategier för stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	1	1
					NSPA	-	-

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 1.3.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.3	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	1 300
					Övergångsregioner	6 270
					NSPA	3 047
1.3	ERUF	RCR03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	st	Mer utvecklade	127
					Övergångsregioner	612
					NSPA	302

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
1.3	ERUF	RCR06	Antalet inlämnade patentsökningar	st	Mer utvecklade	30
					Övergångsregioner	147
					NSPA	71
1.3	ERUF	NR03	Små och medelstora företag som startar ny verksamhet	st	Mer utvecklade	111
					Övergångsregioner	536
					NSPA	189
1.3	ERUF	NR04	Små och medelstora företag med en betydande ökning av omsättning eller personal	st	Mer utvecklade	318
					Övergångsregioner	1 533
					NSPA	590
1.3	ERUF	NR05	Små och medelstora företag som börjar exportera eller expanderar till en ny exportmarknad	st	Mer utvecklade	174
					Övergångsregioner	304
					NSPA	304

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.3	Eruf	010	Mer utvecklade	410 508
			Övergångsregioner	2 487 753
			NSPA	1 425 253
1.3	Eruf	010ter	Mer utvecklade	821 016
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.3	Eruf	014	Mer utvecklade	821 016
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.3	Eruf	015	Mer utvecklade	9 236 434
			Övergångsregioner	55 974 452
			NSPA	32 068 190
1.3	Eruf	016	Mer utvecklade	821 016
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.3	Eruf	017	Mer utvecklade	821 016
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.3	Eruf	018	Mer utvecklade	1 026 270
			Övergångsregioner	6 219 384
			NSPA	3 563 132
1.3	Eruf	019	Mer utvecklade	821 016

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			Övergångsregioner	4 975 507
			NSPA	2 850 506
1.3	Eruf	020	Mer utvecklade	1 436 779
			Övergångsregioner	8 707 137
			NSPA	4 988 385
1.3	Eruf	021	Mer utvecklade	1 231 524
			Övergångsregioner	7 463 260
			NSPA	4 275 759
1.3	Eruf	022	Mer utvecklade	3 078 811
			Övergångsregioner	18 658 151
			NSPA	10 689 397

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 010 Digitalisering av små och medelstora företag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag)
- 010ter Digitalisering av små, medelstora och storföretag (inklusive e-handel, e-affärer och sammanlänkade affärsprocesser, digitala innovationsnav, levande laboratorier, webbentreprenörer och nystartade IKT-företag, företag-till-företag), tillmötesgående med minskning av utsläpp av växthusgaser eller kriterium för energieffektivitet
- 014 Näringslivsinfrastruktur för små och medelstora företag (inklusive industriparkeer och industriområden)
- 015 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag
- 016 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, industriell omvandling och entreprenörskap
- 017 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag (inklusive ledning, marknadsföring och design)
- 018 Företagskuvöser, stöd till avknopningsföretag och nystartade företag
- 019 Stöd till innovationskluster och företagsnätverk som i första hand gynnar små och medelstora företag
- 020 Innovationsprocesser i små och medelstora företag (processer, organisation, marknadsföring, gemensamt skapande, användar- och efterfrågestyrd innovation)
- 021 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forskningscentrum och sektorn för högre utbildning
- 022 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidnsål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.3	Eruf	01	Mer utvecklade	20 525 408
			Övergångsregioner	124 387 671
			NSPA	71 262 645

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.3	Eruf	13	Mer utvecklade	2 634 930
			Övergångsregioner	15 378 657
			NSPA	
1.3	Eruf	48	Mer utvecklade	17 890 478
			Övergångsregioner	109 009 014
			NSPA	71 262 645

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 1.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
1.3	Eruf	01	Mer utvecklade	718 389
			Övergångsregioner	4 353 568
			NSPA	2 494 193
1.3	Eruf	02	Mer utvecklade	6 157 622
			Övergångsregioner	37 316 301
			NSPA	21 378 794
1.3	Eruf	03	Mer utvecklade	13 649 396
			Övergångsregioner	82 717 801
			NSPA	47 389 659

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.2. Eruf-prioritet 2: Ett klimatneutralt Finland

2.2.1 Särskilt mål: Främja energieffektivitetsåtgärder och minska växthusgasutsläpp (SM 2.1.)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Främja energieffektivitetsåtgärder

Målet är att främja energiomställningen genom snabb och betydande minskning av utsläppen av växthusgaser. Denna systemomställning gäller särskilt den energiintensiva industrin, transportsystemet, byggnadsbeståndet och energiproduktionen. Energiomställningen förverkligas genom utveckling av befintliga lösningar och ibruktagande av nya innovationer. Förbättringen av energieffektiviteten ska framförallt minska utsläppen av växthusgaser på ett kostnadseffektivt sätt. Att spara energi är viktigt inte bara för att bromsa upp klimatförändringarna, utan bland annat också för att sänka energikostnaderna, höja resurseffektiviteten och öka andelen förnybar energi.

Det särskilda målet ska främja små och medelstora företags energieffektivitet och stimulera innovationsverksamheten bland annat genom framtagning av energieffektiva och växthusgasreducerande produkter, material, tjänster och produktionsmetoder, prototyper, pilotprojekt, demonstrationer, skalning och kommersialisering samt införande av ny teknik. Dessutom främjas utvecklingen och kommersialiseringen av affärskoncept med potential för internationalisering.

Det särskilda målet stöder också gemensam utveckling inom den offentliga och privata sektorn (forsknings- och utbildningssektorn, näringslivet, kommuner och samkommuner), utnyttjande av kommuners och den offentliga sektorns investeringar och innovativa offentliga upphandlingar som en pilot- och demonstrationsplattform samt kompetensutveckling för ibruktagande av de senaste lösningarna.

Höjning av energiprestandan gäller också byggnader (inkl. det kulturhistoriska byggnadsbeståndet) och lågemissionstransporter. Byggnadsbeståndet utgör en stor potential för betydande utsläppsminskningar genom utfasning av olja, förbättring av energieffektiviteten, smarta lösningar samt ökning av egen energiproduktion i byggnadsbeståndet.

Energiomställningen erbjuder också betydande möjligheter till pilottestning av småskaliga lösningar på den inhemska marknaden och till ny affärsverksamhet på den internationella marknaden. Finansiering kommer särskilt att anvisas till stöd till nära förestående FoUI-lanseringar samt till pilotprojekt, demonstrationer och ibruktagande av nya utsläppsreducerande energilösningar inom näringsgrenar som inte omfattas av EU:s utsläppshandelssystem (ETS), som byggnation, byggnadsuppvärmning, boende, transporter och avfallshantering.

Minska växthusgasutsläpp

Största delen av Finlands växthusgasutsläpp härrör från energisektorn. Vid utfasningen av fossila bränslen är det viktigt att utveckla, demonstrera och snabbt införa lösningar för förnybar energi (bl.a. vindkraft, solenergi, djup och medeldjup geotermisk värme, spillvärme och industrivärmepumpar). Energiberoendet förstärks genom att stödja decentraliserade lösningar och utveckling som bygger på lokala energikällor.

För att driva fram energiomställningen stöds återvinning av koldioxidutsläpp till råvara, bredare implementering av lösningar från "Power to X" och väteekonomin i regionerna samt främjande av FoUI för energilagring och hållbar batteriteknik.

Med hjälp av FoUI-åtgärder främjas användningen av förnybar energi även inom den offentliga sektorn, bland annat i anslutning till fjärrvärme med anknytande elkraftproduktion. Programmet stödjer också utveckling och demonstration av den offentliga och den privata sektorn gemensamt för att främja ny teknik och affärsverksamhet samt förstärkning av attraktiva kompetenskluster och internationellt nätverksarbete.

Genom energisystemens integration ökar energinätens roll för omvandling, lagring och tvåvägsöverföring av energi. Med andra ord ska investerings- och verksamhetsförutsättningarna för energinäten tryggas i samband med omställningen.

Åtgärderna syftar också till framtagning av smarta lösningar för koldioxidneutralitet med avseende på transporter och rörlighet samt tillgängligheten till service.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

FoUI för främjande av energieffektiviteten och användningen av förnybar energi

- Stödja utvecklingen, ibruktagandet och sam användningen av forskningsbaserade koldioxidneutrala lösningar, strategier och demonstrations-, forsknings-, pilot- och lärmiljöer.
- Främja och stödja samarbete kring energieffektivitet och förnybar energi med företagssektorn, kommuner, forskningsinstitut och tredje sektorn, inklusive egen energiproduktion i byggnadsbeståndet samt återvinning av kol till råvara.
- Utveckla kompetensen för renoveringar med hänsyn till byggnaders energiprestanda (inkl. det kulturhistoriska byggnadsbeståndet).
- Främja energi- och materialeffektivitet och smarta lösningar i byggnader.
- Stödja FoUI-relaterad verksamhet och infrastruktur för koldioxidsnål teknik, spillvärme samt utsläppsfria och smarta energisystem.
- Främja forskning och utveckling kring rena energikällor, decentraliserad energiproduktion och diversifiering av energiproduktionen (bl.a. utnyttjande av geotermisk energi, främjande av pumpkraftverk, solenergi, hybridvärme, vindkraft, energilagring).
- Utveckla affärsmöjligheter och teknik för förnybar energi (bl.a. biogas, förnybar LBG).
- Främja utvecklingen av smarta och kostnadseffektiva energisystem och energinätverk.
- Utveckla energilagring (t.ex. hållbar batteriteknik och batterikluster).
- Främja forskning och utveckling kring lösningar från "Power to X", väteekonomin och återvinning av koldioxid samt lokala demonstrationsprojekt.

Främja företagens energi- och materialeffektivitet

- Ta fram nya metoder, tekniker och lösningar för att förbättra energi- och materialeffektiviteten i en koldioxidneutral ekonomi genom tillämpningar i företag samt främja affärs- och marknadskompetens som hör ihop med dem.
- Stödja utveckling, pilottestning och kommersialisering av produkter, material, tjänster och produktionsmetoder som främjar klimatneutralitet i små och medelstora företag (t.ex. transporter och smart rörlighet, byggnation och byggnadsförvaltning, nya energilösningar).
- Stödja utvecklingen av högvärdiga produkter.

- Främja elektrifieringen av och energioberoendet i industriella processer och anordningar, förbättra energi- och materialeffektiviteten och implementera en cirkulär ekonomi och digitala lösningar.
- Öka regionernas och näringslivets kunskaper om energilösningar och energieffektivitet.

Klimatneutralitet och mindre växthusgasutsläpp

- Främja näringslivsförankrad forskning, gemensam utveckling och offentlig innovativ upphandling för att förbättra energisparandet och energieffektiviteten.
- Utveckla träbyggnation, hållbart byggande och produkter och produktionsätt med lång kolinlagring samt byggnaders energiprestanda och materialeffektivitet under byggnation och drift, med beaktande av hela livscykeln.
- Utveckla verktyg för övervakning och kontroll av klimatneutralitetsmålen som en del av framtagningen av konkurrenskraftiga produkter, tjänster och lösningar samt näringslivsförankrad forskning.
- Utveckla metoder med vilka kommuner och företag kan använda sig av jämförbara utsläppsdata och information om olika åtgärders potentiella utsläppsminskningar, kostnader och fördelar, särskilt på energiområdet.
- Stödja en minskning av transportenergibehovet samt strategisk planeringen av transportsystemen genom att utforma nya produkt- och servicekoncept samt smarta lösningar för transporter, hållbar rörlighet och tillgänglighet.
- Främja transporter med förnybara och alternativa energikällor.
- Främja hållbar offentlig upphandling inom energi- och transportsektorn, inklusive användning av klimatkriterierna.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att regionerna och företagen har genomfört en grundlig energieffektivitetsreform. Utsläppen av växthusgaser har minskat betydligt i regionerna. Förnybara inhemska energikällor används i större utsträckning, användningen är mångsidigare och fossila produktionsformer har fasats ut. Smarta energinät och styrning av konsumtionen har införts i stor skala. Med hjälp av referenser från den inhemska marknaden har värdenätverken av små och medelstora företag ökat exporten och tagit fram nya koldioxidsnåla exportprodukter.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är företag, utvecklingsbolag, kommuner, städer och samkommuner, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsanordnare på andra stadiet samt föreningar och stiftelser.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom på olika områden. Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplaner. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrument för hållbar stadsutveckling bygger på avtal om omfattande utveckling av innovationsekosystem som staten ingår med 16 stadsregioner, dvs. huvudstadsregionen (inkl. 3 städer) och 15 andra städer. Urvalskriterium är att städerna ska stödja sig på universitetsdriven utveckling. En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för sin innovationsverksamhet till att klara den globala konkurrensen. Utmaningarna för de enskilda städerna fastställs genom ekosystemavtal.

En modell som bygger på partnerskap mellan städerna och staten stödjer uppkomsten av innovationskluster med större attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och nära samarbete mellan företagen, högskolorna, forskningsinstitutionerna och de övriga offentliga aktörerna. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar och försöksmiljöer, speciellt för innovationer, vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxidsnåla och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Urvalet av de åtgärder som finansieras, med avseende på innehållet, görs i första hand av stadsmyndigheterna och ledningsgruppen i de enskilda städerna. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. För den nationella samordningen tillsätts en styrgrupp som består av ett nätverkselement. Styrgruppen stödjer interaktionen mellan de ekosystembyggande städerna samt mellan städerna och ministerierna. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland fokuserar man särskild till att främja elektrifieringen av samhället, främja förnybara energikällor, utveckla transportsätt som använder förnybar energi och alternativa energikällor samt planera, uppföra och ta i bruk tankningsnät (laddning av elbilar och tankning av gasbilar) och projekt för FoUI och internationalisering inom träbyggnation.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Att främja klimatneutralitet kräver gränsöverskridande samarbete. *Samarbetet mellan landskapen och storområdena* utgår på ett naturligt sätt från gemensamma prioriteringar för smart specialisering och den nationella FoUI-färdplanen. Till exempel stöds samarbetet mellan landskapen i Östra och Norra Finland av en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen.

Avseende klimathållbarheten ligger utgångspunkten för det *tredje meddelandet om EU och Arktis* är i linje med Östersjöstrategin. Den arktiska naturens särskilda karaktär kräver specialinsatser för anpassning till klimatförändringarna. Hållbar utveckling är ett av huvudtemana i meddelandet. Det inbegriper framtagning av olika tekniska lösningar för den gröna och blå ekonomin, exempelvis flerenergisystem med en kombination av olika energikällor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

EU:s Östersjöstrategi förbättrar energieffektiviteten i regionerna genom att stärka det interregionala samarbetet, integrera marknaderna för gas och el samt bygga upp en klimatsäker energiinfrastruktur. En viktig åtgärd är att öka andelen förnybar energi.

I Östersjöstrategin ingår både EU:s mål att nå klimatneutralitet senast 2050 och EU:s mål för hållbar utveckling. Åtgärderna är i huvudsak förenliga med målen för detta program. De stärker bland annat ekosystemens kapacitet att motstå klimatförändringar samt uppbyggandet av en klimatsäker och resilient bioekonomi.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.1.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.1	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	21	92
					Övergångsregioner	85	369
					NSPA	45	195
2.1	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	17	73
					Övergångsregioner	67	292
					NSPA	41	178
2.1	ERUF	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st	Mer utvecklade	4	19
					Övergångsregioner	18	77
					NSPA	4	17
2.1	ERUF	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st	Mer utvecklade	100	434
					Övergångsregioner	252	1 097
					NSPA	124	538
2.1	ERUF	NO01	Investeringar i forskning-, utveckling och innovationinfrastruktur	euro	Mer utvecklade	137 680	598 607
					Övergångsregioner	558 767	2 429 422
					NSPA	455 714	1 981 366
2.1	ERUF	NO02	Plattformar och nätverk som främjar samutveckling	st	Mer utvecklade	26	113
					Övergångsregioner	57	249
					NSPA	40	176
2.1	ERUF	NO03	Företag som deltar i samutveckling	st	Mer utvecklade	205	891
					Övergångsregioner	187	812
					NSPA	43	186

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.1.

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
2.1	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	134
					Övergångsregioner	535
					NSPA	449
2.1	ERUF	RCR03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	st	Mer utvecklade	56
					Övergångsregioner	224
					NSPA	167
2.1	ERUF	RCR06	Antalet inlämnade patentansökningar	st	Mer utvecklade	11
					Övergångsregioner	45
					NSPA	30
2.1	ERUF	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationekosystem	st	Mer utvecklade	678
					Övergångsregioner	1 040
					NSPA	522
2.1	ERUF	NR04	Små och medelstora företag med en betydande ökning av omsättning eller personal	st	Mer utvecklade	32
					Övergångsregioner	126
					NSPA	79
2.1	ERUF	NR05	Små och medelstora företag som börjar exportera eller expanderar till en ny exportmarknad	st	Mer utvecklade	19
					Övergångsregioner	78
					NSPA	39
2.1	ERUF	NR06	Energibesparing i företag	Mwh/år	Mer utvecklade	41 200
					Övergångsregioner	164 938
					NSPA	75 165
2.1	ERUF	NR07	Nya lösningar för att minska utsläppen	st	Mer utvecklade	227
					Övergångsregioner	646
					NSPA	474
2.1	ERUF	NR08	Demonstrationer för att främja släppminskning, energieffektivitet eller förnybar energi	st	Mer utvecklade	246
					Övergångsregioner	457
					NSPA	363
2.1	ERUF	NR09	Små och medelstora företag som börjar ny verksamhet baserad på energieffektivitet eller förnybar energi	st	Mer utvecklade	39
					Övergångsregioner	158
					NSPA	83

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.1	Eruf	003	Mer utvecklade	87 966
			Övergångsregioner	533 090
			NSPA	424 956
2.1	Eruf	022	Mer utvecklade	2 726 947
			Övergångsregioner	16 525 791

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			NSPA	13 173 621
2.1	Eruf	024	Mer utvecklade	1 231 524
			Övergångsregioner	7 463 260
			NSPA	5 949 377
2.1	Eruf	024ter	Mer utvecklade	527 796
			Övergångsregioner	3 198 540
			NSPA	2 549 733
2.1	Eruf	025	Mer utvecklade	175 932
			Övergångsregioner	1 066 180
			NSPA	849 911
2.1	Eruf	025bis	Mer utvecklade	175 932
			Övergångsregioner	1 066 180
			NSPA	849 911
2.1	Eruf	026	Mer utvecklade	439 830
			Övergångsregioner	2 665 450
			NSPA	2 124 778
2.1	Eruf	026bis	Mer utvecklade	439 830
			Övergångsregioner	2 665 450
			NSPA	2 124 778
2.1	Eruf	027	Mer utvecklade	527 796
			Övergångsregioner	3 198 540
			NSPA	2 549 733
2.1	Eruf	030	Mer utvecklade	87 966
			Övergångsregioner	533 090
			NSPA	424 956
2.1	Eruf	030bis	Mer utvecklade	87 966
			Övergångsregioner	533 090
			NSPA	424 956
2.1	Eruf	032	Mer utvecklade	791 694
			Övergångsregioner	4 797 810
			NSPA	3 824 600
2.1	Eruf	033	Mer utvecklade	703 728
			Övergångsregioner	4 264 720
			NSPA	3 399 644
2.1	Eruf	047	Mer utvecklade	791 694
			Övergångsregioner	4 797 810
			NSPA	3 824 600

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 003 Investeringar i fasta tillgångar (inklusive forskningsinfrastruktur) i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 022 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidnsål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar
- 024 Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödåtgärder

- 024ter Energieeffektivitet och demonstrationsprojekt i små, medelstora och storföretag samt stödåtgärder tillmötesgående med kriterium för energieffektivitet
- 025 Upprustning av befintliga bostäder för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder
- 025bis Upprustning av befintliga bostäder för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder tillmötesgående med kriterium för energieffektivitet
- 026 Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder
- 026bis Upprustning av offentlig infrastruktur för ökad energieffektivitet, demonstrationsprojekt och stödåtgärder tillmötesgående med kriterium för energieffektivitet
- 027 Stöd till företag som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar
- 030 Förnybar energi: biobränsle
- 030bis Förnybar energi: biobränsle ifall stora minskningar i utsläpp av växthusgaser
- 031 Förnybar energi: havsenergi
- 032 Annan förnybar energi (inklusive jordvärme)
- 033 Smarta energidistributionssystem för medel- och lågspänning (inklusive smarta nät och IKT-system) och relaterad lagring
- 047 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.1	Eruf	01	Mer utvecklade	8 796 603
			Övergångsregioner	53 309 002
			NSPA	42 495 552

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.1	Eruf	13	Mer utvecklade	1 756 620
			Övergångsregioner	10 252 438
			NSPA	
2.1	Eruf	48	Mer utvecklade	7 039 984
			Övergångsregioner	43 056 564
			NSPA	42 495 552

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 2.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.1	Eruf	01	Mer utvecklade	263 898
			Övergångsregioner	1 599 270
			NSPA	1 274 867
2.1	Eruf	02	Mer utvecklade	3 078 811
			Övergångsregioner	18 658 151
			NSPA	14 873 443
2.1	Eruf	03	Mer utvecklade	5 453 894
			Övergångsregioner	33 051 581
			NSPA	26 347 242

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)
- 02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)
- 03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.2.2 Särskilt mål: Främja anpassning, riskförebyggande och motståndskraft mot katastrofer i samband med klimatförändringen (SM 2.4)

Fondernas interventioner**Interventionstyp**

Anpassning till klimatförändringarna avser en aktiv beredskap för klimatförändringarnas konsekvenser, förutse och reducera de negativa konsekvenserna samt ta vara på de möjligheter som de positiva effekterna skapar. Vid sidan av åtgärderna för att bekämpa klimatförändringarna är det nödvändigt att anpassa sig. Trots samhällets allmänt goda beredskapsnivå är regionerna, näringarna och befolkningsgrupperna sårbara och utsatta för klimatförändringarnas konsekvenser.

Enligt den nationella bedömningen av väder- och klimatrisker inverkar klimatförändringarna på bland annat förutsättningarna för hållbart utnyttjande av naturresurser och näringslivet samt på samhällena (bl.a. skicket och belastningen på den byggda miljön och transportlederna, byggandet, boendemiljöns kvalitet och säkerhet). Utöver till klimatförändringarnas direkta effekter krävs anpassning till de indirekta effekterna som avspeglas på det finländska samhället och näringslivet bland annat genom råvarutillgång, underleverantörskedjor och logistik samt genom flöden av människor och pengar. Förebyggande av de negativa effekterna kräver systematisk anpassning.

Finlands nationella plan för anpassning till klimatförändringen syftar till att samhället ska kunna anpassa sig till klimatförändringarna och hantera de tillhörande riskerna.

I den nationella riskbedömningen har man identifierat konsekvenser av klimatförändringarna, som fler och långvarigare torrperioder, kraftiga vindar och skogsbränder, vilkas kombinerade påverkan

kan anhopas och medföra omfattande olägenheter för många olika sektorer och branscher. De risker som är förknippade med de kombinerade effekterna och påverkanskedjorna är också kopplade till samhällsutvecklingen överlag.

Energi- och vattenförsörjningsnätverken, avfallshanteringen och livsmedelssäkerheten är viktiga områden för anpassningsförmågan. Det finns ett brett urval av anpassningsmetoder, som olika system för tidig varning för extrema väder- och vattenförhållanden, riktlinjer och beredskapsplaner, information i syfte att ändra människors beteende, klimatsäkring av infrastruktur som vatten-, energi-, transport- och kommunikationsnät samt övervakningssystem som möjliggör snabba reaktioner. Det är viktigt att inte bara begrunda kortsiktiga utan också långsiktiga åtgärder, som ofta är mer utmanande.

Klimatanpassning bidrar till en hållbar tillväxt för företagen och påverkar regionernas trivsel, säkerhet och hållbarhet. Riskbedömning och anpassning hjälper företagen att föregripa förändringar i produktions- och kostnadsstrukturen, variationer i kundernas förväntningar och efterfrågan, att bedöma investeringarnas lönsamhet och att profilera sig bland konkurrenterna.

Innovationer för klimatanpassning kan vara en global konkurrensfaktor för Finland. Det växande behovet av lösningar för hantering av klimatrisker vilket skapar exportmöjligheter för finländsk teknologi och kunskap. Finland kan i framtiden bli en attraktivare investeringsmiljö tack vare stabila förhållanden och naturmiljön, vilket skapar möjligheter att generera ekonomisk tillväxt även utanför tillväxtcentra.

De praktiska åtgärder och lösningar för klimatanpassning som utarbetas och genomförs på lokal nivå är avgörande. Det finns fortfarande brister i hanteringen av klimatriskerna och ansträngningarna för att planera och genomföra anpassningen har varit otillräckliga för effektiv minskning av de negativa konsekvenserna. Särskilt på regional och lokal nivå behöver aktörerna göras mer medvetna om och bättre kapabla att hantera klimatrisker och förbättra klimatsäkerheten.

I regioner där anpassningen redan är integrerad i landskapets klimatstrategi behövs satsningar på genomförandet. I klimatstrategierna har dock inte alltid tagits hänsyn till klimatanpassning som en del av det regionala klimatarbetet. Både regionalt och lokalt behövs nationellt samordnad strategisk planering, så att anpassningsåtgärderna kan lämpas efter och inriktas enligt regionernas särdrag och särskilda behov. Strategi- och planeringsarbetet ska föra samman aktörer från olika sektorer och identifiera de möjligheter som klimatförändringen skapar för affärsutveckling i samarbete mellan den privata och den offentliga sektorn.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

FoUI-verksamhet för förebyggande av klimatförändringar och för klimatanpassning

- Stödja genom FoU utvecklingen pilot- och försöksmiljöer i företagen och regionerna för att förbättra klimatsäkerheten.
- Ta fram verktyg för att utveckla planeringsmetoder och planeringsprocesser för klimatanpassning och riskhantering med vilka regionala och lokala aktörer kan förutse och hantera klimatrisker och deras konsekvenser.

- Utveckla innovativa metoder, tekniker och produkter för att främja klimatanpassning och beredskap inför extrema väderfenomen samt främja därmed sammanhängande affärsverksamhet och exportmöjligheter.
- Utveckla innovativa metoder för att minska den miljöpåverkan och de miljörisker som näringsverksamhet orsakar vattnen och den biologiska mångfalden.
- Stärka utvecklingen och införandet av mångnyttiga miljöinslag och naturbaserade lösningar med avseende på klimatanpassning, samt främja därmed sammanhängande affärsverksamhet och exportmöjligheter.
- Stärka det nationella och internationella samarbetet.

Företagsverksamhet för förebyggande av klimatförändringar och för klimatanpassning

- Stödja utveckling, pilottestning och skalning av smarta lösningar och servicekoncept för klimatanpassning, minskning av miljöpåverkan och miljörisker samt utsläppsreducering i syfte att generera växande affärsverksamhet.
- Stödja utvecklingen och kommersialiseringen av små och medelstora företags produkter och tjänster samt utvecklingen av innovativa affärskoncept avseende klimatanpassning och riskförebyggande.
- Utveckla produkter och lösningar för säkerhet och katastrofberedskap med anledning av klimatförändringarna, inklusive digital teknik.
- Stödja näringslivet och företagen vid behov i samarbete med kommuner för att upprätta strategier för hantering av klimatrisker och anpassning till klimatförändringar, även med hänsyn till kolbindning, biologisk mångfald och vattenskydd.
- Stödja näringarnas anpassning till klimatförändringarna, inklusive traditionella och same-näringarna.
- Stödja utvecklingen av en hållbar naturturism och relaterade ekosystemtjänster med hänsyn till klimatförändringarnas effekter (bl.a. förändrade snöförhållanden i norr och snölöshet i södra och västra Finland).
- Främja företagsverksamhet för ekosystemtjänster

Planering och genomförande av och information om klimatanpassning

- Stödja utarbetandet av regionala och lokala anpassningsstrategier och anpassningsplaner, med beaktande av de regionala skillnaderna avseende klimatförändringarnas effekter och anpassningsbehoven (bl.a. näringsstrukturen).
- Öka rådgivningen och stödet till organiseringen av och resurstilldelningen till klimatarbetet (anpassning och förebyggande), inklusive utarbetande av klimatfärdplaner, stödnätverk samt strategiskt och kommunikativt stöd för genomförandet.
- Främja utvecklingen av hållbar offentlig upphandling, inklusive tillämpning av klimatkriterier, omriktning av upphandlingen på klimativänliga och klimatanpassade alternativ.
- Förbättra klimatsäkerheten i de regionala näringarnas logistikvägar, bl.a. genom att se över kartläggningarna av vägnätets skick och väghållningsplanerna med beaktande av klimatförändringarnas effekter.
- Stärka kompetensen inom prognostisering och riskhantering samt planering och pilotprojektering på säkerhetsområdet.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att hela det regionala klimatarbetet har förstärkts, och regionerna och kommunerna har en betydligt bättre prognos- och beredskapsförmåga inför klimatrisker. Verksamheten har gett upphov till klimatanpassningslösningar som utgår från regionernas behov och särdrag, och företagen har utvecklat ny affärsverksamhet. Företagens och näringslivets verksamhetsförutsättningar har förbättrats tack vare beredskapen för och anpassningen till klimatförändringarna, och företagen kan förutse klimatförändringarnas effekter på affärsverksamheten.

De huvudsakliga målgrupperna

Företag, kommuner och samkommuner, landskapsförbund och andra regionala aktörer, forskningsinstitut och utvecklingsbolag, organisationer och föreningar.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till attityder, strukturer och rekryteringspraxis som bygger på könsstereotyper och vidmakthåller könssegregering inom på olika områden.

Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplaner. Här ingår också positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland

fokuserar man särskild till utveckling och kommersialisering av små och medelstora företags produkter och tjänster samt utveckling av innovativa affärskoncept för klimatanpassning och riskförebyggande, stöd till näringarnas klimatanpassning, inklusive samnärningarna och utveckling av naturturismen, inklusive ruttsystem.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Finland har väletablerade traditioner för samarbete *mellan landskapen och även mellan storområdena*. Landskapsövergripande eller till och med nationella projekt för klimatåtgärder och klimatanpassning byggs på ett naturligt sätt upp genom det praktiska strategigenomförandet. När det gäller klimatförändringarna är det naturligt att också samordna åtgärder med andra program, som landsbygdsprogrammet eller Interregprogrammen, för att uppnå bättre effektivitet.

Klimatförändringarna har en stor påverkan på norra delen av landet. Verksamhet enligt Finlands arktiska strategi fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens känsliga naturmiljö – med avseende på bland annat den biologiska mångfalden och vädervariationerna – utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Den arktiska regionens särskilda anpassningsbehov anknyter till bland annat naturbaserade näringar och turism, urfolkens kultur och näringar samt bekämpning av främmande arter.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Strategins tredje mål är att öka välfärden, vilket också omfattar klimatanpassning. Till de viktigaste klimatåtgärderna inom Östersjösamarbetet hör att förbättra hanteringen av översvämningsrisker och få bukt med näringsläckaget som förvärrats av klimatförändringarna.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.4.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.4	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	16	69
					Övergångsregioner	37	163
					NSPA	21	92
2.4	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	9	38
					Övergångsregioner	35	151
					NSPA	17	76
2.4	ERUF	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st	Mer utvecklade	7	31
					Övergångsregioner	3	12
					NSPA	4	16
2.4	ERUF	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st	Mer utvecklade	69	299
					Övergångsregioner	171	742
					NSPA	46	198
2.4	ERUF	RCO27	Nationella/regionala/lokala strategier för anpassning till klimatförändring	st	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	3	8
					NSPA	-	6
2.4	ERUF	NO02	Plattformar och nätverk som främjar samutveckling	st	Mer utvecklade	9	40
					Övergångsregioner	20	88
					NSPA	14	62

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.4.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
2.4	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	53
					Övergångsregioner	213
					NSPA	151
2.4	ERUF	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationekosystem	st	Mer utvecklade	311
					Övergångsregioner	249
					NSPA	144
2.4	ERUF	NR10	Nya lösningar för anpassning till klimatförändring	st	Mer utvecklade	80
					Övergångsregioner	228

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
					NSPA	167

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.4	Eruf	022	Mer utvecklade	1 241 873
			Övergångsregioner	7 525 977
			NSPA	5 999 372
2.4	Eruf	027	Mer utvecklade	683 030
			Övergångsregioner	4 139 287
			NSPA	3 299 655
2.4	Eruf	035	Mer utvecklade	62 094
			Övergångsregioner	376 299
			NSPA	299 969
2.4	Eruf	037	Mer utvecklade	31 047
			Övergångsregioner	188 149
			NSPA	149 984
2.4	Eruf	040	Mer utvecklade	155 234
			Övergångsregioner	940 747
			NSPA	749 921
2.4	Eruf	047	Mer utvecklade	403 609
			Övergångsregioner	2 445 942
			NSPA	1 949 796
2.4	Eruf	049	Mer utvecklade	155 234
			Övergångsregioner	940 747
			NSPA	749 921
2.4	Eruf	050	Mer utvecklade	217 328
			Övergångsregioner	1 317 046
			NSPA	1 049 890
2.4	Eruf	130	Mer utvecklade	155 234
			Övergångsregioner	940 747
			NSPA	749 921

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 022 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi, resiliens och anpassning till klimatförändringar
- 027 Stöd till företag som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar

- 035 Åtgärder för anpassning till klimatförändringarna och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: översvämningar (inklusive åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd och system och infrastrukturer för katastrofhantering)
- 037 Åtgärder för anpassning till klimatförändringarna och förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker: övriga, t.ex. stormar och torka (inklusive åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd och system och infrastrukturer för katastrofhantering)
- 040 Vattenförvaltning och skydd av vattenresurser (inklusive förvaltning av avrinningsdistrikt, särskilda klimatanpassningsåtgärder, återanvändning, minskning av läckage)
- 047 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag
- 049 Skydd, återställande och hållbar användning av Natura 2000-områden
- 050 Skydd av natur och biologisk mångfald samt grön infrastruktur
- 130 Skydd, utveckling och främjande av naturarv och ekoturism – utom Natura 2000-områden

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.4	Eruf	01	Mer utvecklade	3 104 684
			Övergångsregioner	18 814 942
			NSPA	14 998 430

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.4	Eruf	48	Mer utvecklade	3 104 684
			Övergångsregioner	18 814 942
			NSPA	14 998 430

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 2.4. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.4	Eruf	01	Mer utvecklade	155 234
			Övergångsregioner	940 747
			NSPA	749 921

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.4	Eruf	02	Mer utvecklade	776 171
			Övergångsregioner	4 703 735
			NSPA	3 749 607
2.4	Eruf	03	Mer utvecklade	2 173 279
			Övergångsregioner	13 170 459
			NSPA	10 498 901

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.2.3 Särskilt mål: Främja övergången till en cirkulär ekonomi (SM 2.6.)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

En koldioxidneutral cirkulär ekonomi minskar materialsvinnet, utsläppen och transportbehoven samt förbättrar företagets konkurrenskraft och möter konsumenternas behov.

Hållbar och sparsam användning av naturresurser samt bättre materialeffektivitet i olika produktionsprocesser från energiproduktion till gruvindustri samt inom den offentliga sektorn är centrala mål för den cirkulära ekonomin. De råvaror som används i produktionsprocesserna ska ge ett så stort mervärde som möjligt; målet är industriella symbioser och slutna kretslopp där material och resurser återanvänds för olika ändamål under en lång tid och på ett säkert sätt.

I en cirkulär ekonomi ska materialens värde och kvalitet bevaras även för följande användningsändamål. Strävan efter ett högt förädlingsvärde och en oavbruten följd av livscyklar är förknippade med hållbar användning av naturresurser. Biobaserade högvärdiga produkter och material spelar en viktig roll för att minska användningen av fossila och begränsade naturresurser.

En cirkulär ekonomi förutsätter samarbete över de traditionella gränserna mellan olika aktörer, sektorer och företag. Kommunerna och regionerna utgör tillväxtplattformar för innovativa klimatneutrala näringar och en cirkulär ekonomi, och de klimatlösningar som skapats i dessa ekosystem minskar koldioxidavtrycket i produktionen och konsumtionen och optimerar användningen av material.

Avfallsförebyggande hör ihop med den cirkulära ekonomin och en hållbar användning av naturresurser. Tillverkningsprocesser förbrukar både energi och naturresurser och avfall uppkommer såväl under olika skeden av produktionsprocessen som när produkterna nått slutet av sin livscykel. Att minska konsumtionen är en lösning för hållbar användning av naturresurser, och därför behövs det uppmuntran för långlivade produkter som kan repareras och återanvändas samt för delningsekonomi. I framtiden kan man, i enlighet med principerna för en cirkulär ekonomi, övergå från råvarubaserad verksamhet till servicebaserad verksamhet.

För att stimulera den cirkulära ekonomin behövs en säker återanvändning av material med underlag från gedigen forskning. Nya innovationer som förlänger livscykeln för råvaror och produkter

kräver ofta ett omfattande samarbete mellan offentliga och privata aktörer. Den tredje sektorn spelar också en viktig roll i att främja den cirkulära ekonomin. Genom att föranstalta möten mellan olika aktörer kan man bidra till uppkomsten av nya nätverk inom vidareförädling och återvinning. Kommunerna spelar en viktig roll i att inkludera och engagera invånarna i den cirkulära ekonomin.

Olika it-lösningar, servicedesign, öppna data och digitala utbytes- och informationsplattformar introducerar nya möjligheter för att driva fram den cirkulära ekonomin. Dessutom är det viktigt att utveckla system för spårbarhet, utbyte och optimering av materialflöden som också säkerställer att skadliga ämnen fasas ut.

Syftet är att främja utvecklingen och kommersialiseringen av koncept med internationaliseringspotential inom cirkulär ekonomi i små och medelstora företag. Övergången till cirkulär ekonomi och resurssmarthet främjas också genom att bland annat stödja företagens investeringar i bearbetning och återvinning av industriella biflöden samt industriavfall och kommunalt avfall.

I de industriella lösningarna för en cirkulär ekonomi är storföretagen viktiga utvecklingspartner både genom materialflödeshanteringen och genom internationella nätverk som påskyndar införandet av nya lösningar. Inom det särskilda målet understöds också industrisymbioser som bidrar till effektivt utnyttjande av insatsvaror och inrättandet av slutna system.

Även planeringen och utformningen av infralösningar och infratjänster – inom exempelvis energi, region- och samhällsstruktur, vatten, näringskretslopp, avfall och sidoflöden, mobilitet och IKT – ska ske med hänsyn till resurseffektivitet, slutna kretslopp och uppbyggnad av integrerade system. Inom byggnation finns det gott om möjligheter att minska växthusgasutsläppen och materialanvändningen bland annat genom att återvinna material och effektivisera multifunktionell användning av lokaler samt genom att nyttja teknik, nya material och affärsmodeller från smarta hus.

Det särskilda målet ska främja en hållbar bioekonomi med hög förädlingsgrad samt vidareförädling av förnybara resurser till produkter som erbjuder ett högre mervärde. Dessutom ska det utvecklas lösningar för utfasning av olja som råmaterial i värdekedjor och ges stöd till experiment, skalning och implementering av demonstrationsmiljöer för klimatneutralitet och cirkulär ekonomi. Regionala experiment ger upphov till god praxis, lösningar och innovationer som ska kommersialiseras till exportprodukter som är i linje med hållbar utveckling.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

FoUI för en cirkulär ekonomi och för högvärdig bioekonomi som stödjer den cirkulära ekonomin

- Främja pilottestning, implementering och kommersialisering av miljövänliga produkter, material, produktionsmetoder och ekologisk kompensation
- Utveckla FoUI-verksamhet, demonstrationsmiljöer och FoUI-ekosystem som anknyter till den cirkulära ekonomin samt till en högvärdig bioekonomi, cleantech och kolcykeln.
- Stödja utarbetandet av färdplaner för en cirkulär ekonomi och bioekonomi.
- Bidra till hållbart och innovationsfrämjande offentlig upphandling.
- Upprätta strategier för att förebygga och återvinna avfall samt för att utforma tjänster som ersätter produkter.

- Utarbeta smart materialhantering som nyttiggör återvunnet material och biflöden samt lägger grunden för mer ambitiös avfallshantering och mer utbredd samarbete.
- Främja FoUI i kolinbindning och kolsänkor och utveckla produkter och metoder för lång kolinlagring.
- Förbättra hållbarheten inom naturresurssektorn och höja förädlingsgraden för naturresurser och industribiprodukter.
- Främja digitalt utnyttjande av data om miljö, skog, vatten och naturresurser för att bidra till en hållbar användning av naturresurser.
- Ta fram teknik, nya material och affärsmodeller för smarta hus.
- Stärka kapaciteten i kunskapsnätverk för en cirkulär ekonomi att leverera lösningar av globalt intresse.
- Stödja FoUI som anknyter till näringsämnenas kretslopp.
- Stödja samarbetet mellan offentliga och privata aktörer för att främja en cirkulär ekonomi.

Cirkulär ekonomi och högvärdig bioekonomi i företag

- Stärka affärs- och marknadskompetensen inom cirkulär ekonomi och högvärdig bioekonomi, utarbeta nya produkt- och servicekoncept och stödja investeringar i dessa.
- Utveckla produktdesign för den cirkulära ekonomin.
- Bygga upp ekosystem, kompetenskluster och nätverk samt stödja andra former av samarbete där även stora företag kan delta.
- Främja deltagande i befintliga nätverk av industrisymbioser och bidra till uppkomsten av nya industrisymbioser.
- Stödja återvinning och pilottestning av industrins biflöden och industriavfall i en verklig industrimiljö.
- Främja verksamhet för att minska avfallsmängden.
- Stödja utformningen av servicekoncept för sortering, återvinning och hållbara logistikkedjor.
- Främja utveckling och implementering av digitala plattformar och andra verktyg för att höja företagens och värdekedjornas resurseffektivitet.
- Stödja högvärdig företagsverksamhet inom den cirkulära ekonomin.
- Stödja samarbetet mellan offentliga och privata aktörer för att främja en cirkulär ekonomi.
- Främja genomförandet av naturbaserade lösningar i stadsmiljöer.
- Främja utvecklingsinsatser för hållbar vattenanvändning och vattenåteranvändning och minskning av miljöbelastningen samt till detta anknyttande pilot- och demonstrationsprojekt och affärsutveckling.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten.

Huvudresultatet av verksamheten är att verksamhetsprinciperna för den cirkulära ekonomin har förankrats i praxisen inom näringsgrenarna i samhället. Verksamheten har gett upphov till nya lösningar, innovativa strategier och samarbetsformer för att stimulera den cirkulära ekonomin. Materialeffektiviteten, användningen av återvunnet material och hållbarheten i användningen av naturresurser har ökat. Slutna kretslopp och råmaterialåtervinning har ökat inom industrin och tillverkningssektorn. Digitala lösningar bidrar till en hållbar användning av naturresurser.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag, utvecklingsbolag, kommuner och städer, högskolor, forskningsinstitut, utbildningsanordnare på andra stadiet samt föreningar och stiftelser.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att undanröja och rätta till strukturer som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Könssegregering inom vissa branscher lyfts fram med fokus på både kvinnodominerade och mansdominerade branscher.

Jämlikhet beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

ITI-instrument för hållbar stadsutveckling bygger på avtal om omfattande utveckling av innovationsekosystem som staten ingår med 16 stadsregioner, dvs. huvudstadsregionen (inkl. 3 städer) och 15 andra städer. Urvalskriterium är att städerna ska stödja sig på universitetsdriven utveckling. En gemensam utmaning för städerna är att stärka ekosystemen för sin innovationsverksamhet till att klara den globala konkurrensen. Utmaningarna för de enskilda städerna fastställs genom ekosystemavtal.

En modell som bygger på partnerskap mellan städerna och staten stödjer uppkomsten av innovationskluster med större attraktionskraft. Utgångspunkten är en gemensam strategi och nära samarbete mellan företagen, högskolorna, forskningsinstitutionerna och de övriga offentliga aktörerna. Städerna fungerar som utvecklingsplattformar och försöksmiljöer, speciellt för innovationer, vid framtagningen av nya affärsmöjligheter kring koldioxid snåla och resurssmarta lösningar samt digitaliseringen och teknikomställningen.

Urvalet av de åtgärder som finansieras, med avseende på innehållet, görs i första hand av stadsmyndigheterna och ledningsgruppen i de enskilda städerna. Den förmedlande myndigheten kontrollerar åtgärdernas överensstämmelse med programmet och stödberättigande. För den nationella samordningen tillsätts en styrgrupp som består av ett nätverkselement. Styrgruppen stödjer interaktionen mellan de ekosystembyggande städerna samt mellan städerna och ministerierna. Instrumentet kan också finansieras med nationella medel och annan EU-finansiering.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland

fokuserar man till utvecklingen av produkter, affärsverksamhet och FoUI som bygger på ett hållbart utnyttjande av naturresurserna i Östra och Norra Finland, utvecklingen av såväl innovationer inom skogs- och träsektorn som miljöaffärsverksamhet och miljöteknik, samt utvecklingen av affärskoncept inom högvärdig bioekonomi och cirkulär ekonomi.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapen och de övriga storområdena kan samarbeta inom den cirkulära ekonomin även genom kommunernas förändringsnätverk och nätverket för industrisymbioser (FISS) samt via kompetenscentret för hållbar och innovativ offentlig upphandling KEINO. Landskapen i Östra och Norra Finland har upprättat en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser och naturförhållanden inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen. Den cirkulära ekonomin är en central del av åtgärderna i strategin. Med tanke på utvecklingen av den cirkulära ekonomin är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel landsbygdsprogrammet eller Interregprogrammen.

I det tredje meddelandet om EU och Arktis ingår cirkulär ekonomi i hållbara innovationer för regionala lösningar inom cirkulär ekonomi. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor. Det är nödvändigt att ta tillvara urfolket samernas nedärvda kunskap vid anpassningen av de traditionella näringarna till de nya förhållandena.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen. De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

EU:s strategi för Östersjöregionen gynnar månganvändningen av resurser och naturtillgångar genom en sektorsövergripande strategi och driver fram en hållbar cirkulär ekonomi. Resultaten kommer också att påverka genomförandet av EU:s strategi för en hållbar bioekonomi, och insatserna inriktas på införandet av både nya arbetssätt och nya metoder. Målet är att påskynda övergången till en hållbar cirkulär ekonomi.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.6.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.6	ERUF	RCO01	Företag som får stöd	st	Mer utvecklade	38	163
					Övergångsregioner	150	652
					NSPA	57	249
2.6	ERUF	RCO02	Företag som får stöd genom bidrag	st	Mer utvecklade	17	73
					Övergångsregioner	67	292
					NSPA	41	178
2.6	ERUF	RCO04	Företag som får icke-ekonomiskt stöd	st	Mer utvecklade	21	90
					Övergångsregioner	83	360
					NSPA	16	71
2.6	ERUF	RCO10	Företag som samarbetar med forskningsinstitut	st	Mer utvecklade	101	441
					Övergångsregioner	1 112	4 834
					NSPA	678	2 949
2.6	ERUF	RCO74	Antal människor som omfattas av strategier för integrerad stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1 172 713	1 172 713
					Övergångsregioner	2 392 510	2 392 510
					NSPA		
2.6	ERUF	RCO75	Integrerade strategier för stadsutveckling	st	Mer utvecklade	1	1
					Övergångsregioner	1	1
					NSPA		
2.6	ERUF	NO01	Investeringar i forskning-, utveckling och innovationinfrastruktur	euro	Mer utvecklade	360 085	1 565 587
					Övergångsregioner	1 479 219	6 431 386
					NSPA	1 770 445	7 697 589

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
2.6	ERUF	NO02	Plattformar och nätverk som främjar samutveckling	st	Mer utvecklade	7	32
					Övergångsregioner	29	127
					NSPA	20	88
2.6	ERUF	NO03	Företag som deltar i samutveckling	st	Mer utvecklade	32	141
					Övergångsregioner	130	565
					NSPA	54	234

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 2.6.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
2.6	ERUF	RCR01	Nya jobb skapade med stöd	st	Mer utvecklade	659
					Övergångsregioner	136
					NSPA	117
2.6	ERUF	RCR03	Små och medelstora företag som inför produkt- eller processinnovationer	st	Mer utvecklade	15
					Övergångsregioner	59
					NSPA	43
2.6	ERUF	RCR06	Antalet inlämnade patentansökningar	st	Mer utvecklade	11
					Övergångsregioner	43
					NSPA	34
2.6	ERUF	NR01	Innovationer, produkter och tjänster som utvecklats av nätverk och innovationekosystem	st	Mer utvecklade	49
					Övergångsregioner	194
					NSPA	27
2.6	ERUF	NR04	Små och medelstora företag med en betydande ökning av omsättning eller personal	st	Mer utvecklade	112
					Övergångsregioner	450
					NSPA	352
2.6	ERUF	NR05	Små och medelstora företag som börjar exportera eller expanderar till en ny exportmarknad	st	Mer utvecklade	62
					Övergångsregioner	246
					NSPA	193
2.6	ERUF	NR11	Demonstrationer som främjar cirkulära ekonomin eller högt mervärde bioekonomi	st	Mer utvecklade	110
					Övergångsregioner	438
					NSPA	399

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.6	Eruf	003	Mer utvecklade	175 932
			Övergångsregioner	1 066 180
			NSPA	849 911
2.6	Eruf	023	Mer utvecklade	3 694 573
			Övergångsregioner	22 389 781
			NSPA	17 848 132
2.6	Eruf	027	Mer utvecklade	2 023 219
			Övergångsregioner	12 261 070
			NSPA	9 773 977
2.6	Eruf	040	Mer utvecklade	87 966
			Övergångsregioner	533 090
			NSPA	424 956
2.6	Eruf	041	Mer utvecklade	87 966
			Övergångsregioner	533 090
			NSPA	424 956
2.6	Eruf	044	Mer utvecklade	263 898
			Övergångsregioner	1 599 270
			NSPA	1 274 867
2.6	Eruf	045bis	Mer utvecklade	527 796
			Övergångsregioner	3 198 540
			NSPA	2 549 733
2.6	Eruf	047	Mer utvecklade	1 759 321
			Övergångsregioner	10 661 800
			NSPA	8 499 110
2.6	Eruf	047bis	Mer utvecklade	175 932
			Övergångsregioner	1 066 180
			NSPA	849 911

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 003 Investeringar i fasta tillgångar (inklusive. forskningsinfrastruktur) i offentliga forskningscentrum och högre utbildning, direkt kopplade till forskning och innovation
- 023 Forsknings- och innovationsprocesser, tekniköverföring och samarbete mellan företag som är inriktade på cirkulär ekonomi
- 027 Stöd till företag som tillhandahåller tjänster som bidrar till en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar
- 040 Vattenförvaltning och skydd av vattenresurser (inklusive förvaltning av avrinningsdistrikt, särskilda klimatanpassningsåtgärder, återanvändning, minskning av läckage)
- 041 Insamling och behandling av avloppsvatten
- 044 Hantering av verksamhetsavfall och industriavfall (förebyggande, minimering, sortering, återanvändning, återvinning)
- 045bis Främjande av användningen av återvunnet material som råvara tillmötesgående med effektivitetskriterium
- 047 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag
- 047bis Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i storföretag

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.6	Eruf	01	Mer utvecklade	8 796 603
			Övergångsregioner	53 309 002
			NSPA	42 495 552

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.6	Eruf	13	Mer utvecklade	752 837
			Övergångsregioner	4 393 902
			NSPA	
2.6	Eruf	48	Mer utvecklade	8 043 766
			Övergångsregioner	48 915 100
			NSPA	42 495 552

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 2.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
2.6	Eruf	01	Mer utvecklade	351 864
			Övergångsregioner	2 132 360
			NSPA	1 699 822
2.6	Eruf	02	Mer utvecklade	1 759 321
			Övergångsregioner	10 661 800
			NSPA	8 499 110
2.6	Eruf	03	Mer utvecklade	6 685 419
			Övergångsregioner	40 514 841
			NSPA	32 296 619

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

02 jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.3 Eruf-prioritet 3: Ett mer tillgängligt Finland

2.3.1 Särskilt mål: Utveckla regional och lokal tillgänglighet (SM 3.3)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Eftersom företagen i Östra och Norra Finland huvudsakligen är mikroföretag och små och medelstora företag behövs det stöd till företagets tillväxt. Insatserna inom det särskilda målet ska förbättra och modernisera de transport- och logistikförbindelser som är viktiga för de små och medelstora företagens konkurrenskraft, kompatibiliteten mellan olika mobilitets- och transportsätt, trafiklederna och trafiktjänsterna som bidrar till näringslivet och små och medelstora företagens verksamhetsmiljö samt trafiksäkerheten. Projektens ekonomiska, sociala och ekologiska hållbarhet har stor betydelse. Smarta och digitala lösningar ska främja såväl en ren trafik och låga bullernivåer samt tillgängligheten för olika användargrupper. Det kan handla om små strategiska investeringar i transportleder för att främja verksamhetsbetingelserna för små och medelstora tillverkande företag eller turistföretag. Transporttjänster, infrastruktur och resekedjor utvecklas i enlighet med riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen. Åtgärderna syftar framför allt till att utveckla företagsverksamheten.

Genom det särskilda målet finansieras också strategisk planering av transportsystemen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

- Stödja investeringar i transport och logistik som bidrar till små och medelstora företags tillväxt och investeringar.
- Stödja projekt på lokal nivå för bättre kompatibilitet mellan mobilitets- och transportsätten samt för bättre tillgänglighet till TEN-T-nätet.
- Stödja projekt för smarta och rena transportlösningar, bullerminskning och trafiksäkerhet på lokal nivå.
- Stödja den strategiska planeringen av transportsystemen.

Hållbar utveckling som horisontell princip

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten. Transport- och logistikprojekten ska genomföras med hänsyn till hållbar utveckling och klimatperspektivet.

Huvudresultatet av verksamheten är att det har etablerats transport- och logistikförbindelser som är viktiga för de små och medelstora företagens konkurrenskraft samt transportvägar och transporttjänster som gynnar näringslivet och de små och medelstora företagens verksamhetsmiljö. Antalet tillväxtföretag och beloppet av deras investeringar har ökat tack vare de bättre verksamhetsbetingelserna. Lokala projekt har undanröjt flaskhalsar för transporter, förbättrat trafiksäkerheten och minskat bullerolägenheterna och föroreningarna från trafiken. Det är enklare att kombinera olika transportsätt, och digitaliseringen av transporter och smarta lösningar underlättar planeringen av logistik och resekedjor.

De huvudsakliga målgrupperna

De viktigaste målgrupperna är små och medelstora företag och mikroföretag. Även kommuner, utvecklingsbolag, forsknings- och utbildningsorganisationer, föreningar och stiftelser kan vara målgrupper.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas genom att miljökonsekvensbedömningarna för infrastrukturinvesteringarna omfattar även konsekvenserna för könen och befolkningsgrupperna. *Jämlikhet* beaktas bland annat genom likabehandlingsplanering på programnivå. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. I synnerhet beaktas tillgängligheten till trafiklösningar för olika användargrupper.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Särskilda målet 3.3 finansieras enbart med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland. Projekten väljas i en normal finansieringsprocess både när det gäller regionala eller interregionala projekt. Man måste också beakta riktlinjerna i den riksomfattande trafiksystemplanen.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Landskapen i Östra och Norra Finland har upprättat en gemensam strategi för smart specialisering, som baserar sig på förvaltning och drift av en hållbar utveckling samt hållbar användning av naturresurser och naturförhållanden inom de näringsgrenar som är viktiga för regionen.

Finland har väletablerade traditioner för samarbete *mellan landskapen och även mellan storområdena*. Landskapsövergripande eller till och med nationella projekt för klimatåtgärder och klimatanpassning byggs på ett naturligt sätt upp till exempel utifrån gemensamma prioriteringar för smart specialisering. Med tanke på utvecklingen av företag är det också naturligt att samarbeta med andra program, till exempel landsbygdsprogrammet eller Interregprogrammen. Investeringar i logistik och mobilitet kräver samordning med andra finansieringsinstrument.

En aspekt av verksamheten enligt *Finlands arktiska strategi* kan vara en modell för att identifiera behov hos de internationella organisationer som verkar inom det arktiska området och koppla dem till finländska små och medelstora företags kunnande. Nya former måste utvecklas för matchning av denna efterfrågan med utbudet. Den nordligaste arktiska regionens ömtålighet parallellt med de traditionella kunskaperna och färdigheterna utgör regionala särdrag som kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [handlingsplanen](#), som utgör grunden för finansieringen av Östersjöstrategins genomförande. De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen.

De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är också möjligt att synkronisera projektutlysningarna.

Dessutom kan man delta i samarbete på EU-nivå, bland annat med Ryssland och de nordiska länderna. Möjliga samarbetsformer inom detta särskilda mål är bland annat transportprojekt vid riksgränserna, som bör planeras med beaktande av gränstrafiken och gränssamarbetet.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 3.3.

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
3.3	ERUF	NO06	Små och medelstora företag vars tillgänglighet har förbättrats med projektet	st	Mer utvecklade		
					Övergångsregioner		
					NSPA	150	650

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska regionala utvecklingsfondens (Eruf) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 3.3.

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Mål (2029)
3.3	ERUF	NR12	Entreprenörskap främjande investeringar genererad av projektet	euro	Mer utvecklade	
					Övergångsregioner	
					NSPA	250 000 000

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 3.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
3.3	Eruf	058	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	13 126 420
3.3	Eruf	059	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	52 505 678

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

058 Nybyggda sekundära förbindelsevägar till TEN-T-vägnätet och knutpunkter

059 Nybyggda andra nationella, regionala och lokala tillfartsvägar

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 3.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
3.3	Eruf	01	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	65 632 098

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver de territoriella genomförandemekanismerna och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 3.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
3.3	Eruf	48	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	65 632 098

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

13 Integrerade territoriella investeringar: Funktionella stadsområden

48 Andra strategier: Ingen territoriell inriktning

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 3.3. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
3.3	Eruf	01	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	0
3.3	Eruf	02	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	6 563 210
3.3	Eruf	03	Mer utvecklade	
			Övergångsregioner	
			NSPA	59 068 889

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.4. ESF prioritet 4: Ett sysselsättande, kunnigt och inkluderande Finland

2.4.1. Särskilt mål: Vägar till arbete (SM 4.1.1)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Projektverksamheten syftar till att främja tillgången till sysselsättning för arbetssökande, arbetslösa, personer i arbete samt grupper utanför arbetskraften och med svag förankring till arbetsmarknaden. För att minska arbetslösheten är det nödvändigt att främja sysselsättningen för dem som träder in första gången eller återinträder på arbetsmarknaden. Målet är också att hitta metoder för att identifiera risker för bland annat ungdomsarbetslöshet och långtidsarbetslöshet och förhindra att arbetslösheten blir långvarig samt att erbjuda stöd till klienterna redan innan situationen förvärras. För att stödja sysselsättningen är det viktigt att hjälpa målgrupperna till olika former av arbete, egenanställning och entreprenörskap samt att uppmuntra kompetensutveckling. Det behövs stöd och vägledning för de undersysselsatta eller för dem som genom lågavlönad anställning, som avsetts vara tillfällig, inte får heltidsarbete.

Det kommer att tas fram och levereras multiprofessionella och sektorsövergripande tjänster för att förbättra sysselsättningen och kapaciteten inom målgruppen. Tjänster kan också tas fram och levereras i flera kanaler samt som lågröskeltjänster. Övergångsarbetsmarknaden utvecklas på ett hållbart och verkningfullt sätt för att ge personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden tillgång till sysselsättning. Utvecklingen av servicemodellerna ska ge upphov till strukturella förändringar genom vilka verksamhetsmodellerna sprids och fortlever även efter att projektverksamheten har avslutats. Sysselsättningsmöjligheterna för egenanställda ska också förbättras bland annat genom att utveckla mer heltäckande och sektorsövergripande tjänster.

Syftet med individanpassade tjänster är att i samarbete med arbetsgivarna ta itu med matchningsproblemen på arbetsmarknaden, rekryteringssvårigheterna för arbetsgivarna och kraven på arbetstagarnas utbildning och kompetens t.ex. gällande digitalisering. Det gäller att engagera aktörer från ett brett spektrum. Det är nödvändigt att höja profilen och attraktionskraften hos de sektorer som har problem med rekryteringen. Utmaningarna kan variera från region till region, men mer arbetskraft torde behövas exempelvis till hälso- och sjukvård och långtidsvård på grund av den åldrande befolkningen, till ikt-sektorn på grund av digitaliseringen och till bland annat den cirkulära ekonomin med anledning av en allt större fokus på hållbar utveckling. Trots diversifieringen av arbetslivet förekommer det vid rekrytering till och med diskriminering av vissa grupper. Det är nödvändigt att öka den öppna arbetsmarknadens mottagningskapacitet och göra arbetsgivarna medvetna om dels de fördelar som diversitet tillför, dels de stödtjänster som finns att få. Könssgregationen på arbetsmarknaden bör undanröjas för att bättre ta till vara arbetskraftens potential och främja jämställdhet. Målet är att i samarbete med arbetsgivarna utreda och utveckla arbetsmöjligheterna för olika målgrupper.

Utöver målgruppens yrkesmässiga rörlighet bör också den regionala rörligheten underlättas. Den regionala rörligheten ska stödjas genom samarbete mellan aktörer och branscher bland annat genom att inrätta väglednings- och rådgivningstjänster samt pilottesta nya verksamhetsmodeller. Arbetskraftens rörlighet bör också främjas genom att satsa på att sysselsätta medflyttare och utnyttja deras kunskaper.

Målet är att förbättra sociala företags verksamhets- och sysselsättningsbetingelser och att bygga upp en övergripande verksamhetsmiljö bland annat med servicesystem och tjänster för utveckling av affärsverksamheten och kompetensen samt med annat stöd som beaktar de sociala företagens särdrag. Eftersom det primära målet för dessa företag är social eller ekologisk nytta, kan det genom att förbättra deras möjligheter och påverkan vara möjligt att öka välbefinnandet och delaktigheten i större utsträckning än genom entreprenörskap och arbetstillfällen.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

Sysselsättning för arbetssökande

- Hjälpa personer som hör till målgrupperna att få tillgång till den öppna arbetsmarknaden, till bra anställningar som ger tillräcklig utkomst, till entreprenörskap och egenanställning eller till utbildning samt underlätta rekryteringen för högkvalificerade uppgifter.
- Utnyttja de möjligheter som multilokalitet och olika sätt att arbeta erbjuder, med hänsyn till möjligheterna att förena arbete och familjeliv.
- Ta vid behov hänsyn till målgruppernas behov genom positiv särbehandling, jämlikhetsplanering och jämställdhetsplanering utifrån deras egen expertis.
- I samarbete med företag och andra arbetsgivare anpassas arbetstillfällen individuellt särskilt för personer med partiell arbetsförmåga och med invandrabakgrund, samt främjas förutsättningarna för att utforma och dela upp arbetsuppgifter och på detta sätt skapa nya arbetstillfällen.
- Utveckla övergångsarbetsmarknadens kvalitet och effekt.
- Främja arbetskraftens yrkesmässiga och regionala rörlighet även i samarbete med rekryterande arbetsgivare genom att skapa incitament och praxis för detta.
- Stöd till sysselsättningen för medflyttare.
- Slussa arbetssökande till sektorer som har rekryteringsproblem.
- Skapa efterfrågan på arbetskraft bland annat med modeller för sysselsättning genom offentlig upphandling.

Utveckling av sysselsättningsfrämjande tjänster

- Utveckla, sprida och förankra sektorsövergripande och multidisciplinära tjänstemodeller och nätverksbaserade koncept.
- Höja kompetensen hos dem som arbetar inom sektorsövergripande och branschövergripande tjänster när det gäller ledning av verksamhetsmodellen och andra samarbetsfrågor samt gällande sysselsättning, utbildning och sociala frågor som anknyter till klienternas servicebehov.
- Göra upp handlingsätt för att säkerställa att servicekedjan är sammanhängande och leder vidare till arbete, utbildning eller någon annan lämplig lösning för klienten.
- Effektivisera och utveckla metoder och tjänster för att stödja sysselsättningen under hela året för dem som arbetar inom säsongsbranscher och för att hjälpa karriärutvecklingen för undersysselsatta.
- Stärka egenanställdas möjligheter att få arbete.
- Utveckla samarbetsmodeller och rekryteringsinsatser mellan regioner och sektorer samt höja profilen, attraktionskraften och anseendet hos de sektor och arbetsgivare som har svårigheter med rekrytering.
- Förbättra sociala företags verksamhets- och sysselsättningsbetingelser.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår i samband med utvecklingen av strukturer för sysselsättningsstöd samt sektorsövergripande och multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten. En hög sysselsättningsgrad ger samhället bättre möjligheter för hållbar utveckling. Principerna för hållbar utveckling beaktas exempelvis vid valet av arbetstillfällen för arbetslösa eller vid företagargvägledning.

Huvudresultatet av verksamheten är att de arbetssökande, arbetslösa och personer utanför arbetskraften som deltar i projekten i regel har fått sysselsättning, grundat ett företag eller övergått till

utbildning, med beaktande av det rådande sysselsättningsläget. Arbetsgivarnas rekryteringskapacitet har ökat och arbetsmarknaden är mer diversifierad. Samtidigt har matchningsproblemen och den strukturella arbetslösheten lindrats.

Olika aktörers sektorsövergripande och multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster för arbetskraft och samt deras samarbetsnätverk har utformats till en mer funktionell, smidig, effektiv och tillgänglig helhet runtom i Finland, med hänsyn till lokala särdrag. De sociala företagens verksamhetsmiljö samt verksamhets- och sysselsättningsbetingelser har förbättrats på ett mångsidigt sätt.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgrupper är arbetssökande, arbetslösa, anställda och personer utanför arbetskraften samt personer/grupper med svag arbetsmarknadsförankring, exempelvis ungdomar, äldre, skolavhoppare, egenanställda, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra, vilka genom med de aktuella insatserna kan få inträde på arbetsmarknaden och tillgång till utbildning.

Målgruppen är organisationer, arbetsmarknadens parter, föreningar, stiftelser, kommuner, utbildningsorganisationer samt sociala och andra företag och företagare. Målgrupper är organisationer som främjar och utvecklar sysselsättning och entreprenörskap, inklusive finansierarna samt deras ledning och personal, vars kompetens utvecklas som en del av utvecklingen av tjänster och strukturer.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer och attityder som vidmakthåller könssegregering av arbetskarriärer och utbildning undanröjs (t.ex. stark kvinnodominans inom social- och hälsovården och inom deltidsarbeten och i gengäld mansdominans inom industrin). Användningen av köns- och genusspecifik information i verksamheten ökas. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas i samarbete med arbetsmarknadens parter, det civila samhället och företagen. Genusperspektiv införs i vägledningstjänsterna, vilket underlättar utnyttjandet av hela arbetskraftspotentialen och därigenom bland annat tillgången till arbetskraft samt bidrar till att människor bemöts jämlikt och har lika ställning på arbetsmarknaden.

Jämlikhet beaktas vid utvecklandet och tillhandahållandet av tjänster bland annat genom jämlikhetsplanering. I verksamheten beaktas de arbetssökandes och arbetsgivarnas behov. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Det utarbetas modeller för att höja arbetsgivarnas kunskaper i diversitet för att förbättra möjligheterna för arbetslösa att få arbete. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland fokuserar man på att utveckla och utnyttja digital kompetens vid sysselsättningsfrämjande, främja sysselsättningsfrämjande kompetenskonton och individuella kompetenslösningar, integrera olika former av arbete och stödja arbetskraftens rörlighet, främja tillgången till sysselsättningsfrämjande tjänster för att kompensera för långa avstånd och brister i bredbandstjänster och digitala färdigheter samt främja arbetskrafts- och studentinvandring samt främja sysselsättning för medinflyttare för att tillgodose företagens behov av kompetens och arbetskraft.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Ökat *transnationellt samarbete* kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Insatserna bidrar till att förbättra tillgången till sysselsättning för de personer som hör till målgruppen och lindrar därigenom matchningsproblemen bland annat genom att främja regional rörlighet.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

Syftet med *Östersjöstrategin* (EUSBSR) är att möta de gemensamma utmaningar som medlemsstaterna i regionen står inför. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [Handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin](#). Det internationella samarbetet inom programmet kan genomföras genom tematiska långsiktiga projektprogram som sammanför olika medaktörer och medfinansierare. Medlemsstaterna i Östersjöregionen kan ordna synkroniserade utlysningar av projektfinansiering under programperioden. Även enskilda projekt kan befrämja strategins mål.

Av särskilt intresse för Finland är de internationella samarbetsformerna, bland annat avseende de effektivaste metoderna för att främja sysselsättningen samt de tjänster som tillhandahålls arbetslösa och personer utanför arbetskraften.

Dessutom kan man delta i annat transnationellt samarbete, såsom Rysslandssamarbete och nordiskt samarbete.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfonden (ESF) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.1.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.1.1	ESF	CO01	Arbetslösa, inklusive långtidsarbetslösa	st	Mer utvecklade	4 770	20 741
					Övergångsregioner	11 069	48 128
					NSPA	2 979	12 954
4.1.1	ESF	CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd	st	Mer utvecklade	1	6
					Övergångsregioner	9	41
					NSPA	3	11

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.1.1	ESF	CR02	Deltagare i utbildning	st	Mer utvecklade	9 %	2020	15 %

Särskilt mål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Referensvärde	Referensår	Mål (2029)
			efter avslutad åtgärd		Övergångsregioner	12 %	2020	15 %
					NSPA	12 %	2020	15 %
4.1.1	ESF	CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	39 %	2020	40 %
					Övergångsregioner	32 %	2020	35 %
					NSPA	37 %	2020	40 %
4.1.1	ESF	NR01	Tjänstekvalitet	medel	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabellen beskriver Europeiska socialfonden (ESF) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.1.

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.1	ESF	097	Mer utvecklade	4 888 968
			Övergångsregioner	29 628 031
			NSPA	8 711 606
4.1.1	ESF	098	Mer utvecklade	3 080 050
			Övergångsregioner	18 665 660
			NSPA	5 488 312
4.1.1	ESF	099	Mer utvecklade	2 297 815
			Övergångsregioner	13 925 175
			NSPA	4 094 455
4.1.1	ESF	100	Mer utvecklade	1 955 587
			Övergångsregioner	11 851 213
			NSPA	3 484 643
4.1.1	ESF	101	Mer utvecklade	1 124 463
			Övergångsregioner	6 814 447
			NSPA	2 003 669
4.1.1	ESF	104	Mer utvecklade	1 320 021

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			Övergångsregioner	7 999 568
			NSPA	2 352 134
4.1.1	ESF	105	Mer utvecklade	1 271 132
			Övergångsregioner	7 703 288
			NSPA	2 265 018
4.1.1	ESF	106	Mer utvecklade	440 007
			Övergångsregioner	2 666 523
			NSPA	784 045
4.1.1	ESF	108	Mer utvecklade	2 053 366
			Övergångsregioner	12 443 773
			NSPA	3 658 875
4.1.1	ESF	116	Mer utvecklade	1 662 249
			Övergångsregioner	10 073 531
			NSPA	2 961 946
4.1.1	ESF	117	Mer utvecklade	146 669
			Övergångsregioner	888 841
			NSPA	261 348
4.1.1	ESF	133	Mer utvecklade	391 117
			Övergångsregioner	2 370 243
			NSPA	696 929

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

097 Åtgärder för att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden

098 Åtgärder för att främja tillgången till sysselsättning för långtidsarbetslösa

099 Särskilt stöd till ungdomars sysselsättning och socioekonomisk integration av ungdomar

100 Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering

101 Stöd till den sociala ekonomin och sociala företag

104 Stöd till arbetskraftens rörlighet

105 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen av arbetsmarknaden

106 Åtgärder för att främja balansen mellan arbetsliv och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående

108 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

116 Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer

117 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration

133 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.1	ESF	01	Mer utvecklade	20 631 444
			Övergångsregioner	125 030 293

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			NSPA	36 762 979

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver genomförandemekanismer och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.1	ESF	48	Mer utvecklade	20 631 444
			Övergångsregioner	125 030 293
			NSPA	36 762 979

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

48 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.1. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.1	ESF	01	Mer utvecklade	2 063 144
			Övergångsregioner	12 503 029
			NSPA	3 676 298
4.1.1	ESF	02	Mer utvecklade	4 126 289
			Övergångsregioner	25 006 059
			NSPA	7 352 596
4.1.1	ESF	05	Mer utvecklade	5 157 861
			Övergångsregioner	31 257 573
			NSPA	9 190 745
4.1.1	ESF	09	Mer utvecklade	9 284 150
			Övergångsregioner	56 263 632
			NSPA	16 543 340

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi

02 Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen

05 Icke-diskriminering

09 Ej tillämpligt

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 4.1.1. Förklaringarna till koderna finns nedan för tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.1	ESF	01	Mer utvecklade	342 881
			Övergångsregioner	2 077 923
			NSPA	610 977
4.1.1	ESF	02	Mer utvecklade	6 409 161
			Övergångsregioner	38 840 680
			NSPA	11 420 425
4.1.1	ESF	03	Mer utvecklade	13 879 401
			Övergångsregioner	84 111 690
			NSPA	24 731 576

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.4.2. Särskilt mål: Ny kompetens för arbetslivet (SM 4.1.6)**Fondernas interventioner****Interventionstyp**

Målet är att tillgodose kompetensbehoven till följd av förändringar i arbetslivet samt att höja kompetensnivån.

För att tillgodose de nya kompetensbehoven krävs flexibilitet från utbildningssystemets sida och möjligheter för människor att få tillgång till den utbildning de behöver vid sidan av och samtidigt med arbetet. Alla ska ha lika möjligheter till kontinuerligt och flexibelt lärande med beaktande av olika livssituationer, utbildnings- och arbetshistoria samt yrkesintresse. Utbildningssystemet och de olika utbildningssektorerna bör utvecklas till en integrerad helhet där även icke-formella lärmiljöer ingår. Verksamhetsmodellernas kontinuitet säkerställs genom omstruktureringar.

Förändringen av arbetet och digitaliseringen påverkar mest de lågkvalificerade jobben. Eftersom de högkvalificerade uppgifterna ökar krävs en höjning av utbildningsnivåerna. Yrkesutbildningen och utbildningsanordnarna spelar en avgörande roll då det gäller att reformera näringsstrukturen och identifiera nya utbildningsbehov. Behovet av omskolning är synnerligen stort i grupper som sällan deltar i vuxenutbildning. Underrepresenterade grupper och specialgrupper ska ges stöd i deras deltagande i kontinuerligt lärande.

Målet är att bygga upp heltäckande tjänster för livslång vägledning och förbättra tillgången till utbildningar i Finland. Sektorsövergripande och multiprofessionellt samarbete bör utnyttjas bättre. Det behövs åtgärder för tidigt ingripande för att förhindra skolavhopp, studieavbrott och utbildningsmässigt utanförskap.

Samarbetet måste intensifieras mellan den offentliga sektorn, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och näringslivets aktörer så att tjänsterna och lärnätverken för ny kompetens ska svara mot de förändrade kompetensbehoven i arbetslivet, trygga företagens konkurrenskraft och tillväxtmöjligheter samt förbättra sysselsättningen. Det krävs bättre samordning mellan arbete och utbildning. Nya metoder som den tekniska utvecklingen och förändringarna i arbetslivet ger upphov till används för att höja produktiviteten och sysselsättningsgraden samt hjälpa äldre att fortsätta i arbetslivet. Främjandet av arbetskraftens rörlighet kräver åtgärder för att de som har ett jobb bättre ska kunna tillgodose arbetsgivarnas kompetensbehov och uppfylla sina egna karriärmål. Speciellt betonas kvaliteten på och utbudet av utbildning som är avsedd att stödja tillväxt- och omställningsbranscher samt smart specialisering.

Finland bör locka internationella experter bland annat genom Eures och utnyttja potentialen hos personer som redan är i landet. Målet är att höja företagets rekryteringskapacitet och attraktionskraft som arbetsgivare och lära företag att marknadsföra sig som en intressant arbetsplats.

Målet är att identifiera och erkänna kompetenser och kompetensbehov samt att utveckla prognostiseringsdata och prognos- och kompetensnätverk. Hanteringen av förändringar, som modellen för omställningsskydd, måste göras smidigare och bättre anpassad för individuella tjänster. Målet är att förbättra matchningen vid både positiva och negativa omstruktureringar. Det behövs åtgärder för att utveckla myndigheternas och samarbetspartnerns arbetsmetoder, processer och kompetens.

Avsikten är att höja arbetslivets kvalitet och modernisera arbetsorganisationerna genom kompetensökning som tar fasta på bland annat arbetets produktivitet, arbetshälsan, balansen mellan arbete och privatliv samt arbetarskyddet. Man bör identifiera teman för utveckling av arbetslivet som är strategiskt viktiga för organisationerna och de mest effektiva sätten att utveckla dem. Ledningens kunskande bör utvecklas särskilt inom åldersmedvetet ledarskap och kompetensledning samt inom ledning av distansarbete och multilokalt arbete. Åtgärderna stödjer utvecklingsprogrammet för arbetet och välbefinnandet i arbetet (ARBETE2030), som omfattas av regeringsprogrammet.

Jämställdheten bör främjas och segregeringen i utbildningen och arbetslivet motarbetas genom särskilda jämställdhetsprojekt.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll per rubrik

Kontinuerligt lärande och flexibla utbildningsvägar

- Öka utbudet av individuella, diversifierade tids- och platsberoende utbildningshelheter för kontinuerligt lärande, inklusive fortbildning, specialisering och utveckling av grundläggande färdigheter.
- Stödja avläggandet av examina och examensdelar samt främja och utveckla erkännandet och identifieringen av utländska kvalifikationer och examina.
- Stödja användningen av nya metoder och digitalisering samt till dessa hörande lärande och kompetensutveckling på arbetsplatserna.
- Främja entreprenörskap och affärskunnande som en del av utbildningen och arbetslivet.
- Stödja utvecklingen av olika sektorer inom ekosystemen och stärka kompetensen inom tjänsteproduktion.
- Utveckla utbildningsstrukturer och lärmiljöer för kontinuerligt lärande samt pedagogik som stöder lärandet.
- Stödja smidigare övergångar mellan utbildning och arbetsliv samt mellan skolstadier.
- Utveckla kvaliteten på och utbudet av utbildning, bland annat med tanke på smart specialisering och tillväxt- och strukturomvandlingssektorernas behov.
- Genom kontinuerligt lärande stödja en mer diversifierad näringsstruktur och uppkomsten av nya servicestrukturer, bland annat genom utnyttjande av kreativt kunnande.

Utveckling av tjänster

- Utveckla, sprida och befästa sektorsövergripande, multiprofessionella och flerkanaliga väglednings- och rådgivningstjänster inom utbildning och arbetsliv samt stärka experternas förmåga att tillgodose behoven hos en diversifierad kundkrets.
- Stödja uppkomsten av tjänster för den kreativa sektorn och stärka kompetensen inom produktion av kulturtjänster.

Föregripa förändringar och kompetens utifrån arbetsmarknadens behov

- Stödja prognostiseringen av kompetensbehov och utnyttjandet av prognosdata.
- Främja integreringen FoU i utbildningen.

Arbetslivsutveckling

- Främja arbetshälsa, företagshälsovård och friskvård, utvecklingen av ett bra arbetsliv och arbetslivets kvalitet, inklusive balans mellan arbete och privatliv samt mer mångfald på arbetsplatserna.
- Utarbeta handlingsmodeller för att bland annat i ett tidigt skede ingripa i uppdagad psykosocial belastning.
- Främja arbetssätt och digitala lösningar som förbättrar såväl produktiviteten och arbetsprestationerna som arbetshälsan.
- Utveckla kompetensen i mikro- och små och medelstora företag och hos de anställda, inklusive cheferna, särskilt inom åldersmedvetet ledarskap och kompetensledning.
- Stärka företagens omställningskapacitet genom rådgivning, vägledning och nätverk.

Främjande av yrkesörslighet och matchning

- Förbättra matchningen och främja yrkesörsligheten genom att utveckla, utnyttja och kombinera tjänster.
- Främja rekryteringen av internationella experter till Finland och integrera dem som redan befinner sig i landet genom insatser från Eruf och Talent Boost.
- Genomföra omställningsförsök genom bland annat digitala kompetenskartläggningar och utveckla nya utbildnings- och träningsmöjligheter samt skapa närmare band mellan omställningsskydd och arbetsförmedling samt företagstjänster.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår bland annat i samband med uppbyggnaden av utbildnings- och handledningstjänster och utvecklingen av multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten. Kompetenta medborgare möjliggör en hållbar samhällsutveckling. Främjandet av goda och trygga studie- och arbetsmiljöer bidrar till en hållbar utveckling.

Huvudresultatet av verksamheten är att de som deltar i projekten är bättre matchade mot arbetslivets och samhällets behov och att kompetenser identifieras bättre än tidigare. Deltagarna har slutfört sina studier och inträdet på arbetsmarknaden har förbättrats.

Ett flexibelt utbildningssystem och mer diversifierade undervisningsmetoder har ökat möjligheterna för studier oberoende av tid och plats.

Integrationen av FoU är bättre integrerad i utbildningen än tidigare. Utvecklingen och utnyttjandet av kreativt kunnande har stärkts.

Organisationer har bättre arbetshälsa och produktivitet samt bättre omställningsberedskap och äldre fortsätter längre i arbetslivet. Utvecklingen av verksamhetsmodellerna, samarbetet och styrningen av tjänster har haft positiva effekter på studierna, den yrkesmässiga rörligheten och sysselsättningen inom arbetskraften, inklusive specialgrupperna.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgruppen för projekten är den arbetsföra befolkningen, inklusive studerande, sysselsatta, arbetslösa och personer utanför arbetskraften. Till målgruppen hör bl.a. unga, äldre, skolavhoppare, egenanställda, ensamföretagare, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra.

Målgruppen är anställda och chefer i företag och organisationer inom den privata och den offentliga sektorn. Målgruppen är arbetsgivare och arbetstagare som omfattas av omställningar. Till målgrupperna hör också sådana personer i arbetslivet vars nuvarande kunskaper behöver uppdatering eller vars längre arbetsliv tryggas.

Målgruppen omfattar organisationer, arbetsmarknadens parter, föreningar, stiftelser, kommuner, pedagogiska organisationer och utbildningsorganisationer, forskningsinstitut, konst- och kulturinstitutioner och andra utvecklare av arbetslivet och tjänster samt deras personal.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer som vidmakthåller könssegregeringen inom arbetsliv och utbildning ska undanröjas. Information och målsättningar efter kön utökas i projekten. Organisationers och individers kunskaper om jämställdhet stärks, identifieringen av könsstereotyper förbättras och rekryteringspraxis utvecklas. Genusperspektiv införs i vägledningstjänsterna, vilket underlättar utnyttjandet av hela arbetskraftspotentialen och därigenom bland annat tillgången till arbetskraft samt bidrar till att människor bemöts jämlikt och har lika ställning inom utbildning och på arbetsmarknaden.

Jämlikhet beaktas vid utvecklandet och tillhandahållandet av tjänster bland annat genom jämlikhetsplanering och mångfaldsutbildning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. I verksamheten tas fram modeller för kompetenshöjning i mångfaldsfrågor hos utbildningsanordnarna och arbetsgivarna. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Jämställdhets- och jämlikhetsplaneringen utvecklas för att höja utbildningens och arbetslivets förmåga att svara på jämställdhets- och jämlikhetsproblem, inklusive segregation och stereotyper.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Programmet för hållbar stadsutveckling (ITI):

Hållbar stadsutveckling bygger på avtal med huvudstadsregionen och de övriga universitetsstäderna för utveckling av innovationsekosystem. Modellen utgår från partnerskap mellan städerna och staten, samtidigt som den stödjer utvecklingsinsatser mellan regionerna. Insatserna inom ESF stödjer verksamheter som finansieras genom Eruf.

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland ska fungerande utbildnings- och arbetskraftsinvandring främjas med metoder som tar hänsyn till de regionala behoven. Tillgången till utbildning bör förbättras ytterligare i synnerhet för den sysselsatta befolkningen och personer med låg anställbarhet. Tillgången till utbildningen ska vara bättre kopplad till höjning av företagets innovationspotential i regionen och förbättring av företagsbetingelserna i glesbefolkade regioner. Det finns stora skillnader i FoUI-intensiteten i regionen. De starka

kompetensklustren i Uleåborg, Kuopio och Joensuu ska användas bättre för att höja FoUI-intensiteten i den övriga regionen närmare medelnivån för hela landet.

Turism och evenemangsaktiviteter har en stor stimulerande effekt på regionens livskraft och attraktionskraft. Förnyelse, hållbar tillväxt och internationalisering inom dessa branscher stärks genom insatser för kompetenshöjning, nätverk och arbetskraftstillgång. Utifrån utvecklingskapaciteten inom den kreativa sektorn och branschövergripande samarbete byggs upp en stark regional tillväxtsektor med attraktiva arbetstillfällen och starka företag. Digitala tjänster och utbudet stärker regionens profil och attraktionskraft.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Transnationellt samarbete kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Insatserna ska bidra till att förbättra kompetensen inom olika aspekter av utbildning och arbetslivsutveckling hos målgruppen.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [Handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin](#). De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen. De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är möjligt att synkronisera projektutlysningarna. Samarbetsområden med störst intresse för Finland anknyter till att minska skolavhopp samt höja kompetensen hos den sysselsatta befolkningen.

Dessutom kan man delta i annat transnationellt samarbete, såsom Rysslandssamarbete och nordiskt samarbete.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.6.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.1.6	ESF	CO02	Utanför arbetskraften	st	Mer utvecklade	164	714
					Övergångsregioner	298	1 296
					NSPA	77	335
4.1.6	ESF	CO04	Anställda, inklusive egenföretagare	st	Mer utvecklade	2 051	8 917
					Övergångsregioner	10 537	45 814
					NSPA	3 507	15 247
4.1.6	ESF	CO05	Under 30 år	st	Mer utvecklade	3 319	14 432
					Övergångsregioner	12 726	55 329
					NSPA	3 156	13 721

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.1.6	ESF	CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd	st	Mer utvecklade	5	22
					Övergångsregioner	21	89
					NSPA	11	47

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.6.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.1.6	ESF	CR03	Deltagare som erhåller en kvalifikation efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	5 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	3 %	2020	10 %
					NSPA	3 %	2020	10 %
4.1.6	ESF	CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	7 %	2020	15 %
					Övergångsregioner	18 %	2020	20 %
					NSPA	22 %	2020	25 %
4.1.6	ESF	NR01	Tjänstekvalitet	medel	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	100	Mer utvecklade	1 980 619
			Övergångsregioner	12 002 908
			NSPA	3 529 246
4.1.6	ESF	105	Mer utvecklade	618 943
			Övergångsregioner	3 750 909
			NSPA	1 102 889

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	106	Mer utvecklade	949 046
			Övergångsregioner	5 751 393
			NSPA	1 691 097
4.1.6	ESF	107	Mer utvecklade	1 526 727
			Övergångsregioner	9 252 242
			NSPA	2 720 460
4.1.6	ESF	108	Mer utvecklade	2 351 985
			Övergångsregioner	14 253 453
			NSPA	4 190 980
4.1.6	ESF	109	Mer utvecklade	1 898 093
			Övergångsregioner	11 502 787
			NSPA	3 382 194
4.1.6	ESF	110	Mer utvecklade	660 206
			Övergångsregioner	4 000 969
			NSPA	1 176 415
4.1.6	ESF	111	Mer utvecklade	371 366
			Övergångsregioner	2 250 545
			NSPA	661 734
4.1.6	ESF	112	Mer utvecklade	2 682 088
			Övergångsregioner	16 253 938
			NSPA	4 779 187
4.1.6	ESF	113	Mer utvecklade	1 898 093
			Övergångsregioner	11 502 787
			NSPA	3 382 194
4.1.6	ESF	114	Mer utvecklade	4 167 552
			Övergångsregioner	25 256 119
			NSPA	7 426 122
4.1.6	ESF	117	Mer utvecklade	742 732
			Övergångsregioner	4 501 091
			NSPA	1 323 467
4.1.6	ESF	133	Mer utvecklade	783 995
			Övergångsregioner	4 751 151
			NSPA	1 396 993

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

100 Stöd till verksamhet som egenföretagare och till företagsetablering

105 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen av arbetsmarkanden

106 Åtgärder för att främja balansen mellan arbetsliv och privatliv, däribland tillgången till barnomsorg och vård av närstående

107 Åtgärder för en sund och väl anpassad arbetsmiljö som motverkar hälsorisker, inbegripet främjande av fysisk aktivitet

108 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

109 Stöd till anpassning till förändringar för arbetstagare, företag och entreprenörer

- 110 Åtgärder för att uppmuntra ett aktivt och hälsosamt åldrande
 111 Stöd till daghems- och förskoleverksamhet (exklusive infrastruktur)
 112 Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)
 113 Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)
 114 Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)
 117 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration
 133 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	01	Mer utvecklade	20 631 444
			Övergångsregioner	125 030 293
			NSPA	36 762 979

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver genomförandemekanismer och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	43	Mer utvecklade	2 063 144
			Övergångsregioner	12 503 029
			NSPA	3 676 298
4.1.6	ESF	48	Mer utvecklade	18 568 299
			Övergångsregioner	112 527 263
			NSPA	33 086 681

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

43 Funktionella stadsområden

48 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.6. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Koder som skall användas:

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	01	Mer utvecklade	5 157 861
			Övergångsregioner	31 257 573
			NSPA	9 190 745

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	02	Mer utvecklade	3 094 717
			Övergångsregioner	18 754 544
			NSPA	5 514 447
4.1.6	ESF	03	Mer utvecklade	4 126 289
			Övergångsregioner	25 006 059
			NSPA	7 352 596
4.1.6	ESF	05	Mer utvecklade	2 063 144
			Övergångsregioner	12 503 029
			NSPA	3 676 298
4.1.6	ESF	09	Mer utvecklade	6 189 433
			Övergångsregioner	37 509 088
			NSPA	11 028 894

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Bidrag till grön kompetens, gröna arbetstillfällen och grön ekonomi
- 02 Utveckling av digitala färdigheter och arbetstillfällen
- 03 Investeringar i forskning och innovation och smart specialisering
- 05 Icke-diskriminering
- 09 Ej tillämpligt

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 4.1.6. Förklaringarna till koderna finns nedan för tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.6	ESF	01	Mer utvecklade	933 212
			Övergångsregioner	5 655 432
			NSPA	1 662 881
4.1.6	ESF	02	Mer utvecklade	3 827 085
			Övergångsregioner	23 192 830
			NSPA	6 819 447
4.1.6	ESF	03	Mer utvecklade	15 871 147
			Övergångsregioner	96 182 030
			NSPA	28 280 650

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)
- 02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)
- 03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.4.3. Särskilt mål: Jämlik delaktighet (SM 4.1.7)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Målet är att stärka aktiv medverkan och delaktighet hos de som är mest utsatta på arbetsmarknaden och löper störst risk för social utsatthet samt att stärka deras inkludering i utbildning och på arbetsmarknaden. Tidigt ingripande och stöd bidrar till att bryta spiralen av arbetslöshet och utanförskap och till att förebygga avhopp från skolan eller studierna. Målet är att främja hälsan och välbefinnandet hos målgruppen samt att upprätthålla och förbättra deras arbets- och funktionsförmåga, så att de har tillräckliga resurser för att aktivt försöka förbättra sin egen och vid behov även sina närståendes livssituation.

För att hjälpa de mest svårssysselsatta till arbete ska användningen av metoder för stödd sysselsättning ökas och effektiva handlingsmodeller sättas i verket. Det behövs åtgärder för att personer med psykisk ohälsa och missbruksproblem ska kunna delta i studier och arbete. Tillgången till och kvaliteten på tjänster för och rehabilitering av arbetslösas arbetsförmåga bör förbättras. Målet är att integrera de sektorsövergripande välfärds-, social-, hälsovårds- och rehabiliteringstjänsterna i sysselsättnings- och utbildningstjänsterna. På detta sätt säkerställs att servicekedjan är sammanhängande och att individen får tillgång till de tjänster som tillhandahålls av samhället och andra projekt vid en ändamålsenlig tidpunkt och till full omfattning. Partiellt arbetsföras tillgång till sysselsättning främjas genom insatser som ingår i ovan nämnda mål och som stödjer programmet för arbetsförmåga enligt regeringsprogrammet.

Målet är att förbättra kompetensen, samarbetet och nätverkskompetensen hos yrkesutbildade som arbetar med unga, personer i arbetsför ålder och familjer. Generationsöverskridande utanförskap och fattigdom förebyggs genom att stödja familjer och främja föräldrars deltagande i arbetslivet. Stödet till familjer med låg inkomst skall stärkas på mångprofessionellt sätt och inkludering av barn främjas genom att vägleda dem till hobbyer. Befintliga strukturer så som lokalt och regionalt familjearbete och vuxensocialarbete skall utnyttjas. Ungdomar ges övergripande stöd för inträde i studier och arbetslivet och deras funktionsförmåga och färdigheter stärks till exempel med psykosociala metoder.

Jämlikheten ska främjas genom att tillgodose funktionshindrade personers rättigheter och stärka inkluderingen av invandrarinoriteter och etniska minoriteter. Målet är att stödja boendet, välbefinnandet och delaktigheten för de mest utsatta (t.ex. brottspåföljds klienter, bostadslösa, missbrukare, mentalvårdsrehabiliteringens klienter, inkomstlösa). Tjänsterna (t.ex. arbetskraftstjänster, hälso- och sjukvård, utbildning) ska utvecklas så att de är lämpliga för alla samt fysiskt och socialt tillgängliga.

Tjänsterna ska bättre än tidigare ta hänsyn till användarnas och i förekommande fall även till deras närståendes särskilda behov. Det kan handla om bland annat att främja undervisning på det egna språket, nya former av social integration och goda relationer till samhället. Målet är att utveckla och ha ett nära samarbete med den offentliga sektorn, den tredje och fjärde sektorn samt företagen samt att ta fram aktörsövergripande handlingsmodeller med strategiska partnerskap. I insatserna anlitas erfarenhetsexperter och kamratstöddgrupper samt sakkunskap hos parter som företräder målgruppen.

Det bör utarbetas icke-statliga och andra handlingsmodeller. Målet är att öka det kollektiva välståndet i regionerna genom insatser för att minska ensamheten och öka delaktigheten. Det ska tas fram lättillgängliga och mångsidiga tjänster i människornas vardagsmiljö, särskilt för personer som är utsatta genom sin sociala och kulturella position eller annan sårbarhet och som annars är svåra att nå.

Syftet är att skapa ett närmare samarbete med arbetsgivarna för att stödja sysselsättningen exempelvis genom tränings- och rehabiliteringsåtgärder på arbetsplatsen. Vägarna från arbetsverksamhet till den öppna arbetsmarknaden och till utbildning ska stakas ut bättre och det ska byggas upp en arbetsmarknad med möjligheter till sysselsättning för grupper som befinner sig utanför arbetslivet.

Orsakerna för marginaliserade och utsatta personers deltagande i arbetslivet är ofta könsrelaterade. Hos kvinnor handlar det om exempelvis våld i nära relationer eller psykisk ohälsa, och hos män om missbruk eller låg utbildningsnivå. Genom att ta hänsyn till jämställdhetsperspektivet i alla insatser som syftar till att förebygga utanförskap och främja delaktighet säkerställs att jämställdhet uppnås och att insatserna har effekt.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

Främja lika möjligheter och delaktighet

- Stödja på många olika sätt integrationen av de mest utsatta på arbetsmarknaden i samhället, utbildningen och arbetsmarknaden samt bekämpa social utslagning och utanförskap.
- Öka samverkan mellan olika befolkningsgrupper.
- Öka välbefindandet för ensamstående och personer med missbruksproblematik och/eller nedsatt arbets- och funktionsförmåga bland annat genom sociala åtgärder och rehabilitering.
- Främja att funktionshindrade personers, etniska minoriteters och andra missgynnade befolkningsgruppers rättigheter tillgodoses.
- Utveckla medborgaraktivism och kollektiva tjänster samt främja minoriteters och specialgruppers deltagande i beslutsfattandet och planeringen av tjänsterna.
- Utnyttja biblioteks-, kultur- och idrottstjänster för att främja delaktighet, välfärd och sysselsättning.

Förbättra möjligheterna till sysselsättning

- Förbättra de mest utsattas förmåga att få tillgång till utbildning och inträde på arbetsmarknaden.
- Bygga upp en inkluderande arbetsmarknad, öka användningen av och effektiviteten hos metoder för stödd sysselsättning samt utveckla innehållet i arbetsverksamhet

Utveckla tjänster

- Utveckla, sprida och förankra sektorsövergripande, lägliga, tillgängliga och sammanhängande tjänster inom konst, kultur, välfärd, socialservice, hälso- och sjukvård, rehabilitering, utbildning och sysselsättning samt utarbeta metoder och nätverksarbetet för bland annat familje- och ungdomsarbete.
- Främja partnerskap, samarbete och kompetens mellan den tredje och fjärde sektorn och myndigheterna för att förbättra tjänsterna och den sociala integrationen för utsatta grupper.
- Ta fram resultatgivande modeller för bland annat social rehabilitering och missbrukarrehabilitering för personer i arbetsför ålder samt tjänster riktade på arbets- och funktionsförmågan.
- Utveckla jämställdhets- och jämlikhetskunskandet inom social- och hälsovården för att bättre kunna tackla jämställdhets- och jämlikhetsproblem.

Horisontella principer

Sociala innovationer uppstår bland annat i samband med uppbyggnaden av strukturer som motverkar utanförskap och stärker delaktigheten samt utvecklingen av multiprofessionella väglednings- och rådgivningstjänster. Nya metoder ska spridas och förankras som etablerad praxis.

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Detta innebär också att miljön, människan och ekonomin beaktas likvärdigt i beslutsfattandet och verksamheten. Främjandet av jämlikhet och bättre livskompetens skapar förutsättningar för en hållbar utveckling. Medborgarnas känsla av delaktighet bidrar också till en hållbar utveckling.

Huvudresultatet av verksamheten är att välbefinnandet, delaktigheten, jämlikheten, arbets- och funktionsförmågan, det aktiva deltagandet och kompetensen hos de arbetslösa och de unga och personer i arbetsför ålder som deltagit i projekten har förbättrats så att flera av dem har trätt in i

utbildning eller arbete eller på en väg mot dessa. Hälso- och välfärdsskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper (inkl. könen) och mellan regioner har minskat. Projekten har bekämpat social utslagning, generationsövergripande fattigdom och utanförskap.

Sektors- och organisationsövergripande servicesystem med flera aktörer tillhandahåller sammanhängande och lägliga tjänster och stödjer experternas samarbete. Aktörer inom den tredje och fjärde sektorn och kamratstödjare medverkar i servicesystemen och i sysselsättnings- och utvecklingsverksamhet. Åtgärder som tagits fram för att stödja de vuxna i familjer och för att öka kunskapen och medvetenheten hos dem som arbetar med familjer hjälper även barnen.

Arbetsmarknaden är mer inkluderande än tidigare och erbjuder möjligheter till sysselsättning för personer med en utsatt ställning på arbetsmarknaden. Resultatet är en ökning av goda och mångsidiga arbets- och verksamhetstillfällen med låg tröskel.

De huvudsakliga målgrupperna

De mest missgynnade grupperna på arbetsmarknaden, inklusive minoriteter och specialgrupper, vars sociala delaktighet man vill främja. Målgruppen omfattar grupper med svag arbetsmarknadsförankring, som ungdomar, äldre, skolavhoppare, personer med invandrarbakgrund, romer och partiellt arbetsföra. Målgruppen omfattar personer som löper risk för utanförskap, oberoende av deras tidigare utbildnings- och arbetshistoria eller brist på sådan, och indirekt även exempelvis deras närstående.

Till målgruppen hör också tillhandahållare av sektorsövergripande tjänster inom konst, välfärd, socialvård, hälso- och sjukvårds, rehabilitering och rådgivning samt deras ledning och personal vilkas samarbete och kunnande man vill utveckla.

Målgrupperna kan vid behov avgränsas närmare utifrån regionala särdrag eller nationella behov.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom jämställdhetsplanering. Strukturer som vidmakthåller könssegregeringen inom arbetsliv och utbildning ska undanröjas. Könsmedvetna metoder tillämpas mer inom vägledning och andra tjänster, med bättre insikt i eventuella könsrelaterade faktorer bakom utanförskap. Jämställdhets- och jämlikhetskunnandet utvecklas för att bättre kunna tackla jämställdhets- och jämlikhetsproblem.

Delaktighet främjas genom att stärka medborgaraktiviteten, det sociala kapitalet och gemenskapen. Utvecklingen utgår från lokala behov och genomförs med medverkan av lokala invånare och aktörer. Verksamheten tilldelas finansiering i regioner där den lokalt ledda utvecklingen inte finansieras från landsbygdsfonden eller fiskerifonden.

Jämlikhet beaktas vid utformningen och tillhandahållandet av tjänster. I verksamheten beaktas varje målgrupps särskilda behov och kulturmedveten styrning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet inom utbildning och på arbetsmarknaden eller för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på diskriminering. Genom verksamheten utarbetas metoder för att motarbeta diskriminering i samhället och öka jämlikheten mellan olika minoriteter. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser.

Särskilda målterritorier, inklusive planerad användning av territoriella verktyg

Med specialfinansiering till de nordliga glesbefolkade områdena i Norra och Östra Finland fokuserar man på att minska hälso- och välfärdsskillnaderna för att främja arbets- och studieförmågan, stödja delaktigheten och samhörigheten för ungdomar och familjer genom sektorsövergripande kunskaper och bland annat kreativa metoder för att förbättra attraktionskraften och integrationen i

regionen, förbättra tjänsternas tillgänglighet (digitala tjänster och innovativa insatser) och stärka ungdomsarbetet och stödet till familjer.

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Ökat *transnationellt samarbete* kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Åtgärderna ska främja delaktigheten, sysselsättningen och deltagandet i utbildning hos målgruppen.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den gleasa befolkningen. Den arktiska regionens ömtålighet utgör ett regionalt särdrag som också kan göra regionen till en pionjärregion i klimatfrågor.

Syftet med *Östersjöstrategin* (EUSBSR) är att möta de gemensamma utmaningar som medlemsstaterna i regionen står inför. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [Handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin](#). Det internationella samarbetet inom programmet kan genomföras genom tematiska långsiktiga projektprogram som sammanför olika medaktörer och medfinansiärer. Medlemsstaterna i Östersjöregionen kan ordna synkroniserade utlysningar av projektfinansiering under programperioden. Även enskilda projekt kan befrämja strategins mål.

Samarbetsområden med störst intresse för Finland är bland annat aktivera personer utanför arbetslivet i integrationsfrämjande verksamhet och utbildning samt att hitta eller skapa arbetstillfällen som lämpar sig för denna målgrupp.

Dessutom kan man delta i annat transnationellt samarbete, såsom Rysslandssamarbete och nordiskt samarbete.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.7.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.1.7	ESF	CO02	Långtidsarbetslösa	st	Mer utvecklade	634	2 758
					Övergångsregioner	5 160	22 433
					NSPA	1 420	6 176
4.1.7	ESF	CO03	Utanför arbetskraften	st	Mer utvecklade	2 278	9 903
					Övergångsregioner	2 627	11 420
					NSPA	976	4 242
4.1.7	ESF	CO12	Deltagare med utländsk bakgrund	st	Mer utvecklade	1 619	7 039
					Övergångsregioner	3 052	13 271
					NSPA	830	3 611
4.1.7	ESF	CO16	Antalet offentliga förvaltningar eller	st	Mer utvecklade	2	10

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
			offentliga tjänster på nationell, regional eller lokal nivå som får stöd		Övergångsregioner	10	42
					NSPA	7	28

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.7.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.1.7	ESF	CR01	Deltagare som söker arbete efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	1 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	3 %	2020	10 %
					NSPA	3 %	2020	10 %
4.1.7	ESF	CR02	Deltagare i utbildning efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	6 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	7 %	2020	10 %
					NSPA	7 %	2020	10 %
4.1.7	ESF	CR04	Deltagare i sysselsättning, inklusive egenföretagande, efter avslutad åtgärd	st	Mer utvecklade	4 %	2020	10 %
					Övergångsregioner	11 %	2020	15 %
					NSPA	13 %	2020	15 %
4.1.7	ESF	NR01	Tjänstekvalitet	medel	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	105	Mer utvecklade	926 310

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			Övergångsregioner	5 613 605
			NSPA	1 650 583
4.1.7	ESF	108	Mer utvecklade	3 143 839
			Övergångsregioner	19 052 235
			NSPA	5 601 978
4.1.7	ESF	115	Mer utvecklade	4 406 989
			Övergångsregioner	26 707 151
			NSPA	7 852 772
4.1.7	ESF	116	Mer utvecklade	3 705 239
			Övergångsregioner	22 454 420
			NSPA	6 602 331
4.1.7	ESF	117	Mer utvecklade	3 256 119
			Övergångsregioner	19 732 672
			NSPA	5 802 048
4.1.7	ESF	118	Mer utvecklade	505 260
			Övergångsregioner	3 061 966
			NSPA	900 318
4.1.7	ESF	120	Mer utvecklade	1 375 430
			Övergångsregioner	8 335 353
			NSPA	2 450 865
4.1.7	ESF	133	Mer utvecklade	364 910
			Övergångsregioner	2 211 420
			NSPA	650 230

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

105 Åtgärder för att främja kvinnors deltagande på arbetsmarknaden och minska den könsrelaterade segregeringen av arbetsmarknaden

108 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

115 Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället

116 Vägar till integration och återinträde på arbetsmarknaden för missgynnade personer

117 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration

118 Stöd till det civila samhällets organisationer som arbetar med marginaliserade befolkningsgrupper som romer

120 Åtgärder för social integrering av tredjelandsmedborgare

133 Förbättrat samarbete med partner både inom och utanför medlemsstaten

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de former av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	01	Mer utvecklade	17 684 095
			Övergångsregioner	107 168 822
			NSPA	31 511 125

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
--------------	------	-----	----------------	--------------

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver genomförandemekanismer och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	43	Mer utvecklade	884 205
			Övergångsregioner	5 358 441
			NSPA	1 575 556
4.1.7	ESF	48	Mer utvecklade	16 799 890
			Övergångsregioner	101 810 381
			NSPA	29 935 568

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

43 Funktionella stadsområden

48 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	05	Mer utvecklade	8 842 047
			Övergångsregioner	53 584 411
			NSPA	15 755 562
4.1.7	ESF	06	Mer utvecklade	3 536 819
			Övergångsregioner	21 433 764
			NSPA	6 302 225
4.1.7	ESF	09	Mer utvecklade	5 305 228
			Övergångsregioner	32 150 647
			NSPA	9 453 337

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

05 Icke-diskriminering

06 Bekämpning av barnfattigdom

09 Ej tillämpligt

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedan för tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	01	Mer utvecklade	1 006 032
			Övergångsregioner	6 096 735
			NSPA	1 792 639
4.1.7	ESF	02	Mer utvecklade	10 052 888
			Övergångsregioner	60 922 324
			NSPA	17 913 148
4.1.7	ESF	03	Mer utvecklade	6 625 175
			Övergångsregioner	40 149 764
			NSPA	11 805 338

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

- 01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)
- 02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)
- 03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.5. ESF prioritet 5: Finland av sociala innovationer

2.5.1 Särskilt mål: Skyddsnet för ungdomars framtid (SM 4.1.7)

Fondernas interventioner

Interventionstyp

Fokus inom det särskilda målet är att man genom projektinsatser hjälper upp livssituationen och livshandlingarna för barn och unga som är klienter inom barnskyddet och i synnerhet för dem som är placerade utanför hemmet. Målet är att utforma lättillgängliga stödåtgärder och tjänster som utgår från barns och ungas behov och produceras av lokala sektorsövergripande nätverk som är lyhörda för dessa behov. Lokala organisationer eller andra aktörer som inte agerar i en myndighetsroll kan komplettera myndigheternas verksamhet med tjänster som bistår barnskyddet och skapar helt nya servicehelheter på lokal nivå. Tjänsterna ska utformas så att de behövande får tillgång till dem snabbt, utan kö eller prioritering.

Den socioekonomiska polariseringen i samhället har medfört att ohälsan bland unga som redan var i en utsatt ställning har ökat, vilket avspeglas som ökande missbruk och mental ohälsa, liksom också grova våldsbrott bland minderåriga. Efter en ändring av barnskyddslagen kan eftervården i barnskyddet pågå tills klienten fyller 25 år, vilket också ökar behovet av utveckling av tjänsterna.

Det finns många indikatorer som kopplar klientrelationer inom vård utanför hemmet och barnskyddet till social utsatthet som vuxen. Enligt undersökningar löper personer som vuxit upp utanför hemmet större risk för marginalisering än den övriga befolkningen. Enligt undersökningar löper omhändertagna personer till och med högre risk att bli utan både avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen och examen efter grundskolan. De är också mer sannolikt mottagare av mentalvårdstjänster och utkomststöd än sina jämnåriga. Personer som placerats utanför hemmet i tonåren har fem gånger högre sannolikhet att stanna på grundskolenivå än den övriga befolkningen. Att råda bot på detta kräver nya handlingsmodeller.

Enligt barnskyddsstatistiken har behovet av barnskydd ökat i Finland de senaste åren. År 2019 gjordes en barnskyddsanmälan om 85 746 barn, vilket var en ökning med 7 procent. Den största gruppen (52 858 personer) bland klienterna inom öppenvården inom barnskyddet var 16–17-åringar (5,9 % av jämnåriga i befolkningen). År 2019 hade sammanlagt 18 928 barn och unga placerats utanför hemmet, vilket var en ökning med 2 procent jämfört med året innan. År 2019 omfattades sammanlagt 7 646 barn och unga av eftervård inom öppenvården. Största delen av dem (86,2 %) hade fyllt 18 år.

Enligt Tarja Heino (Institutet för hälsa och välfärd (THL), rapport 2020, 8) var cirka 2 000 barn och unga i åldern 13–17 år placerade enligt barnskyddslagen år 2018, ofta handlade det om akutplacering på institution. I uppskattningsvis 60 procent av fallen var det fråga om ungdomskriser i vilka det i princip kunde ha varit möjligt att ingripa med en intensiv och effektiv intervention inom öppenvården och på så sätt undvika placering utanför hemmet.

De ovan nämnda siffrorna vittnar om att tonåringar och unga med svåra symtom inte hjälps tillräckligt av basservicen, utan blir alltför ofta ännu som nästan myndiga klienter inom barnskyddet och till och med intagna på institution. Servicesystemet och dess effektivitet brister både inom öppenvården och den allra mest krävande servicen.

Det särskilda målet ska underlätta en reform av innehållet och strukturerna hos öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet genom att utveckla och fördjupa samarbetet och de gemensamma insatserna mellan aktörer och på så sätt identifiera och förankra effektiva arbets-

sätt. Nya arbetssätt behövs speciellt för akutplacering och omhändertagande av barn i högstadieåldern och unga som gått ut grundskolan. I sådana situationer behövs metoder som utnyttjar servicen och kompetensen inom öppenvården och vården utom hemmet på ett nytt sätt i samarbete med andra tjänster och aktörer, så att tonåringarnas behov ska bli effektivt bemötta också på andra sätt än omhändertagande. Dessutom genomförs insatser för att höja kompetensen bland barnskyddsarbetare samt gemensamma utvecklingsinsatser med skolor och läroanstalter, social- och hälsovårdssektorn, kontaktpunkter för unga osv.

Särskild fokus ska fästas på utvecklingen av kvaliteten på och tillgången till service för krävande vård utom hemmet och andra former av krävande stöd. Utbudet av service och platser inom vård utom hemmet är för närvarande otillräckligt med tanke på att behovet ständigt ökar. Arbetsgruppen för reform av krävande vård utom hemmet lägger i sin rapport (Social- och hälsovårdsministeriets rapporter och promemorior 2020:28) fram flera förslag som underlag för reformer av bland annat servicens kvalitet, personalens kompetens och utveckling av tjänsterna. Synnerligen oroväckande är att den grundläggande rätten till utbildning inte tillgodoses för en del av de barn och unga som omfattas av vård utom hemmet. Avsaknaden av utbildning präglar den redan svåra livssituationen och övergången till vuxenlivet. De projekt som planeras ska ta hänsyn till resultaten av relevanta arbetsgrupper och andra studier på området.

Inlärningssvårigheter och negativa upplevelser från skolan är en av bakgrundsfaktorerna till att en betydande andel av de barn och ungdomar som omfattas av vård utom hemmet blir utan avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen eller examen på andra stadiet. Avsikten är att ta itu med inlärningssvårigheterna och på så sätt hjälpa ungdomarna att söka sig till fortsatt utbildning och etablera sig på arbetsmarknaden. Utöver särskilda och omfattande inlärningssvårigheter ska det också ägnas uppmärksamhet åt sådana inlärningssvårigheter som beror på en svår livssituation eller en sjukdom. Projekten inom det särskilda målet bidrar till utformningen av nya tjänster och arbetsmetoder som stöder och uppmuntrar till lärande och utbildning samt till integreringen av tjänsterna och metoderna i verkningsfullt barnskyddsarbete. Projekten fokuserar särskilt på utvecklingen av tjänster för barn och unga med inlärningssvårigheter samt av olika delområden och koncept i serviceprocessen. Utveckling av hela temat är en omfattande uppgift; inom ramen för tjänster för vård utom hemmet kan utvecklingsarbetet däremot göras både specifikt och så att resultaten kan överföras till exempelvis arbets- och näringstjänster för vuxna, tjänster för handledning för studier och tjänster för kompetensutveckling. I projekten beaktas också de svårigheter som anknyter till lärande, kompetens och uppmuntran vid övergången till arbetslivet och identifieras ungdomarnas behov av individuell handledning som stärker arbetslivsfärdigheterna på lång sikt.

Utvecklingsinsatserna stöds och riktas in genom rundabordssamtal mellan experter på området, barnskyddsaktörer, organisationer samt ungdomar som bidrar med erfarenhetsexpertis. De gemensamma utvecklingsinsatserna stärker projekten och tillgodoser också de juridiska, kvalitativa och etiska aspekterna. Det inrättas också ett samordningsprojekt som stöder, övervakar och utvärderar verksamheterna. Vid urvalet av projekt betonas de sociala innovationernas potential för utredningar och utveckling samt planerna för spridning av resultaten. Förväntningarna är höga på de nya och innovativa arbetssätt som tas fram i projekten samt på de resultat som kommer att erhållas. Resultaten förväntas vara bättre än i andra utvecklingsprojekt.

Särskilda målets huvudsakliga innehåll

- Utveckla innehållet och strukturerna inom öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet med avseende på servicens kvalitet, sektorsövergripande karaktär och personalens kompetens, tillfredsställande kompetensnivå, inkl. digitalisering och aktörernas delaktighet.
- Utveckla den krävande vården utom hemmet.

- Ta fram stödåtgärder (processer och tjänster) för barn och unga med inlärningssvårigheter, som tar fasta på såväl studierna som övergången till arbetslivet, och anpassa modellen för tjänster för vuxna.
- Utforma lätt och snabbt tillgängliga tjänster och stödåtgärder som utgår från barns och ungas behov och produceras av lokala sektorsövergripande nätverk som är lyhörda för dessa behov. Sådana tjänster är till exempel mentalvårds- och missbrukarvårdstjänster, smidiga hälso- och sjukvårdsprocesser, stöd till delaktighet och fritidsaktiviteter inom bland annat kultur- och idrottsverksamhet, stöd för att studera och söka sig till studier, stöd för att hantera vardagen, boendet och hemmet samt stöd för att hitta arbete och övergå till arbetslivet.
- Stärka tillämpande forskning och påverkan.
- Sprida och förankra de bästa modellerna som bestående praxis.

Horisontella principer

Hållbar utveckling är en fortgående och styrd samhällelig förändring som har som mål att trygga goda levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer. Den sker globalt, regionalt och lokalt. Främjandet av jämlikhet och bättre livskompetens skapar förutsättningar för en hållbar utveckling. Medborgarnas känsla av delaktighet bidrar också till en hållbar utveckling.

Huvudresultatet av verksamheten är att kvaliteten på den service som tillhandahålls målgruppen höjs. De sociala innovationer som skapats i projekten har förankrats och fått spridning.

De huvudsakliga målgrupperna

Målgruppen omfattar verksamhetsenheterna för öppenvården och eftervården inom barnskyddet samt barnskyddsinstitutionerna. Till målgruppen hör också aktörerna inom barnskyddets samarbetsnätverk, till exempel skolorna och läroanstalterna samt högskolorna, social- och hälsovårdssektorn, serviceställena för unga, arbets- och näringsstjänsterna, kommunernas sysselsättningstjänster, Navigatorn, missbruks- och mentalvårdstjänsterna samt organisationerna.

Indirekt omfattar målgruppen de barn och unga i åldern 12–17 år som är klienter inom öppenvården, vården utom hemmet och eftervården inom barnskyddet, samt deras familjer. Även de unga vuxna som är barnskyddsklienter inom eftervården tills de fyller 25 hör till målgruppen. Tonåringar är den största klientgruppen bland öppenvården inom barnskyddet och vården utom hemmet. De är också föremål för största delen av barnskyddsanmälningarna.

Insatser för jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Jämställdhet främjas bland annat genom medvetenhet om eventuella könsrelaterade faktorer som påverkar socialt utanförskap. Av alla placerade barn år 2019 var 53 procent (9 997) pojkar och 47 procent (8 931) flickor. Från och med 1990-talet har andelen pojkar varit större än andelen flickor av alla barn och unga som placerats utanför hemmet (THL, statistik 2019).

Delaktigheten främjas genom att säkerställa att barn och unga som hör till målgruppen för tjänsterna och strukturerna har möjlighet att påverka de för dem planerade insatsernas innehåll, genomförande och tidpunkter.

Jämlikhet beaktas vid utformningen och tillhandahållandet av insatserna. I verksamheten beaktas barnens särskilda behov och kulturmedveten styrning. Här ingår vid behov positiv särbehandling för att främja jämlikhet för att förhindra eller undanröja olägenheter som beror på bland annat diskriminering eller ekonomisk utsatthet. I verksamheten beaktas relevanta internationella överenskommelser, framför allt konventionen om barnets rättigheter <https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet-2/konventionen-om-barnets-rattigheter-hela-texten/>

Interregionala, gränsöverskridande och transnationella åtgärder

Transnationellt samarbete kommer att bidra till utformningen, spridningen och förankringen av bästa praxis. Verksamheten bidrar till spridningen av bästa praxis för utveckling av organisationer som hör till målgruppen. Finland deltar aktivt i internationellt samarbete genom ESF-temanätverket för sociala innovationer. Därigenom söker man modeller framförallt för framtagning, etablering och spridning av sociala innovationer. Temanätverket för social inkludering erbjuder också ett forum för en debatt kring större delaktighet för barn och unga inom barnskyddet.

Verksamhet enligt *arktiska strategin* fokuserar på utmaningarna i den arktiska verksamhetsmiljön, exempelvis klimatförändringarnas konsekvenser, tillgängligheten och den glesa befolkningen. Riktlinjerna och målen i Finlands förestående politiska strategi för Arktis ska beaktas i tillämpliga delar speciellt i samarbetet mellan myndigheterna, organisationerna och invånarna.

EU:s strategi för Östersjöregionen (EUSBSR) svarar på de utmaningar som är gemensamma för Östersjöländerna. Prioriteringarna och åtgärderna i strategin presenteras i [Handlingsplanen för genomförande av Östersjöstrategin](#). De insatser som finansieras ska stödja en eller flera av insatserna i handlingsplanen. De kan vara projekt, projektgrupper eller projektplattformar. Det är möjligt att synkronisera projektutlysningarna. Samarbetsområden med störst intresse för Finland anknyter till utvecklingen av tjänster för barnskyddet.

Dessutom deltar man i annat internationellt samarbete, såsom Rysslandssamarbete och nordiskt samarbete.

Indikatorer

Tabell 2: Outputindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) outputindikatorer och deras målnivåer för 2024 och 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.7.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Delmål (2024)	Mål (2029)
4.1.7	ESF	NO01	Antalet foster- vårdsenheter	st	Mer utvecklade	11	48
					Övergångsregioner	63	276
					NSPA	17	76

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Tabell 3: Resultatindikatorer

Tabellen beskriver Europeiska socialfondens (ESF) resultatindikatorer och deras målnivåer för 2029 per regionkategori under särskilt mål 4.1.7.

Särskiltmål	Fond	Kännetecken	Indikator	Enhet	Regionkategori	Referensvärde	Referensår	Mål (2029)
4.1.7	ESF	NR01	Tjänstekvalitet	medel	Mer utvecklade	4,1	2020	4,5
					Övergångsregioner	4,1	2020	4,5
					NSPA	4,1	2020	4,5

NSPA = De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena

Vägledande fördelning av programresurser (EU-finansiering) per typ av stödåtgärder

Tabell 4: Dimension 1 - Interventionstyp

Tabellen beskriver de typ av intervention som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	108	Mer utvecklade	107 071
			Övergångsregioner	648 867
			NSPA	178 331
4.1.7	ESF	112	Mer utvecklade	267 676
			Övergångsregioner	1 622 168
			NSPA	445 828
4.1.7	ESF	113	Mer utvecklade	160 606
			Övergångsregioner	973 301
			NSPA	267 497
4.1.7	ESF	114	Mer utvecklade	428 282
			Övergångsregioner	2 595 469
			NSPA	713 325
4.1.7	ESF	115	Mer utvecklade	1 659 594
			Övergångsregioner	10 057 441
			NSPA	2 764 134
4.1.7	ESF	117	Mer utvecklade	160 606
			Övergångsregioner	973 301
			NSPA	267 497
4.1.7	ESF	121	Mer utvecklade	535 353
			Övergångsregioner	3 244 336
			NSPA	891 656

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

108 Stöd för utveckling av digitala färdigheter

112 Stöd till grundskole- och gymnasieutbildning (exklusive infrastruktur)

113 Stöd till högre utbildning (exklusive infrastruktur)

114 Stöd till vuxenutbildning (exklusive infrastruktur)

115 Åtgärder för att främja lika möjligheter och aktivt deltagande i samhället

117 Åtgärder för att förbättra tillgången till utbildning och sysselsättning för marginaliserade grupper, som romer, samt främja deras sociala integration

121 Åtgärder för att förbättra lika och snabb tillgång till kvalitativa, hållbara och prisvärda tjänster

Tabell 5: Dimension 2 – Finansieringsform

Tabellen beskriver de form av finansiering som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	01	Mer utvecklade	3 319 188
			Övergångsregioner	20 114 882
			NSPA	5 528 267

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Bidrag

Tabell 6: Dimension 3 - Territoriell genomförandemekanism och territoriell inriktning

Tabellen beskriver genomförandemekanismer och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	48	Mer utvecklade	3 319 188
			Övergångsregioner	20 114 882
			NSPA	5 528 267

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

48 Ingen territoriell inriktning

Tabell 7: Dimension 6 – ESF+-sekundärteman

Tabellen beskriver de ESF+-sekundärteman som skall användas och den vägledande fördelningen av EU-finansiering per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	05	Mer utvecklade	1 659 594
			Övergångsregioner	10 057 441
			NSPA	2 764 134
4.1.7	ESF	06	Mer utvecklade	1 659 594
			Övergångsregioner	10 057 441
			NSPA	2 764 134

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

05 Icke-diskriminering

06 Bekämpning av barnfattigdom

Tabell 8: Dimension 7 – Jämställdhet

Tabellen beskriver den vägledande fördelningen av EU-finansiering för de tre graderna av inverkan på jämställdhet per regionkategori under särskilt mål 4.1.7. Förklaringarna till koderna finns nedanför tabellen.

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
4.1.7	ESF	01	Mer utvecklade	161 463

Särskilt mål	Fond	Kod	Regionkategori	Belopp (EUR)
			Övergångsregioner	978 496
			NSPA	268 925
4.1.7	ESF	02	Mer utvecklade	1 026 512
			Övergångsregioner	6 220 847
			NSPA	1 709 704
4.1.7	ESF	03	Mer utvecklade	2 131 213
			Övergångsregioner	12 915 539
			NSPA	3 549 638

NSPA = De yttersta randområdena och nordliga glesbefolkade områdena

Koder som skall användas:

01 Främjande av jämställdhet (Gender targeting)

02 Jämställdhetsintegrering (Gender mainstreaming)

03 Jämställdhetsneutral (Gender neutral)

2.6 ESF prioritet 6: Finland motarbetar materiell fattigdom

2.6.1. Särskilt mål: Utrustad för livet (SM 4.11)

Interventionstyp

Materiellt bistånd

Det materiella biståndet till dem som har det sämst ställt utgörs framförallt av mathjälp, i form av livsmedel som behövs för tillredning av mat. Hjälp kan också ges som färdiga eller tillsammans tillredda måltider och bakverk på gemensamma matserveringar, som samtidigt främjar social delaktighet och handlingsförmåga. Biståndet kan också vid behov bestå av hygienartiklar. Innehållet och genomförandet av alla insatser utformas utifrån biståndsmottagarnas livssituation och eventuella behov av långsiktigt stöd. Åtgärderna kan ha olika innehåll beroende på mottagarnas individuella situation och de lokala förhållandena. För att tillgodose individuella behov kan biståndet också ges som köpkort.

Kompletterande åtgärder

I anslutning till materiellt bistånd tillhandahålls vägledning, rådgivning och stöd enligt biståndsmottagarnas behov i syfte att förbättra deras egen och familjernas välfärd och livssituation på ett långsiktigt och heltäckande sätt. Verksamheten medvetandegör målgruppen om möjligheterna att använda sig av olika slags service och stöd, som skuldrådgivning, social- och hälsovård, psykologiskt stöd, sysselsättnings- och utbildningstjänster och verksamheter som ordnas av olika organisationer. Det sprids också information om bland annat möjligheterna att delta i strukturfondsprojekt. Deltagande i kompletterande åtgärder är frivilligt för biståndsmottagarna.

Det materiella biståndet och kompletterande åtgärderna är gratis för mottagarna.

Huvudresultatet av verksamheten är att man har nått ut till målgruppen som behöver materiellt bistånd och svarat på deras akuta behov av hälsosam kost och/eller basförnödenheter. De har också slussats till andra tjänster, vilket har gett dem bättre tillgång så sysselsättning och studier eller stärkt deras integration i samhället. Biståndsmottagarnas möjligheter att hantera vardagen förbättras, och de negativa konsekvenserna av fattigdom minskar. Utfallet följs upp med rapportering och bland annat utredningar som görs två gånger under programperioden.

Huvudsakliga målgrupper

Särskild fokus riktas på arbetslösa och personer utanför arbetskraften samt personer som tillhör deras hushåll.

Materiellt bistånd kan vid behov riktas till sådana utsatta grupper eller gemenskaper som på grund av regionala eller lokala omständigheter anses vara mest i behov av hjälp. Sådana grupper eller gemenskaper kan vara barnfamiljer, invandrare eller bostadslösa.

Även om biståndet i första hand är avsett för en viss målgrupp kommer ingen att avvisas från verksamheten (t.ex. gemensamma matserveringar).

Beskrivning av de nationella eller regionala stödsystemen

Det materiella biståndet till dem som har det sämst ställt varken ingår i den nationella sociala tryggheten eller ersätter den. I Finland finns ett flertal hjälp- och volontärorganisationer som delar ut materiellt bistånd och annat stöd. Även återvinning och redistribution av överskottslivsmedel har effektiviserats de senaste åren. Mer information finns bland annat på <https://ruoka-apu.fi/> (på finska).

Verksamheten inom det särskilda målet genomförs genom öppna projektutlysningar med eventuellt varierande fokus. I projekten kombineras materiellt bistånd och eventuella kompletterande åtgärder i nätverksbaserat samarbete. Verksamheten ska styras av en samordningsgrupp med två administrativ representation och andra experter.

Vid organiseringen av EU-medfinansierat materiellt bistånd beaktas annat regionalt bistånd till de som har det sämst ställt. Biståndet kan riktas in enligt behoven i regionen.

De livsmedel och/eller basvaror som ingår i det materiella biståndet ska överensstämma med unionslagstiftningen om konsumtionsvaror. Biståndet och tillhandahållandet av det bör genomföras med minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan. I synnerhet bör mathjälp som medfinansieras av EU inte bli matsvinn, och lokala och ekologiska val bör prioriteras gällande till exempel varornas ursprung, lagring och transporter samt mängden av plast i bland annat förpackningar och emballage.

Målet är att integrera det materiella biståndet till dem som har det sämst ställt till befintliga aktörs- och sektorövergripande nätverk för att på så sätt hjälpa de mest utsatta. Verksamheten läggs upp så att den kan anpassas efter förändringar och kriser som kan öka behovet av materiellt och/eller annat bistånd som ordnas på flera olika sätt.

Vid kommunikationen om det materiella biståndet och därtill anknytande stöd används företrädesvis metoder som bäst når målgrupperna, som internet, personlig information eller anslagstavlor på platser där målgrupperna rör sig. Därigenom ska biståndet nå de målgrupper som har akut behov av hjälp och där hjälpbehovet är störst.

3. Finansieringsplan

3.A Överföringar och bidrag

3.1 Anslag per år

I tabellen beskrivas fondernas anslag per regionkategori och per år inom programperiod 2021-2027.

Fond	Regionkate- gori	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Totalt
							Anslag utan "flexi- bilitet amount"	Flexibi- lity amount	Anslag utan "flexi- bilitet amount"	Flexibi- lity amount	
Eruf	Mer utveck- lade	9 604 066	9 796 504	9 992 792	10 193 066	10 397 344	5 302 854	5 302 854	5 409 121	5 409 121	71 407 722
	Övergångs- regioner	58 202 368	59 368 581	60 558 119	61 771 815	63 009 780	32 136 252	32 136 252	32 780 247	32 780 247	432 743 662
	De yttersta randområ- dena och de nordliga glesbefol- kade områ- dena	46 396 324	47 325 977	48 274 224	49 241 728	50 228 578	25 617 582	25 617 582	26 130 947	26 130 947	344 963 889
	Totalt	114 202 758	116 491 062	118 825 135	121 206 609	123 635 703	63 056 688	63 056 688	64 320 315	64 320 315	849 115 273
ESF+	Mer utveck- lade	9 286 194	9 472 043	9 661 608	9 854 985	10 052 230	5 126 710	5 126 710	5 229 317	5 229 317	69 039 112
	Övergångs- regioner	56 276 023	57 402 296	58 551 095	59 722 998	60 918 336	31 068 791	31 068 791	31 690 608	31 690 608	418 389 546
	De yttersta randområ- dena och de nordliga glesbefol- kade områ- dena	15 466 604	15 776 143	16 091 872	16 413 952	16 742 472	8 538 782	8 538 782	8 709 679	8 709 679	114 987 963
	Totalt	81 028 822	82 650 481	84 304 575	85 991 934	87 713 039	44 734 282	44 734 282	45 629 603	45 629 603	602 416 621
Totalt		195 231 580	199 141 543	203 129 710	207 198 543	211 348 742	107 790 970	107 790 970	109 949 918	109 949 918	1 451 531 894

3.2 Totala anslag per fond och nationell medfinansiering

I tabellen beskrivas fondernas och nationell medfinansiering per prioritering och regionkategori.

Poli- tiskt mål	Pri- ori- te- ring	Un- derlag för be- räkning av un- ionens stöd (totalt eller of- fentligt)	Fond	Region- kategori	EU:s bi- drag	Fördelning av EU:s bidraget			Nationellt bi- drag		Vägledande fördelning av det na- tionella bi- draget	
						EU:s bidrag utan tek- niskt stöd, art. 30(5)	Tek- niskt stöd, art. 30(5)		Of- fent- ligt	Privat		
					<u>(a)</u> = <u>(b)</u> + <u>(c)</u> + <u>(i)</u>	<u>(b)</u>	<u>(c)</u>	<u>(d)</u> = <u>(e)</u> + <u>(f)</u>	<u>(e)</u>	<u>(f)</u>	<u>(g)</u> = <u>(a)</u> + <u>(d)</u> **	<u>(h)</u> = <u>(a)</u> / <u>(g)</u> **
1	Pri- ori- te- ring 1	offent- ligt	Eruf	Mer ut- vecklade	49 985 406	48 295 078	1 690 328	74 978 108	74 978 108		124 963 514	0,40
				Över- gångs- regioner	302 920 563	292 676 873	10 243 691	201 947 042	201 947 042		504 867 605	0,60

Politiskt mål	Prioritering	Underlag för beräkning av unionens stöd (totalt eller offentligt)	Fond	Regionkategori	EU:s bidrag	Fördelning av EU:s bidraget			Nationellt bidrag		Vägledande fördelning av det nationella bidraget	
						EU:s bidrag utan tekniskt stöd, art. 30(5)	Tekniskt stöd, art. 30(5)		Offentligt	Privat		
				De yttre randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	173 545 500	167 676 812	5 868 688	115 697 000	115 697 000		289 242 501	0,60
				Mer utvecklade	21 422 317	20 697 891	724 426	32 133 475	32 133 475		53 555 792	0,40
2	Prioritering 2	offentligt	EruF	Övergångsregioner	129 823 099	125 432 945	4 390 153	86 548 732	86 548 732		216 371 831	0,60
				De yttre randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	103 489 167	99 989 533	3 499 634	68 992 778	68 992 778		172 481 945	0,60
3	Prioritering 3	offentligt	EruF	De yttre randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	67 929 222	65 632 098	2 297 123	45 286 148	45 286 148		113 215 370	0,60
4	Prioritering 4	offentligt	ESF+	Mer utvecklade	61 304 861	58 946 982	2 357 879	91 957 292	91 957 292		153 262 154	0,40
				Övergångsregioner	371 518 584	357 229 407	14 289 176	247 679 056	247 679 056		619 197 640	0,60
				De yttre randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	109 238 565	105 037 082	4 201 483	72 825 710	72 825 710		182 064 275	0,60
				Mer utvecklade	3 451 956	3 319 188	132 768	181 682	181 682		3 633 637	0,95

Politiskt mål	Prioritering	Underlag för beräkning av unionens stöd (totalt eller offentligt)	Fond	Regionkategori	EU:s bidrag	Fördelning av EU:s bidraget			Nationellt bidrag		Vägledande fördelning av det nationella bidraget	
						EU:s bidrag utan tekniskt stöd, art. 30(5)	Tekniskt stöd, art. 30(5)		Offentligt	Privat		
4	Prioritering 5	offentligt	ESF+	Övergångsregioner	20 919 477	20 114 882	804 595	1 101 025	1 101 025		22 020 502	0,95
				De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	5 749 398	5 528 267	221 131	302 600	302 600		6 051 998	0,95
4	Prioritering 6	offentligt	ESF+	Mer utvecklade	4 282 295	4 078 376	203 919	475 811	475 811		4 758 106	0,90
				Övergångsregioner	25 951 485	24 715 700	1 235 785	2 883 498	2 883 498		28 834 983	0,90
				De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena								
Totalt Eruf				Mer utvecklade	71 407 722	68 992 968	2 414 754	107 111 583	107 111 583	0	178 519 306	0,40
				Övergångsregioner	432 743 662	418 109 818	14 633 844	288 495 775	288 495 775	0	721 239 436	0,60
				De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	344 963 889	333 298 444	11 665 446	229 975 926	229 975 926	0	574 939 815	0,60
				Totalt	849 115 273	820 401 230	28 714 043	625 583 284	625 583 284	0	1 474 698 557	0,58
Totalt ESF+				Mer utvecklade	69 039 112	66 344 546	2 694 566	92 614 785	92 614 785	0	161 653 897	0,43
				Övergångsregioner	418 389 546	402 059 989	16 329 557	251 663 579	251 663 579	0	670 053 125	0,62

Politiskt mål	Prioritering	Underlag för beräkning av unionens stöd (totalt eller offentligt)	Fond	Regionkategori	EU:s bidrag	Fördelning av EU:s bidrag			Nationellt bidrag		Vägledande fördelning av det nationella bidraget	
						EU:s bidrag utan tekniskt stöd, art. 30(5)	Tekniskt stöd, art. 30(5)		Offentligt	Privat		
				De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena	114 987 963	110 565 349	4 422 614	73 128 310	73 128 310	0	188 116 273	0,61
				Totalt	602 416 621	578 969 885	23 446 736	417 406 674	417 406 674	0	1 019 823 295	0,59
Sammanlagt totalt					1 451 531 894	1 399 371 115	52 160 779	1 042 989 958	1 042 989 958	0	2 494 521 852	0,58

3.3. Förflyttning till InvestEU per år

I tabellen beskrivas förflyttningar till InvestEU per regionkategori och per år.

förflyttningar till InvestEU per regionkategori och per år.										
Fond	Regionkategori	InvestEU politik-fönstret	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totalt
ERUF	Mer utvecklade regioner	3 Små och medelstort företag		2 514 000	2 514 000					2 514 000
	Övergångsregioner	3 Små och medelstort företag		15 186 600	15 186 600					15 186 600
	De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena									

3.4. Förflyttning till InvestEU totalt

I tabellen beskrivas förflyttningar till InvestEU per politikfönstret och totalt.

Förflyttningar till InvestEU per politikfönstret och totalt.						
Fond	Regionkategorori	InvestEU politik-fönstret: 1 Hållbar infrastruktur	InvestEU politik-fönstret: 2 Innovation och digitalisation	InvestEU politik-fönstret: 3 Pk-	InvestEU politik-fönstret: 4 Socialiska investering och kunskap	Totalt
ERUF	De mest utvecklade regioner			5 028 000		5 028 000
	Övergångsregioner			30 373 200		30 373 200
	De yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena					

4. Nödvändiga villkor

4.1. Effektiva mekanismer för övervakning av marknaden för offentlig upphandling

Fond: Eruf, ESF+

Särskilt mål: alla

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Arrangemang för att säkerställa insamling av effektiva, tillförlitliga och uttömmande uppgifter och indikatorer inom ett enda it-system eller ett nätverk av driftskompatibla system, i syfte att genomföra engångsprincipen och underlätta rapporteringsskyldigheterna i artikel 83.3 i direktiv 2014/24/EU i enlighet med kraven om e-upphandling, samt artikel 84 i direktiv 2014/24/EU

Motivering:

EU-bestämmelserna om offentlig upphandling har genomförts i Finland ANM svarar för regleringen av offentlig upphandling. AMN och Kommunförbundet har tillsammans inrättat en rådgivningsenhet för offentlig upphandling. ANM administrerar också annonseringskanalen HILMA. Via Hilma ska de upphandlande enheter som omfattas av upphandlingslagen meddela om upphandlingar som överskrider de nationella och EU:s tröskelvärden, pågående anbuds-förfaranden och resultaten av avslutade upphandlingar. Webb-tjänsten Upphandling.fi stödjer kommunsektorns rådgivningsenhet för offentlig upphandling i dess arbete. Upphandlingskalender är en öppen kommunikationstjänst, som

innehåller de nyaste upphandlingsbesluten av upphandlande enheter inom den offentliga sektorn i Finland, förteckningar över leverantörer och information om kommande upphandlingar. Upphandlingsanvisningar ingår i offentliga organisationers ekonomistadga. Den förvaltande myndigheten har tillhandahållit de förmedlande organen 2014–2020 utbildning om upphandlingsreglerna och tillämpningen av dem. Detta fortsätter 2021–2027. På projektens startmöten behandlas villkoren för beviljandet av stödet, inklusive upphandlingsförfarandena.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)

[Hilma \(hankintailmoitukset\)](#)

[Hankintakalenteri](#)

[Julkisten hankintojen neuvontayksikkö](#)

[Hankinnat.fi-verkkopalvelu](#) tukee julkisten hankintojen neuvontayksikön työtä

[Hallintoviranomaisen koulutusaineisto](#)

Kriterier: Kriterium 2 Arrangemang för att säkerställa att uppgifterna och indikatorerna omfattar minst följande delar: Konkurrentens kvalitet och intensitet: namnen på vinnarna samt de ursprungliga anbudsgivarna, antalet ursprungliga anbudsgivare, antal utvalda anbudsgivare, det kontrakterade priset – mot det ursprungliga budgetanslaget och, där så är möjligt genom kontraktregister, det slutliga priset efter slutförandet och små och medelstora företags deltagande som direkta anbudsgivare

Motivering:

Alla uppgifter som krävs kan erhållas från de nationella systemen. Namnen på vinnarna: Upphandlingskalender. Antalet ursprungliga anbudsgivare och antalet utvalda anbudsgivare: Enligt upphandlingsbeslutet från upphandlingskalendern. Kontraktets värde: HILMA.

Det kontrakterade priset offentliggörs i upphandlingsbeslutet som läggs ut i upphandlingskalendern, förutsatt att uppgiften är offentlig (omfattas inte av affärssekretess). Om priset inte är offentligt, anges det i bilagorna till beslutet vilka endast de berörda parterna har rätt att ta del av (6 §, 9 §, 10 §, 11 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999)).

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Hilma \(hankintailmoitukset\)](#)

[Hankintakalenteri](#)

[Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta \(621/1999\)](#)

Kriterier: Kriterium 3 Arrangemang för att säkerställa övervakning och analys av uppgifter av de behöriga nationella myndigheterna.

Motivering:

Konkurrens- och konsumentverket (KKV) övervakar efterlevnaden av lagstiftningen om offentlig upphandling. Föremål för tillsynen är de upphandlande enheternas verksamhet och i synnerhet betydelsefulla lagstridigheter, exempelvis försummelser att konkurrensutsätta eller utlysa upphandlingar. Genom tillsynen ingriper KKV i bland annat lagstridiga direktupphandlingar och utestängning av leverantörer.

De tre huvuddragen i tillsynen är

- 1) klagomålsförfarande (8 a kap. i förvaltningslagen), enligt vilket verket kan ge den upphandlande enheten administrativ styrning
- 2) förbud mot direktupphandling enligt 140 § i upphandlingslagen och framställning till marknadsdomstolen om bestämning av påföljder enligt 141 § (ogiltighetspåföljd, påföljdsavgift, förkortad kontraktstid, upphävning av upphandlingsbeslutet)

3) rapportering om lagstridiga eller skadliga förfaranden som upptäckts i tillsynen (144 § i upphandlingslagen), genom vilken ministeriet kan få kännedom om problem med systemet.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Kilpailu- ja kuluttajavirasto](#)

[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)

[Hallintolaki](#)

Kriterier: Kriterium 4 Arrangemang för att göra uppgifterna och indikatorerna, samt resultatet av analysen, tillgängliga för allmänheten via användarvänliga öppna data

Motivering:

I enlighet med 144 § i upphandlingslagen är rapporterna om tillsynen av offentlig upphandling tillgängliga för allmänheten på KKV:s webbplats. I enlighet med 172 § i upphandlingslagen svarar arbets- och näringsministeriet (ANM) för att en övervakningsrapport sänds till kommissionen vart tredje år. ANM svarar också för att uppgifter lämnas ut till myndigheterna i andra medlemsstater.. Upphandlande enheter och andra myndigheter ska på begäran lämna de uppgifter som behövs till ANM. Upphandlande enheter har med stöd av 171 § i upphandlingslagen rätt att av myndigheter och av dem sköter offentliga uppdrag få nödvändiga uppgifter för att utreda om grunder för uteslutning efter prövning föreligger.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)

[Julkisten hankintojen valvonnan tulosten raportointi](#)

Kriterier: Kriterium 5 Arrangemang för att säkerställa att alla uppgifter som tyder på misstänkt uppgjorda anbudsgivningar systematiskt överlämnas till behöriga nationella organ

Motivering:

I enlighet med 139 § i upphandlingslagen övervakar KKV att lagen iakttas (som beskrivits under kriterium 2) och att de nödvändiga uppgifterna lämnas till de nationella myndigheterna i enlighet med 143 §. KKV rapporterar också årligen om tillsynen i enlighet med 144 § i upphandlingslagen. Rapporten innehåller ett sammandrag av

- 1) de lagstridiga förfaranden som upptäckts vid tillsynsverksamheten och de förfaranden som är skadliga med tanke på öppenheten eller icke-diskrimineringen, inklusive de vanligaste bakgrundsfaktorerna,
- 2) antalet åtgärder som avses i 139 § och deras innehåll,
- 3) antalet sådana beslut om förbud och förbindelser som avses i 140 § och deras innehåll,
- 4) antalet framställningar som avses i 141 § och deras innehåll samt av domstolarnas avgöranden till följd av framställningarna.

KKV verkställer konkurrenslagen (948/2011), ger anvisningar och informerar om uppgjorda anbudsgivningar och karteller. KKV tar på sin webbplats emot tips om misstänkta förseelser vid upphandling.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)

[Kilpailulaki \(948/2011\)](#)

[Tietoa ja ohjeita, kartellit](#)

[Julkisten hankintojen valvonta, vihjepalvelu](#)

4.2. Verktyg och kapacitet för en effektiv tillämpning av reglerna om statligt stöd

Fond: Eruf, ESF+

Särskilt mål: alla

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 En enkel och heltäckande tillgång till kontinuerligt uppdaterad information om företag i svårigheter och som omfattas av krav på återbetalning

Motivering:

Det förmedlande organet kontrollerar innan stödet beviljas att reglerna om statligt stöd iakttas och att de allmänna urvalskriterierna uppfylls, exempelvis att den sökande har de ekonomiska och operativa förutsättningar som krävs för att genomföra projektet. Stödmottagaren ska i ansökan uppge tidigare erhållna stöd av mindre betydelse (de minimis-stöd). Uppgifterna kontrolleras och sparas i projektets urvals-PM i systemet EURA 2021. Stödsökanden ska på ansökan uppge om den är föremål för pågående återkrav. Finansiären utreder då den beviljar stödet om definitionen av ett företag i svårigheter uppfylls och kontrollerar om företaget är föremål för återkrav. Utredningen görs utifrån bokslutsuppgifterna och uppgifterna i det nationella systemet Kasvu CRM. Uppgifterna antecknas i beslutsförslaget. Finansiären kontrollerar uppgifterna om återkrav i EURA-systemet samt mot andra källor i den omfattning som behövs. CRM innehåller information om finansiering som beviljats till företag. Inget stöd betalas ut om företaget är föremål för ovan nämnda återkrav. ANM är skyldigt att informera NTM-centralerna om fall där EU återkräver medel.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[TEM:n ohje: Vaikeuksissa olevan yrityksen tukemisen rajoitukset ja määritelmä Laki yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä \(293/2017\)](#)

Kriterier: Kriterium 2 Tillgång till expertrådgivning och vägledning i frågor om statligt stöd från lokala eller nationella expertcentrum, under samordning av nationella myndigheter för statligt stöd, med arbetsrutiner för att säkerställa att sakkunskapen genomgår samråd med berörda parter

Motivering:

Avdelningen för sysselsättning och fungerande marknader vid ANM samordnar de statliga stöden i Finland (undantaget JSM:s förvaltningsområde). ANM har gett ut en handledning om stöd av mindre betydelse. I handledningen redogörs för beviljandet av stöd av mindre betydelse (de minimis-stöd). Den behöriga myndigheten för varje stödform tillhandahåller den juridiska rådgivningen i anslutning till stödet. Kommunförbundet ger landskapsförbunden råd om statligt stöd. Den förvaltande myndigheten utbildar och vägleder de förmedlande organen, som beviljar finansieringen, i frågor gällande särdragen i statliga stöd med hänsyn till strukturfonderna. Myndigheterna har tillgång till utbildningsmaterialet på strukturfondernas webbtjänst. Den förvaltande myndigheten följer med moderniseringen av reglerna om statligt stöd samt ändringarna i lagstiftningen och informerar om dessa på webbplatsen samt i nyhetsbrev. De förmedlande organen ger stödmottagarna vägledning och råd samt diskuterar frågor gällande statligt stöd med stödmottagarna bland annat på projektens startmöten. Den förvaltande myndigheten och de förmedlande organen delger information om hur reglerna om statligt stöd ska tillämpas inom strukturfondsverksamheten. Den förvaltande myndigheten deltar i utbildningar om statligt stöd.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[EU:n keskeiset valtontukisäännöt ja valtontukisääntöihin liittyvä kansallinen lainsäädäntö](#) TEM:n sivuilla. TTM-osasto koordinoi.

[EU:n keskeiset valtontukisäännöt](#)

[Laki eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta \(300/2001\)](#)

[TEM:n opas de mi-nimis -tuista](#)

[Kuntaliitolla valtontukiasioista:](#)

[Hallintoviranomaisen aineisto](#)

4.3. Effektiv tillämpning och genomförande av EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

Fond: Eruf, ESF+

Särskilt mål: alla

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Arrangemang för att säkerställa kontrollen av att de insatser som stöds av fonderna överensstämmer med stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Motivering:

Finlands konstitution och grundlag tryggar människovärdets okränkbarhet och den enskilda människans frihet och rättigheter samt främjar rättvisa i samhället. Finlands nationella institution för mänskliga rättigheter (NHRI) består av Människorättscentret, människorättsdelegationen och riksdagens justitieombudsman. NHRI kallas in som en permanent sakkunnig i programmet övervakningskommitté vars expertis den förvaltande myndigheten anlitar i dessa frågor. SHM utarbetar jämställdhetspolitiken, jämställdhetsombudsmannen övervakar lagefterlevnaden och delegationen för jämställdhetsärenden arbetar för jämställdhet mellan könen. Bestämmelserna i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna har beaktats vid utarbetandet av programmet, i frågorna på projektsökningen och i de särskilda urvalskriterierna. Kraven enligt stadgan har beaktats i informationssystemet, i kontrollistorna för projekturvalet, slutrapporterna och myndigheternas kontroller, varigenom det säkerställs att inga insatser som inte överensstämmer mer stadgan finansieras genom programmet. Dataskyddet säkerställs vid genomförandet. Strukturfondernas e-tjänster är tillgängliga.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[EU:n perusoikeuskirja:](#)

[Komission tiedonanto: Ohjeet Euroopan Unionin perusoikeuskirjan noudattamiseksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen \(ERI-rahastojen\) täytäntöönpanon yhteydessä:](#)

[Suomen perustuslaki \(731/1999\)](#)

[Yhdenvertaisuuslaki \(1325/2014\)](#)

[Tasa-arvolaki \(609/1986\)](#)

Kriterier: Kriterium 2 Arrangemang för rapportering till övervakningskommittén om att de insatser som stöds av fonderna överensstämmer med stadgan

Motivering:

Den förvaltande myndigheten får uppgifterna om varje projekt från informationssystemet, inklusive kontrollistor för överensstämmelse med stadgan avseende projekturval, projektutfallet enligt stöd-mottagarnas slutrapporter, kontroller och revisioner. Myndigheten erhåller information om överensstämmelse med stadgan genom styrningen och övervakningen av de förmedlande organen. Överensstämmelse med stadgan har tagits med på kontrollistorna över styrningen och övervakningen

av de förmedlande organen för detektering av avvikelser. Den förvaltande myndigheten kontrollerar före övervakningskommitténs sammanträden i informationssystemet hur många avvikelser som rapporterats, vilka grundläggande rättigheter överträdelsena gäller, vilka korrigerande åtgärder vidtagits samt hur avvikelser ska förebyggas i framtiden, och rapporterar om dessa tillsammans med sekretariatet till kommittén. Den förvaltande myndigheten rapporterar också om klagomål eller överklaganden. Avvikelseerna behandlas enligt bestämmelserna i lagstiftningen. Den förvaltande myndigheten redogör för rapporteringsarrangemangen till övervakningskommittén i beskrivningen av förvaltnings- och kontrollsystemet.

4.4. Genomförande av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Fond: Eruf, ESF+

Särskilt mål: alla

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Syften med mätbara mål, datainsamling och övervakningsmekanism

Motivering:

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning genomförs av utrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och civilsamhällesorganisationer. Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning utarbetar ett handlingsprogram för fastställande av målen, metoderna och uppföljningen av konventionen. Om genomförandet rapporteras till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD). För närvarande utarbetas ett nytt handlingsprogram för 2020 och framåt. När CRPD har godkänt rekommendationerna kommer utrikesministeriet att informera om dem och sprida dem till myndigheterna, Människorättscentret och civilsamhällesorganisationerna. Ministerierna ansvarar för genomförandet av rekommendationerna inom sina förvaltningsområden. Rekommendationerna integreras i utarbetande av programmet genom medverkan av Soste Finlands social och hälsa rf som för fram organisationernas synpunkter. Det fakultativa protokollet till konventionen gör det möjligt för individer och grupper att anföra klagomål hos CRPD-kommittén över upplevda kränkningar av de rättigheter som erkänns av konventionen. I det fakultativa protokollet fastställs även ett utredningsförfarande som inleds på kommitténs initiativ vid allvarliga kränkningar.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus:](#)

[Kansallinen toimintaohjelma 2018-2019:](#)

[Seurantareportti: YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma \(2018–2019\)](#)

[Uuden kansallisen toimintaohjelman valmistelu 2020](#)

[Sosiaalihuoltolaki](#)

[Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta \(VANE\)](#)

Kriterier: Kriterium 2 Arrangemang för att säkerställa att politik, lagstiftning och standarder avseende tillgänglighet verkligen kommer till uttryck i förberedelserna och genomförandet av programmen

Motivering:

Den förvaltande myndigheten iakttar bestämmelserna om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i programmets urvalskriterier och integrerar kontroller av dessa rättigheter i informationssystemets kontrollistor för projekturval, slutrapporter och kontroller. Rättigheterna för personer med funktionsnedsättning omfattas av standardvillkoren i projektbesluten. Myndigheten inkluderar kontroller av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning i kontrollistorna för styrningen och övervakningen av de förmedlande organen. I ansökan frågas efter tillgängligheten i de e-tjänster som skapas.

Den förvaltande myndighetens utbildningsplan för genomförandet av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning innehåller utbildning om projektansökningarna, urvalsprocessen, övervakningen och genomförandet, vilket också stödjer projektverksamhet som riktar till målgruppen personer med funktionsnedsättning. För projektsökande läggs ut ett faktpaket på webben. Den förvaltande myndigheten beaktar i sina anvisningar och utbildningar bestämmelserna i artiklarna 9 och 21 i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i all verksamhet. De förmedlande organen och stödmottagarna diskuterar på projektens startmöten villkoren gällande rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Yhdenvertaisuuslaki \(1325/2014\)](#)

[Yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu jne.](#)

[Sosiaalihuoltolaki](#)

[Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta \(306/2019\)](#)

[Maankäyttö- ja rakennuslaki \(132/1999\)](#)

[Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä \(241/2017\)](#)

Kriterier: Kriterium 2a Arrangemang för rapportering till övervakningskommittén om tilldragelser när FN-konventionen har inte efterföljats och om klangadet gällande FN-konventionen

Motivering:

Den förvaltande myndigheten får uppgifterna om varje projekt från informationssystemet, inklusive kontrollistor för projekturval, projektutfallet enligt slutrapporterna, fysiska kontroller och revisioner. Myndigheten erhåller information om överensstämmelse med konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning genom styrningen och övervakningen av de förmedlande organen. Kontrollerna av överensstämmelse av de relevanta bestämmelserna i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ingår i kontrollistorna för styrningen och övervakningen av de förmedlande organen. Den förvaltande myndigheten kontrollerar före övervakningskommitténs sammanträden i informationssystemet hur många avvikelser som rapporterats, vilka grundläggande rättigheter överträdelserna gäller, vilka korrigerande åtgärder vidtagits samt hur avvikelser ska förebyggas i framtiden, och rapporterar om dessa tillsammans med sekretariatet till kommittén. Individer och grupper kan anföra klagomål hos CRPD-kommittén över upplevda kränkningar av de rättigheter som erkänns av konventionen. Avvikelserna behandlas enligt lagstiftningen. Den förvaltande myndigheten redogör för de ovan nämnda arrangemangen till övervakningskommittén i beskrivningen av förvaltnings- och övervakningssystemet.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Eduskunnanoikeusasiamies toteuttaa vammaissopimuksen täytäntöönpanon suojelua lakisääteisessä valvontatehtävässään.](#)

[Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisut](#)

[Vammaisten henkilöiden oikeuksien komitea \(CRPD-komitea\)](#)

[Ihmisoikeuskeskus / Vammaisten henkilöiden oikeudet](#)

4.5. God styrning av den nationella eller regionala strategin för smart specialisering

Fond: Eruf

Särskilt mål: 1.1.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Analys av utmaningarna för innovationsverksamheten, inkl. flaskhalsarna för innovationsspridning

Motivering:

Den nationella FoUI-färdplanen som antogs våren 2020 anger prioriteringarna för FoUI-politiken de närmaste åren. Finland är fortsättningsvis ett ledande innovationsland, men villkoren för innovation varierar mellan regionerna. Strategierna för smart specialisering (S3) anger utmaningarna för innovationsverksamheten i regionerna, vilka ofta är de samma som de nationella utmaningarna, det vill säga knapp privat och offentlig FoUI-finansiering samt inadekvat samarbete mellan forskning och näringsliv. I strategierna identifieras bland annat att innovationsverksamheten är koncentrerad till vissa sektorer och branscher och att det finns brister i utvecklingsmiljöerna, stödstrukturerna och stödtjänsterna. Det är vanskligt att omvandla forskningsrön till produkt-, service-, process och organisationsinnovationer för marknaden. Ytterligare utmaningar är bristerna på nationella och internationella nätverk och på smidiga finansieringsinstrument samt det otillräckliga samarbetet mellan den offentliga sektorn, forskningen, näringslivet och slutanvändarna. Det förekommer också problem med samordningen av regionala och nationella åtgärder.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Regional Innovation Scoreboard 2019](#)

[Suomen maaraportti 2020](#)

[TKI-tiekartta](#)

Strategiat [maakunnan liittojen verkkosivuilla](#)

Kriterier: Kriterium 2 Behörig regional eller nationell institution som ansvarar för förvaltningen av strategin för smart specialisering

Motivering:

Landskapsförbunden planerar den strategiska regionutvecklingen inom sin region och samordnar samarbetet. Landskapsprogrammet utgår från landskapets långsiktiga strategiska riktlinjer. Landskapsförbunden svarar för de smarta specialiseringsstrategierna i sina regioner. S3 ingår i landskapsprogrammet. Den kan också upprättas som ett separat dokument inom landskapsprogrammet. S3 ska innehålla uppfyllningskriterierna för de nödvändiga villkoren. S3 är ett viktigt styrinstrument vid genomförandet av landskapsprogrammet. ANM i egenskap av förvaltande myndighet övervakar genomförandet av S3. ANM ger förbunden råd och främjar tillsammans med de övriga sektorsministerierna till exempel en regelbunden dialog med bland annat landskapsförbunden och NTM-centralerna genom bland annat nätverket av förbundens FoUI-kontaktpersoner. Samarbetet kan gälla bland annat teman, nationella och internationella samarbetsmöjligheter, övervakning och finansieringskällor. Genomförandet av S3 tas upp i regionutvecklingsdiskussionerna och aktörsdialogen för FoUI-politik. FoUI-färdplanen anger riktningen för samordningen av den nationella innovationspolitiken och S3.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastohankkeiden hallinnoinnista (7/2014)

[ALKE-laki \(7/2014\)](#)

[Viittaus säännöskohtaisiin perusteluihin](#)

[ALKE-lakien uudistaminen](#)

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

Kriterier: Kriterium 3 Verktyg för övervakning och utvärdering för att mäta uppnåendet av strategins mål

Motivering:

Utfallet för genomförandet av S3 mäts i landskapen genom att övervaka utvecklingen av innovationsverksamheten och näringslivet samt projektens effektivitet. Statistik-, prognos- och forskningsinformation tillhandahålls via datatjänster. Indikatorer för innovationsverksamhetens tillstånd är bland annat FoU-utgifter, omsättningsutveckling, antal företag med internationell verksamhet samt antal patentansökningar och volymen av nationell och internationell finansiering. Strategierna följs upp och utvärderas inom landskapsprogrammet och strukturfondsverksamheten. Landskapsförbunden övervakar och utvärderar genomförandet av landskapsprogrammet i samarbete med programmyndigheterna. En utomstående part utvärderar genomförandet av målen minst en gång under programperioden. Syftet med smart specialisering är att finansieringen från strukturfonderna ska riktas in på ett verkningsfullt sätt. Landskapets samarbetsgrupp spelar en viktig roll i övervakningen och utvärderingen av S3. Mekanismerna för övervakning och utvärdering av S3 stärks bland annat med prioriterad övervakning av projekten som bygger på utveckling av arbetsmodellerna.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastohankkeiden hallinnoinnista (7/2014)

[ALKE-laki \(7/2014\)](#)

[Viittaus lakiesitykseen](#)

[ALKE-lakien uudistaminen](#)

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

[Rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 loppuarviointi](#)

Rakennerahasto-ohjelman 2014-2020 [vaikuttavuuden](#) arviointi

Seurannasta [maakunnan liittojen verkkosivuilla](#)

Kriterier: Kriterium 4 Effektivt fungerande samarbete med berörda parter (processen för entreprenöriellt upptäckande)

Motivering:

Landskapsprogrammet utarbetas i samarbete med kommunerna, de övriga myndigheterna samt de sammanslutningar, organisationer och andra parter som deltar i regionutvecklingen. Avsnittet om samekulturen, som ingår i Lapplands program, bereds av sametinget. S3 utarbetas också i samarbete med olika aktörer. Vanliga former av deltagande är intervjuer av berörda parter, seminarier, förfrågningar och samrådsmöten. Arbetsgrupper och nätverk spelar en viktig roll vid utarbetandet och genomförandet av strategierna. Samarbetet med berörda parter bygger på processen för entreprenöriellt upptäckande (entrepreneurial discovery process, EDP) och fortgår under hela genomförandet. De berörda parterna engagerar sig frivilligt tack vare det upplevda mervärdet. Förbunden har regelbundna möten med innovationsaktörerna i regionen och samarbetar med att planera och genomföra åtgärder inom prioriteterna. Inofficiella kollegiala nätverk utgör plattformar för spridning och framtagning av bästa praxis för deltagande. Vidareutveckling av EDP sker utifrån lärdomar från den programperiod som avslutas.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)

[ALKE-laki \(7/2014\)](#)

[Viittaus säännöskohtaisiin perusteluihin](#)

[ALKE-lakien uudistaminen](#)

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (8.4.2005/200)

[SOVA-laki](#)

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

Kriterier: Kriterium 5 **Nödvändiga åtgärder för att förbättra nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem**

Motivering:

Åtgärderna planeras utifrån landrapporten, de landspecifika rekommendationerna och andra särskilda utvärderingar. I strategierna utvecklas innovationsverksamheten genom att främja samarbetet mellan FoU-organisationerna, näringslivet och civilsamhället och utveckla miljöerna, plattformarna och processerna för innovation. Till de viktigaste insatserna hör utnyttjande av digitalisering, facilitering av innovationer samt utveckling av gemensamma arbetsätt i enlighet med EDP. Samarbetet mellan storföretag och små och medelstora företag stärks och tillväxtinriktad företagsverksamhet understöds. Genom att delta transregionalt och internationellt samarbete utvecklar regionerna innovationssystemen och näringsverksamheten genom värdekedjor av strategisk betydelse. Den nationella FoUI-färdplanen anger prioriteringarna för FoUI-politiken de närmaste åren. För starkare samordning av den nationella och den regionala innovationspolitiken utökas samarbetet mellan aktörer och nivåer bland annat genom en kontinuerlig dialog. (se kriterium 2)

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

Kriterier: Kriterium 6 **Åtgärder för att stödja industrins och sektorernas omvandling**

Motivering:

Den sektoriella omvandlingen stöds med nationella anslag, strukturfondsmedel och finansiering som söks från andra EU-program. Landskapen förhåller sig proaktivt till framtidsutsikterna och utbildningsbehoven inom näringsverksamheten. Inom S3 fastställs insatser som stödjer den sektoriella omvandlingen. Sådana insatser är bland annat utnyttjande av tekniska lösningar i innovations- och affärsverksamheten, stöd till företagsreformer, höjning av förädlingsvärdet, inriktning av utbildningsresurser och sysselsättningsprojekt till arbetskraftsbehövande branscher, utveckling av regionala system för prognostisering samt stöd till företags exportkompetens. Investeringar i utveckling av innovationsmiljöer skapar förutsättningar för sektoriella reformer. Investeringar i koldioxid-snål teknik och affärsverksamhet diversifierar den regionala ekonomin. Vidare är det viktigt att stödja ny, innovativ entreprenörskap och att informationen förmedlas mellan företagen. Omvandlingarna bemöts utifrån de regionala styrkorna och särdragen. Insatserna är starkt förankrade i insatser för utveckling av internationalisering och innovation.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista (7/2014)

[ALKE-laki \(7/2014\)](#)

[ALKE-lakien uudistaminen](#)

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

Kriterier: Kriterium 7 **Åtgärder för utveckling av samarbetet med internationella partner inom utvalda prioriteringar för smart specialisering**

Motivering:

Landskapsförbundens uppgift är att främja landskapets internationella kontakter. S3-strategierna ger stöd för internationellt nätverkande, kompetensuppbyggnad och koppling av de regionala aktörerna till transregionala värdenätverk utifrån prioritetsområdena. Med tanke på internationalisering spelar extern finansiering för internationella projekt, exempelvis från EU:s finansieringsprogram, en avgörande roll. Därtill är såväl kommissionens S3-plattformar som samarbetsavtalen med regioner i

andra länder viktiga. Landskapen deltar med andra europeiska regioner i samarbetsprogram och internationella samarbetsprojekt. Genom internationellt samarbete lär man sig goda praxis och kan tillsammans ta fram lösningar för utveckling av innovationsverksamheten. Internationalisering är ett genomgripande tema i flera av strategierna, och dessutom har en del av landskapen egna strategier i detta syfte. Viktiga insatser är att trygga tillräckliga resurser, bygga upp internationella partnerskap, befästa tjänster för internationalisering, stärka den internationella konkurrenskraften med ny teknik och kännedom om nya marknader.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[ALKE-laki \(7/2014\)](#)

[Viittaus lakiesitykseen](#)

[ALKE-lakien uudistaminen](#)

Kohdassa 1 mainitut asiakirjat

Kansainvälisestä yhteistyöstä [maakunnan liittojen verkkosivuilla](#)

4.6. Strategisk politisk ram för stöd till energieffektiv renovering av bostadshus och andra byggnader

Fond: Eruf

Särskilt mål: 2.1.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 En nationell långsiktig renoveringsstrategi till stöd för renovering av det nationella beståndet av bostadshus och andra byggnader antas, i enlighet med kraven i direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda, som omfattar vägledande delmål för 2030 och 2040 samt mål för 2050, ger en vägledande beskrivning av budgetmedel för att stödja genomförandet av strategin, fastställer effektiva mekanismer för att främja investeringar i byggnadsrenovering

Kriterium 2 Åtgärder för förbättrad energieffektivitet för att uppnå de energibesparingar som krävs

Motivering:

Finland överlämnade 10.3.2020 till unionen följande meddelande enligt artikel 2a i direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda, ändrat genom direktiv 2018/844/EU: Långsiktig renoveringsstrategi 2020–2050 Finland. Finlands meddelande har upprättats i samarbete med berörda parter i enlighet med kommissionens rekommendation (EU) 2019/786. Målet är att byggnadsbeståndet ska nå en hög grad av energieffektivitet och nästan fasa ut fossila bränslen senast 2050. Eftersom nybyggnationen framöver uppfyller detta krav fokuserar strategin på det byggnadsbestånd som uppförts före 2020. De åtgärder som fastställs i Finlands färdplan framgår av nämnda rapport. I färdplanen har presenterats indikativa milstolpar för åren 2030, 2040 och 2050. För beräkning av målen för strategin togs beräkningsmallen FineBuild fram samt en metod för konvertering av värmeenergiförbrukningen i byggnadsbeståndet till E-tal som uttrycker energiprestanda. Beräkningarna utgår från statistik, registerdata och färsk forskning. Första rapporten lämnas 2023, därefter vartannat år. Strategin ses över vart tionde år.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategia 2020-2050 Suomi](#)

[Linkki laskentamalliin](#)

[Ilmastolaki](#)

[Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma \(KAISU\)](#)

[National Integrated Energy and Climate Plan \(NECP\)](#)

4.7. Styrning av energisektorn

Fond: Eruf

Särskilt mål: 2.1.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: En nationell energi- och klimatplan antas och innehåller följande: alla delar som krävs enligt mallen i bilaga I till förordningen om styrningen av energiunionen och en vägledande beskrivning av planerade finansiella resurser och mekanismer för åtgärder som främjar koldioxidsnål energi

Motivering:

Finland lämnade in den nationella energi- och klimatplanen till Europeiska kommissionen den 20 december 2019. I planen beskrivs hur fastställda politiska åtgärder ska inverka på den uppskattade utvecklingen av växthusgasutsläpp, förnybar energi och energiprestanda fram till 2040. I planen beskrivs de planerade politiska åtgärdernas inverkan på bl.a. energisystemet, växthusgasutsläppen och upptaget i kolsänkor, den ekonomiska utvecklingen, miljön och medborgarnas hälsa. I den ingår också bedömningar av effekten av planerade och befintliga åtgärder på behovet av framtida investeringar. EU har ålagt Finland att minska de växthusgasutsläpp som inte omfattas av utsläppshandel med 39 % fram till 2030 jämfört med utgångsnivån 2005. Samtidigt får utsläppen från markanvändningssektorn inte överskrida det beräknade upptaget i kolsänkor. Finlands mål är att andelen förnybar energi ska vara minst 51 % av den totala slutliga energianvändningen och 30 % av den slutliga energianvändningen i transportsektorn. Målet för energiprestandan är att den slutliga energianvändningen inte överskrider 290 TWh.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[National Integrated Energy and Climate Plan \(NECP\)](#)

4.8. Nationell plan för klimatanpassning samt förutseende och hantering av väder- och klimatrisker

Fond: Eruf

Särskilt mål: 2.4.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: En nationell eller regional riskhanteringsplan för katastrofer som överensstämmer med de befintliga klimatanpassningsstrategierna finns på plats och innehåller följande delar: en beskrivning av huvudsakliga risker, bedömda i enlighet med bestämmelserna i artikel 6 a i beslut nr 1313/2013/EU, som återspeglar nuvarande och långsiktiga hot (25–35 år). Bedömningen ska för klimatrelaterade risker bygga på prognoser och scenarier för klimatförändringar; en beskrivning av åtgärder för förebyggande, beredskap och hantering av katastrofer för att hantera de risker som identifierats. Åtgärderna ska prioriteras i förhållande till riskerna och deras ekonomiska effekter, kapacitetsbrister, effektivitet och ändamålsenlighet, med beaktande av möjliga alternativ och information om budgetmässiga och finansiella medel och mekanismer som finns tillgängliga för att täcka kostnaderna för drift och underhåll i samband med förebyggande, beredskap och hantering

Motivering:

Målet för den nationella planen för anpassning till klimatförändringen 2022 är att det finländska samhället ska kunna hantera risker som anknyter till klimatförändringen och anpassa sig till förändringarna i klimatet. Åtgärderna syftar till att främja utarbetandet av regionala och lokala anpassningsbedömningar samt förbättra bedömningen och hanteringen av klimatrisker. Planen genomför EU:s anpassningsstrategi nationellt och ska uppdateras år 2022. Enligt 8 § i klimatlagen ska statsrådet minst vart tionde år anta en nationell plan för anpassning till klimatförändringen. Planen ska innehålla en risk- och sårbarhetsgranskning och handlingsprogram för anpassning inom olika förvaltningsområden enligt behov. En översyn av klimatlagen pågår för närvarande (tidsram 2021). Lagöversynen kan få konsekvenser för anpassningslagstiftningen. Enligt artikel 6 i Europaparlamentets och rådets beslut nr 1313/2013/EU om civilskyddsmekanism för unionen ska medlemsstaterna utarbeta riskbedömningar på nationell eller lämplig subnationell nivå samt tillhandahålla kommissionen en sammanfattning av relevanta delar av dessa vart tredje år.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma \(2014\)](#)

[Ilmastolaki \(609/2015\)](#)

[Kansallinen riskiarvio \(2018\) ja alueelliset riskiarviot](#)

4.9. Uppdaterad planering för avfallshantering

Fond: Eruf

Särskilt mål: 2.6.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Planer för avfallshantering finns i enlighet med artikel 28 i direktiv 2008/98/EG, i dess ändrade lydelse enligt direktiv (EU) 2018/xxxx, och omfattar hela medlemsstatens territorium och inkluderar följande: En analys av den nuvarande situationen när det gäller avfallshantering i det berörda geografiska området, inbegripet avfallens typ, mängd och källa, och en utvärdering av den framtida utveckling med hänsyn till de förväntade effekterna av åtgärderna som anges i de avfallsförebyggande program som utarbetas i enlighet med artikel 29 i direktiv 2008/98/EG, i dess ändrade lydelse genom direktiv 2018/xx/EU; En bedömning av befintliga system för insamling av avfall, inklusive den materiella och territoriella täckningen av separat insamling och åtgärder för att förbättra deras funktion, samt behovet av nya insamlingssystem; En bedömning av investeringsbehovet som motiverar behovet av ytterligare eller uppgraderad avfallsinfrastruktur, med uppgifter om tillgängliga inkomstkällor som motsvarar kostnader för drift och underhåll och Information om kriterierna om geografiskt läge för platsidentifiering och om kapaciteten för framtida anläggningar för avfallsbehandling

Motivering:

Varje medlemsstat ska utarbeta en avfallsplan och upprätta avfalls-förebyggande program och uppdatera dem vart sjätte år. I den riksomfattande avfallsplanen fram till 2023 anges målen och åtgärderna för avfallshantering och avfallsförebyggande. Planen upprättades med proaktiv syn på de förestående ändringarna i avfallsdirektivet. Planen gäller fram till 2023. För närvarande (2020) pågår en revision av planen varvid den förlängs till 2027 och kompletteras speciellt med hänsyn till återanvändning och avfallsförebyggande samt eventuellt till minskningsåtgärderna enligt engångs-

plastdirektivet. I planen anges detaljerade mål och åtgärder på fyra prioriterade områden (byggavfall, bionedbrytbart avfall, kommunalt avfall samt elektriskt och elektroniskt avfall). Planen har tagits fram i ett brett samarbete med experter och berörda parter. Styrgrupp för arbetet med planen har varit den strategiska samsarbetsgruppen för avfalls-branschen, som tillsatts av MM. De tre delarna av avfallsplanen uppfyller innehållskraven enligt avfallsdirektivet och omfattar hela Finland med undantag av Åland.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[EU:n jätedirektiivi \(\(EU\) 2018/851\)](#)

[Kierrätyksestä kiertotalouteen - valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023](#)

[Valtakunnallinen jätesuunnitelma vuoteen 2023 \(taustaraportti\)](#)

[Valtakunnallisen jätesuunnitelman vaikutusarviointi](#)

Följande beskrivning om nödvändiga villkor som gäller Övergripande transportplanering på lämplig nivå är på finska. Texten ska översättas till svenska och updaterats till dokumentet inom kort.

4.10. Kokonaisvaltainen liikennesuunnittelu asianmukaisella tasolla

Rahasto: EAKR

Erityistavoite: 3.3.

Mahdollistavan edellytyksen täyttyminen: Kyllä

Perusteiden täyttyminen: Kyllä

Perusteet: Peruste 1 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka sisältää suunniteltujen investointien taloudelliset perusteet, jotka pohjautuvat kysynnän vankkaan analyysiin ja liikenteen mallintamiseen ja joissa olisi otettava huomioon rautatieliikenteen vapauttamisen oletettu vaikutus

Perustelut:

Suuremmille hankkeille tehdään hankearviointi. Liikenne12 –suunnitelmassa linjataan, että hankearviointi laajennetaan koskemaan kaikkia kehittämis- ja parantamishankkeita sekä kaupunkiseutujen raide-hankkeita vertailukelpoisen tiedon olemassaolon takaamiseksi. Tarvittaessa tätä tukemaan tehdään lainsäädäntömuutoksia (mm. ratalaki, laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä). Väylävirasto laatii väylänpidon perus-suunnitelman, jonka tarkoituksena on kuvata perusväylänpidon määrärahojen käyttö väylien palvelutason ja asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi 1- ja 4-vuotiskausilla. Suunnitelmassa kuvataan perusväylänpidon rahoituksen ohjelmoinnin pääpiirteet ja esitetään alustava rahoitus JTS-kauden muille vuosille (3-4vuotta). Rahoituksen käytön yksityiskohtainen ohjelmointi tehdään väyläviraston toimialoilla ja ELY-keskuksissa. Liikenne12 –suunnitelma linjaa tavoitteet sekä asettaa raamit suunnitelmalle. Strateginen tilannekuva luo taustaa myös väylänpidon perussuunnitelmalle.

Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin:

[Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021-2032 – suunnitelmaluonnos](#)

[21.1.2021](#)

[Liikenneverkon strateginen tilannekuva](#)

Perusteet: Peruste 2 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka kuvastaa ilmanlaatusuunnitelmia, ottaen erityisesti huomioon kansalliset hiilestä irtautumista koskevat suunnitelmat

Perustelut:

Lähtökohtaisena Liikenne 12-suunnitelman tavoitteena on tukea kestävästä liikkumisesta ja hiilestä irtautumisesta, mikä on myös Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 –ohjelman pääperiaatteita. Fossiilittoman liikenteen tiekartassa on kuvattu tarkemmin tavoitteen toteutusta käytännössä.

Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin:

[Fossiilittoman liikenteen tiekartta - valtioneuvoston periaatepäätös kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä](#)

Perusteet: Peruste 3 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka sisältää investoinnit asetuksessa (EU) 1316/2013 määritettyihin TEN-T- ydinverkkokäytäviin asiaankuuluvien TEN-T työsuunnitelmien mukaisesti

Perustelut:

Liikenne12 –suunnitelman mukaisesti Väylävirasto tulee laatimaan vuonna 2021 investointiohjelman seuraavaksi 6-8 vuodeksi. Tässä yhteydessä kuvataan myös TEN-T –ydinverkkokäytävien investoinnit. Erityistavoitteessa 3.3 toteutettavat hankkeet eivät kuitenkaan kohdistu TEN-T-ydinverkkokäytäviin. Paikalliset hankkeet valitaan tavanomaisissa haku- ja rahoitusprosesseissa. Hakemusluettelo ja rahoitettujen hankkeiden luettelo ovat saatavissa EURA-tietojärjestelmästä.

Perusteet: Peruste 4 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka varmistaa TEN-T-ydinverkon ulkopuolella toteutettavien investointien osalta täydentävyyden tarjoamalla alueille ja paikallisyhteisöille riittävät yhteydet TEN-T-ydinverkkoon ja sen solmukohtiin

Perustelut:

Liikenne12 –suunnitelman mukaisesti Väylävirasto tulee laatimaan vuonna 2021 investointiohjelman seuraavaksi 6-8 vuodeksi. Tässä yhteydessä kuvataan myös TEN-T –ydinverkkokäytävien investoinnit. Investointiohjelma ei kata kuntatasolla määriteltäviä katuverkon investointeja. Kunnat parantavat paikallista saavutettavuutta maankäytön ja liikenteen suunnittelulla. Kaavoituksella ja palveluverkkojen suunnittelulla kunta vaikuttaa liikkumisen edellytyksiin. Kokonaisuuden kannalta hyvät ja toimivat lopputulokset edellyttävät maankäytön, palveluiden ja liikenteen ratkaisujen tarkastelua yhdessä, jolloin voidaan vaikuttaa toimintojen sijaintiin ja toteuttamisen ajoitukseen. Tonttiarjonta on sovitettu ajallisesti yhteen paikallisten liikenneyhteyksien valmistumisen kanssa. Paikalliset hankkeet valitaan tavanomaisissa haku- ja rahoitusprosesseissa. Hakemusluettelo ja rahoitettujen hankkeiden luettelo ovat saatavissa EURA-tietojärjestelmästä.

Perusteet: Peruste 5 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka varmistaa rautatieverkon yhteentoimivuuden perusversion 3 mukaisen Euroopan rautatieliikenteen hallintajärjestelmän (ERTMS) käyttöönotolla, joka kattaa vähintään eurooppalaisen käyttöönottosuunnitelman

Perustelut:

Liikenne12 –suunnitelmassa on linjattu ERTMS:n käyttöönotosta Suomessa (ns. Digirata-hanke). Digirata-selvityksen osapuolet suosittelivat nykyisen junien kulunvalvontajärjestelmän korvaamista modernilla radiopohjaisella ETCS-järjestelmällä, mikä ensimmäisessä vaiheessa tarkoittaa vähintään ETCS-tasoa 2 koko maahan. Tavoitteeksi on asetettu laajemman rakentamisen aloittaminen vuonna 2028. Digirata-selvityksen osapuolet suosittavat viipymättä sitä, että Suomen kansallinen

ERTMS-täytäntöönpanosuunnitelma päivitetään ja tarvittavat järjestelmien testaukset ja jatkoselvitys käynnistetään.

Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin:

[Kohti digitaalista ja älykästä rautatieliikennettä: Digirata-selvityksen loppuraportti](#)

Perusteet: Peruste 6 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka edistää multimodaalisuutta kartoittamalla tarpeet, jotka koskevat multimodaalista tai jälleenlaivausrahtia, matkustajaterminaaleja ja aktiivisia liikkumisen muotoja

Perustelut:

Tätä tehdään jatkuvassa liikennejärjestelmätyössä, sekä Liikenne12 –suunnitelman mukaisessa suunnittelu- ja investointiohjelmassa.

Perusteet: Peruste 7 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka sisältää toimia, joilla pyritään edistämään vaihtoehtoisia polttoaineita kansallisten toimintapoliittisten kehysten mukaisesti

Perustelut:

Liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien seuranta on tehty (linkki). Seurannan perusteella näyttää siltä, että vuodelle 2020 asetetut tavoitteet on suurelta osin jo saavutettu, ja että vuodelle 2030 asetetut tavoitteet tullaan todennäköisesti jopa ylittämään ainakin sähkön osalta. Vedyn osalta tavoitteita ei tulla saavuttamaan. Vaihtoehtoisia polttoaineita koskevia linjauksia on esitetty fossiilittoman liikenteen tiekartassa, josta tehdään kevään aikana periaatepäätös.

Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin:

[Liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien seuranta](#)

[Fossiilittoman liikenteen tiekartta lausunnoille](#)

Perusteet: Peruste 8 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka sisältää tieliikenteen turvallisuusriskien arvioinnin voimassa olevien kansallisten tieliikenneturvallisuusstrategioiden mukaisesti, kyseessä olevien teiden ja osuuksien kartoittamisen ja tarvittavien investointien priorisoinnin

Perustelut:

Tieliikenteen turvallisuutta on arvioitu mm. liikenneverkon strategisessa ti-lankekuvassa, johon pohjautuen investointiohjelma tullaan laatimaan. Tilannekuva päivitetään vuoden 2020 lopussa.

Viittaukset asiaa koskeviin asiakirjoihin:

[Liikenneverkon strateginen tilannekuva](#)

Perusteet: Peruste 9 Vuoteen 2030 ulottuva nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien multimodaalinen kartoitus (pl. paikallinen taso), joka tarjoaa tietoa talousarviomäärärahoista ja taloudellisista resursseista, jotka tarvitaan suunniteltuihin investointeihin ja jotka kattavat nykyisten ja suunniteltujen infrastruktuurien käyttö- ja ylläpitokustannukset

Perustelut:

Liikenne12 –suunnitelmasta tehdään päätös keväällä 2021. Itä- ja Pohjois-Suomen välittävillä toimielimille jaetaan vuosittaiset myöntö-valtuudet, joiden puitteissa hankkeiden rahoituspäätökset tehdään.

4.11. Strategisk ram för en aktiv arbetsmarknadspolitik

Fond: Esf+

Särskilt mål: 4.1.1.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Arrangemang för profilering av arbetssökande och en bedömning av deras behov, inklusive för entreprenörsverksamhet

Motivering:

Tjänsten tillhandhålls enligt en bedömning av servicebehovet, som uppdateras minst var tredje månad, och en personlig sysselsättningsplan. Vid bedömningen tillämpas också riskprognoser för långtidsarbetslöshet. I planen antecknas målen och de överenskomna åtgärderna. Planen och andra klientuppgifter lagras i klientdatasystemet URA. Arbets- och näringsbyråerna hänvisar klienterna vid behov till andra myndigheters tjänster, t.ex. hälsoundersökningar. Sektorsövergripande tjänster omfattar samservice som främjar sysselsättningen, integrationstjänster för invandrare samt tjänster enligt lagen om arbets-verksamhet i rehabiliteringssyfte för dessa målgrupper. Servicebehovet och tjänsterna antecknas i en personlig plan, där parterna är klienten, arbets- och näringsbyrån och kommunen samt även FPA (sysselsättningsfrämjande samservice). Arbets- och näringsbyrån kartlägger klientens intresse för entreprenörskap och självsysselsättning samt förmedlar information och råd om att starta ett företag. Vid behov kan byrån inhämta bedömningar av klientens färdigheter och förutsättningar för företagande.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta \(916/2012\)](#)

[TE-palvelut](#)

[Valtioneuvoston asetus julk. työvoima- ja yrityspalvelusta \(1073/2012\)](#)

[TEMin ohje julk. työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja asetuksen soveltamisesta](#)

[TyöttömyysturvaL](#)

[L työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta](#)

[L kotoutumisen edistämisestä \(1386/2010\)](#)

[L kuntouttavasta työtöinnasta](#)

Kriterier: Kriterium 2 Information om lediga platser och möjligheter till anställning, med beaktande av arbetsmarknadens behov

Motivering:

Arbets- och näringsmyndigheterna är skyldiga att publicera och förmedla information om ledigförklarade arbeten. Platsannonserna kan lämnas via arbets- och näringsbyråernas datasystem eller till tjänsten Lediga jobb, så att annonsen också syns i den europeiska jobbportalen EURES.

[Webbtjänsten Lediga jobb](#) är den populäraste rekryteringstjänsten i Finland. För närvarande pågår arbetet med en ny tjänst, [Jobbmarknad](#), där jobbsökningen baserar sig på kompetensprofiler.

Jobbmarknad är i testanvändning och lanseras i etapper under 2020–2021. ANM publicerar [sta-](#)

[tistik](#) över lediga och tillsatta jobb per månad och per år. Yrkesbarometern är arbets- och näringsbyråernas informerade bedömning av framtidsutsikterna för centrala yrken inom den närmaste framtiden. Barometern sammanställs två gånger om året.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta \(916/2012\)](#)

[TE-palvelut](#)

Kriterier: Kriterium 3 Arrangemang för att säkerställa att utformning, genomförande, övervakning och översyn genomförs i nära samarbete med berörda aktörer

Motivering:

Arbetsmarknadens funktion främjas i samarbete med kommunerna, arbetsmarknadsorganisationerna, arbetsgivarna och medborgarna. Inom arbets- och näringsförvaltningens regionala och lokala samarbete stödjer delegationen för arbetskrafts- och företagservice bland annat planeringen av servicen. Samarbetet på lokal nivå för integration av invandrare omfattar kommunen, arbets- och näringsbyrån, polisen och organisationerna genom en delegation för utvecklande av integrationen och främjande av etniska relationer. De regionala delegationerna för integrationsärenden tillsätts av NTM-centralerna. Även ministerierna samarbetar. [Rådet för arbets-, utbildnings- och näringsärenden](#) är ett sakkunnigorgan som är gemensamt för ANM och UKM. Rådet behandlar bland annat arbets- och utbildningspolitiska utmaningar och strategier. Ordförande i rådet är arbetsministern eller undervisningsministern. Rådet har 14 medlemmar som företräder myndigheterna och olika organisationer inom arbetslivet. Genom arbetsgrupper och samråd inkluderas också arbetsmarknadens organisationer i lagberedningen.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[L julk. työvoima- ja yrityspalvelusta \(916/2012\)](#)

[Valtioneuvoston asetus julk. työvoima- ja yrityspalvelusta \(1073/2012\)](#)

[L kotoutumisen edistämisestä \(1386/2010\)](#)

[Lainvalmistelun prosessiopas: Esimerkinä yhteistyöstä](#)

Kriterier: Kriterium 4 Arrangemang för övervakning, utvärdering och översyn av aktiva arbetsmarknadsåtgärder

Motivering:

ANM sammanställer statistik utifrån uppgifterna i arbets- och näringsbyråernas klientdatasystem URA. Ministeriet för statistik över registrerade arbetssökande, lediga jobb som anmälts till arbets- och näringsbyråerna och ALMP-tjänster. Sammanställningarna bygger på olika bakgrundsdata. De ESF-finansierade ALMP-tjänsterna under EU-perioden 2014–2020 omfattas av ANM:s statistik. De kan följas upp separat eller som en del av ALMP. Övriga ESF-åtgärder för sysselsättningen följs upp via URA. ANM sammanställer statistiken per månad, kvartal och år. Sysselsättningsöversikterna läggs ut månatligen på webben. Dessutom lämnar ministeriet ut uppgifter till Statistikcentralen. Inom förvaltningsområdet används också onlinestatistik och statistiskt urval ur databasen. ANM finansierar utredningar, utvärderingar och andra undersökningar. Statsrådets forsknings- och utredningsverksamhet genomför omfattande utredningar inom ramen för ett årligen fastställt program. Anslagstilldelningen, resultatmålen och resultatindikatorerna för den offentliga arbetskrafts- och företags servicen fastställs årligen genom en resultatprocess som utgår från regional statistik. ANM har ett stödnätverk för konsekvensbedömningar.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Työnvälitystilasto](#)

[Selvityksiä](#) (Aktiiviselta työvoimapolitiikalta sijoittuminen 2017)
[TEM:n tilastojulkaisut ja selvitykset](#)

Kriterier: Kriterium 5 Interventioner för ungdomssysselsättning, evidensbaserade och målinriktade vägar för ungdomar som varken arbetar eller studerar, inklusive utåtriktad verksamhet, som bygger på kvalitativa krav med hänsyn till kriterierna för lärlings- och praktikplatser av god kvalitet, även i samband med genomförandet av ungdomsgarantin

Motivering:

Ungdomslagen föreskriver bland annat om uppsökande ungdomsarbete, verkstadsverksamhet för unga och kommunernas styrnings- och servicenätverk. Lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagservice föreskriver om arbets- och näringstjänsterna. Den uppsökande verksamheten tillsammans med andra tjänster för unga riktar sig till unga som varken arbetar eller studerar. Enligt regeringsprogrammet ska alla unga under 25 år och nyutexaminerade under 30 år garanteras en arbets-, praktik-, arbetsprövnings-, ungdomsverkstads-, läroavtals- eller rehabiliteringsplats inom tre månader från det att arbetslösheten börjat. Till utbildningen anknyter kvalitetskrav, målsättning och uppföljning avseende anordnarna. Olika former av icke-formellt lärande utvecklas under UKM:s ledning på grund av kopplingarna till erkännande av examina och examensdelar. Evidensbaserade system främjas genom samarbete och spridning av bästa praxis mellan aktörer. Detta göra med hjälp av Navigatornätverket och resultaten från sysselsättningsförsöken i kommunerna. Enligt regeringsprogrammet ska läroavtalsutbildning användas i större utsträckning som ett sätt att få ett första jobb eller som ett sätt att omskola sig eller avlägga vuxenutbildning. Ersättningarna ska ses över för att göra arbetsgivarens administrativa börda lättare.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Nuorisolaki \(1285/2016\)](#)

[Työelämässä oppiminen](#)

[Ohjaamot](#)

[Valtakunnallinen nuorisotyön ja –politiikan ohjelma vuosille 2020-2023](#)

[Työelämässä oppiminen](#)

[Pääministeri Marinin hallitusohjelma](#)

[Hallituksen toimintasuunnitelma 7.10.2019](#)

4.12. Strategisk ram för utbildningssystemet på alla nivåer

Fond: Esf+

Särskilt mål: 4.1.6.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Evidensbaserade system för att förutse och prognostisera kompetensbehov samt mekanismer för uppföljning av utexaminerade och tjänster och effektiv vägledning av god kvalitet för elever i alla åldrar

Motivering:

Utbildningsstyrelsen tar fram riksomfattande prognoser om kompetensbehovet per regeringsperiod och samordnar prognostiseringsforum för kunskaps- och kompetensbehov. Statsrådets gemensamma råd för arbets-, utbildnings- och näringslivet samordnar prognosarbetet. Ett av kriterierna för basfinansieringen till högskolorna och yrkesutbildningen är integrationen av de utexaminerade i arbetslivet. Dessa

uppgifter följs upp med hjälp av statistiktjänsten Vipunen.fi. Nätverket Aarresaari utför karriäruppföljning för högskolorna. Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) ansvarar för utvärderingen av småbarnspedagogik, undervisning och utbildning i Finland. NCU:s utvärderingsrapporter är offentliga och kan laddas ned på centrets webbplats. I Finland finns ett heltäckande system av handledningstjänster som tillhandahålls av olika sektorer och aktörer. Handledningen till studerande handhas av läroanstalterna, högskolorna samt multiprofessionella Navigatorcentrum. Ett program för utveckling av studiehandledning genomförs 2020–2022 som en del av programmen för kvalitets- och jämlikhetsarbetet inom utbildningen. Därtill tar UKM i samarbete med ANM fram en strategi för livslång vägledning som ska vara klar före utgången av 2020.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Valtioneuvoston yhteinen työ-, koulutus- ja elinkeinoasian neuvosto](#)

[Osaamisen ennakointifoorumi](#)
ja [esite englanniksi](#)

[Korkeakoulutuksen rahoitusmallit](#)

[Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallit](#)

[Vipunen.fi](#)

[Korkeakoulujen uraseuranta englanniksi](#)

[Koulutuksen laadun arviointi](#)

[Ohjauspalvelut](#)

[Opintojen ohjaus ammatillinen koulutus](#)

[Opintojen ohjaus lukio](#)

[Opintopolku.fi](#)

Kriterier: Kriterium 2 Åtgärder för att säkerställa lika tillgång till, deltagande i och fullföljande av god, relevant och inkluderande utbildning och förvärvande av nyckelkompetenser på alla nivåer, inklusive inom högre utbildning

Motivering:

Åren 2020–2022 genomförs utvecklingsprogram för kvaliteten och jämlikheten inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen respektive inom yrkesutbildningen. Programmen ska främja lärande, jämlikhet och välbefinnande och på så sätt minska och förebygga skillnader i inläring samt stärka stödet för lärandet. Jämlikt bemötande av alla som söker sig till studier säkerställs genom specifik lagstiftning om de olika utbildningsstadierna. Uppbyggnaden och utbudet av yrkesutbildning på riksnivå säkerställs genom ett system med anordnartillstånd. Utbildningsstyrelsen bistår utbildningsanordnarna vid kvalitetsutvecklingen. För varje ny studerande inom yrkesutbildningen upprättas en personlig utvecklingsplan för kunnandet. I planen anges vilka kunskaper den studerande behöver och hur hen ska ta till sig dem. Åtgärder som anges i visionen för högskole-utbildningen och forskningen 2030 underlättar bland annat tillgången till utbildning. För närvarande utarbetas en plan för tillgång till högskoleutbildning som ska stärka den regionala och sociala tillgången till utbildning. Kompetensmålen för högskoleexamina tydliggörs genom referensramarna för examina. En utvärdering av basservicen slutförs 2020.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:[Oikeus oppia](#)[Oikeus osata](#)[Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)[Opetushallitus](#)[Ammatillisen koulutuksen järjestäminen](#)[Koulutuksen henkilökohtaistaminen](#)[Korkeakoulujen ja tutkimuksen visio](#)[Tutkintojen viitekehykset](#)[Tutkintojen viitekehys, asetus](#)

Kriterier: Kriterium 3 Samordningsmekanism inom alla utbildningsnivåer, inbegripet högre utbildning, och en tydlig ansvarsfördelning mellan de berörda nationella och/eller regionala organen

Motivering:

Finlands utbildningssystem kategoriseras enligt utbildningsnivåer. Huvudmannen för utbildningen varierar beroende på utbildningsstadium. I huvudsak är det kommunerna som har ansvaret från småbarnspedagogiken till den grundläggande utbildningen. På andra stadiet och den högre utbildningen regleras anordnarna genom anordnartillstånd och resultatavtal. Den nationella referensramen för kvalifikationer beskriver examina, lärokurserna och de övriga samlade kompetenserna i det finländska utbildningssystemet. Referensramen omfattar bland annat den allmänbildande utbildningen, yrkesutbildningen och den högre utbildningen. De kompetenser som beskrivs i referensramen har definierats i en förordning av statsrådet. Beskrivningarna motsvarar kvalifikationsnivåerna i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Undervisnings- och kulturministeriet svarar för den utbildningslagstiftning som reglerar anordnandet av utbildning på olika utbildningsstadier. Utbildningsstyrelsen utfärdar grunderna för planerna för småbarnspedagogiken och läroplanerna samt examensgrunderna, vilka styr undervisningen och utbildningen.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:[Suomen koulutusjärjestelmä](#)[Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat](#)[Ammattikorkeakoulujen sopimukset](#)[Yliopistojen sopimukset](#)

Kriterier: Kriterium 4 **Arrangemang för övervakning, utvärdering och översyn av den strategiska ramen**

Motivering:

Undervisnings- och kulturministeriets verksamhet styrs av regeringens riktlinjer som utgör underlaget för ministerieberedningen. Före utgången av 2020 kommer regeringen att uppgöra en utbildningspolitisk redogörelse för 2030, där målet är att hitta långsiktiga metoder för att höja utbildnings- och kunskapsnivån, stärka den utbildningsmässiga jämlikheten och minska skillnaderna i lärande i Finland. Översynen gäller hela utbildningssystemet och utvecklingen av det på båda nationalspråken. Målet är att bildning, utbildning och kunnande även i fortsättningen ska utgöra grundstenarna i samhället, stärka sysselsättningen och en hållbar tillväxt samt erbjuda verktyg för att öka Finlands globala inflytande. Undervisnings- och kulturministeriets strategi 2030 är en tjänstemannasyn på vilka ärenden ministeriet och förvaltningsområdet borde fokusera på under en tid som är längre än en regeringsperiod. Utbildningsstyrelsen utfärdar grunderna för planerna för småbarnspedagogiken och läroplanerna samt examensgrunderna, vilka styr undervisningen och utbildningen. Undervisnings- och kulturministeriet utöver resultatstyrning av aktörerna på olika utbildningsstadier genom resultatavtal och anordnartillstånd.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Sanna Marinin hallitusohjelma Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi Koulutuspoliittinen selonteko](#)
[Opetus- ja kulttuuriministeriön strategia](#)

Kriterier: Kriterium 5 Åtgärder som inriktas på kompetenshöjning och på lågkvalificerade, lågutbildade vuxna och personer med mindre gynnad socio-ekonomisk bakgrund

Motivering:

Ministeriets styrmekanismer och substanslagstiftningen om olika utbildningsstadier (bl.a. stöd och handledning under utbildningen, studiehandledning, handledande utbildningar). En del av yrkesutbildningen anordnas som arbetskraftsutbildning för arbetslösa eller personer som hotas av arbetslöshet. En studerande inom yrkesutbildningen har rätt till särskilt stöd om hen på grund av inlärningssvårigheter, en skada, sjukdom eller annan orsak är i behov av långvarigt eller regelbundet stöd för studierna. Målet är att den studerande ska nå den yrkesskicklighet och det kunnande som anges i examens- eller utbildningsgrunderna. Syftet med den parlamentariska reformen av kontinuerligt lärande är att svara på de behov som förändringar i arbetslivet ger upphov till. En särskild fokusgrupp för reformen är lågkvalificerade personer som inte aktivt uppdaterar sina kunskaper.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvat](#)
[Opintopolku.fi](#)
[Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus](#)
[Ammatillisen koulutuksen tuki ja ohjaus](#)
[Vapaan sivistystyön ylläpitämisluvat](#)
[Jatkuva oppiminen](#)

Kriterier: Kriterium 6 **Åtgärder för att stödja lärare, utbildare och akademisk personal med avseende på lämpliga inlärningsmetoder, bedömning och validering av nyckelkompetenser**

Motivering:

Läroplanforum som tillsatts av undervisnings- och kulturministeriet förnyar lärarnas grundutbildning, inskolning och fortbildning. Forumet har gjort upp ett utvecklingsprogram för lärarutbildningen med riktlinjer för syften och åtgärder med vilka den finländska lärarutbildningen ska hållas stark, attraktiv och internationellt uppskattad. Målen för utvecklingsprogrammet verkställs genom utvecklingsprojekt inom lärarutbildningen. Utvecklingsprogrammet för högskolepedagogik och styrningskompetens stärker lärarnas kunskaper inom digital pedagogik.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Opetustoimen henkilöstön täydennyskoulutus](#)

Kriterier: Kriterium 7 Åtgärder för att främja rörlighet för studerande och personal samt transnationellt samarbete mellan tillhandahållare av utbildning, bland annat genom erkännande av läranderesultat och kvalifikationer

Motivering:

Läroverksamhetsforum som tillsatts av undervisnings- och kulturministeriet förnyar lärarnas grundutbildning, inskolning och fortbildning. Forumet har gjort upp ett utvecklingsprogram för läroverksamheten med riktlinjer för syften och åtgärder med vilka den finländska läroverksamheten ska hållas stark, attraktiv och internationellt uppskattad. Målen för utvecklingsprogrammet verkställs genom utvecklingsprojekt inom läroverksamheten. Utvecklingsprogrammet för högskolepedagogik och styrningskompetens stärker lärarnas kunskaper inom digital pedagogik.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Opetus- ja kulttuuriministeriön kansainvälinen yhteistyö](#)

[OPH kansainvälistyminen ja vaihto-ohjelmat](#)

[OPH tutkintojen tunnustaminen](#)

4.13. Nationell strategisk ram för social delaktighet och fattigdomsminskning

Fond: Esf+

Särskilt mål: 4.1.7.

Uppfylld av nödvändigt villkor: Ja

Uppfylld av kriterier: Ja

Kriterier: Kriterium 1 Evidensbaserad analys av fattigdom och social utestängning, inklusive barnfattigdom, hemlöshet, geografisk och utbildningsmässig segregation, begränsad tillgång till grundläggande tjänster och infrastruktur, och de särskilda behoven hos utsatta personer

Motivering:

Samordningsprojektet för främjande av social delaktighet genomför en enkät om välbefinnande och deltagande bland de personer i arbetsför ålder som hör till de mest utsatta. Den nationella barnstrategin som utarbetas för närvarande har som mål ett samhälle som respekterar barnets rättigheter. Strategin omfattar långsiktiga mål och insatser för att minska fattigdomen bland barnfamiljer. Insatserna och de resurser som anvisas för dem antecknas i genomförandeplanen. Regeringens mål är att halvera bostadslösheten före utgången av 2023. Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) stödjer självständigt boende, bekämpning av bostadslöshet och hantering av boendekostnaderna. Miljöministeriet sköter statens bostadspolitik och åtgärder för att minska bostadslösheten. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) verkställer bostadspolitiken. SHM beviljar statsunderstöd för utveckling av social- och hälsovårdstjänster som minskar bostadslösheten. Tjänster inriktas till de mest utsatta bostadslösa, bland annat klienter inom missbrukarvården och mentalvården, frivilliga fångar och invandrare.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[THL:n kyselytutkimukseen perustuva julkaisu: ”Työelämän ulkopuolella olevien osallisuus ja hyvinvointi. 2018.](#)

[Kansallinen lapsistrategia](#)

[Lapsiköyhyys Suomessa 2010 –luvulla](#)

[ARA:n asunnottomuus selvitys 2019](#)

[Alueellinen eriytyminen terveystalveissa](#)

[Osatyökykyisten reitit työllisyyteen](#)

Kriterier: Kriterium 2 Åtgärder för att förebygga och bekämpa segregation på alla områden, inklusive genom tillhandahållande av adekvat inkomststöd, inkluderande arbetsmarknader och tillgång till tjänster av god kvalitet för utsatta personer, däribland migranter

Motivering:

Regeringsprogrammet innehåller en inskrivning om målet att minska fattigdomen och utanförskapet. I synnerhet ska fattigdom och utarmning minska bland pensionärer och barnfamiljer genom att det samtidigt utvecklas förmåner och tjänster. Riskfaktorerna i utsatthet och generationsöverskridande utsatthet ska beaktas i allt högre grad. Verkningsfulla tjänster ska inriktas på riskgrupperna genom utveckling av vuxensocialarbetet. Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för socialpolitiken och bereder lagstiftningen om socialvården. Om socialvården föreskrivs både i socialvårdslagen och i speciallagar. Med ett principbeslut om främjande av välfärd, hälsa och säkerhet drar regeringen upp de långsiktiga riktlinjerna för de åtgärder genom vilka ojämlikheten när det gäller finländarnas välfärd och hälsa ska minskas före 2030. Regeringen har som mål att trygga finländarnas välfärd i alla befolknings- och åldersgrupper. Social- och hälsovårdsministeriet handhar grundskyddet för invandrare, de social- och hälsovårdstjänster som är relevanta för integrering i samhället samt andra understöd som hör till ministeriets verksamhetsområde.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjaus köyhyden ja osattomuuden vähentämisestä](#)

STM:ssä on valmisteilla Valtioneuvoston periaatepäätös Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä (luonnos, ei vielä hyväksytty)

[FinMonik on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen \(THL\) toteuttama tutkimus, jossa on selvitetty ulkomailta syntyneiden ulkomaalaistaustaisten hyvinvointia, terveyttä sekä kokemuksia sosiaali- ja terveystalveista.](#)

[Työkykyohjelma](#)

Kriterier: Kriterium 3 Åtgärder för övergång från vård på institutioner till vård i samhället

Motivering:

Statsrådets principbeslut om tryggande av individuellt boende och tjänster för personer med utvecklingsstörning. Det nationella målet är att avveckla institutionsvården av personer med utvecklingsstörning och ersätta den med andra tjänster och boendelösningar. Man understöder anskaffning av bostad som motsvarar de individuella behoven samt uppförande av bostadsobjekt. Stödja allt fler äldre att bo kvar hemma och utveckla tjänster för detta. Reform av lagstiftningen om tjänster för äldre. Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen. Inom barnskyddet är familjevård den primära formen av vård utom hemmet. Institutionsvård ordnas om vård utom hemmet inte kan ordnas enligt barnets bästa och behov med hjälp av stödåtgärder exempelvis som familjevård. Kvalitetskriterierna för vård utom hemmet utgör en del av kvalitetsrekommendationen för barnskyddet. Genom statsunderstödsprojekten 2020–2022 utvecklas det sektorsövergripande samarbetet inom barnskyddet för att tillgodose de sociala, hälsomässiga och kulturella rättigheterna för barn och ungdomar inom barnskyddet.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[VN:n periaatepäätös kehitysvammaisten yksilöllisestä asumisesta ja palvelujen turvaamisesta](#)

[Kehitysvammaisten asumisen ohjelman toimeenpanon arviointi](#)

[Pmi Marinin hallituksen ohjelma kehitysvammaisten laitoshoidosta](#)

[Pmi Marinin hallituksen ohjelma ikäihmisten hoidosta](#)

[LastensuojeluL 50 § muuttamisesta](#)

[Sijaishuollon laatusuositus](#)

[Lastensuojelun monialaisen kehittämisen valtionavustushankkeet](#)

Kriterier: Kriterium 4 Arrangemang för att säkerställa att utformning, genomförande, övervakning och översyn genomförs i nära samarbete med arbetsmarknadens parter och berörda organisationer från det civila samhället

Motivering:

Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA) arbetar för att minska ojämlikheten och öka jämlikheten och delaktigheten, stärka gemenskapen och toleransen samt främja möten och ömsesidig förståelse mellan människor samt stärka människors resurser och hjälpa dem att ta hand om sig själva, varandra och miljön. Nära samarbete med STEA och civilsamhällesorganisationer. Programmet för arbetsförmåga innehåller satsningar på bland annat utveckling av metoder för stödd sysselsättning, arbetsförmåga och yrkesutbildades kompetens. Programmet för utveckling av arbetet och arbetshälsan har utarbetats genom tre-partssamarbete. Åtgärdsprogrammet för god psykisk hälsa i arbetslivet utgör en del av genomförandet av regeringsprogrammet och den nationella strategin för psykisk hälsa. Åtgärdsprogrammet ska ge arbetsplatserna bättre beredskap att stödja arbetstagarnas psykiska hälsa. Inom arbetarskydd och arbetshälsa verkar en arbetarskyddsdelegation, som är ett lagstadgat trepartsorgan. Inom företagshälsovård finns en delegation för företagshälsovård, om vars sammansättning och uppgifter föreskrivs genom en separat förordning.

Hänvisning till relevanta dokument på finska:

[Kansalaisjärjestöt ovat edustettuina toimintaa kehittävässä ja seuraavissa työryhmissä](#)

[Pmi Marinin hallitusohjelma](#)

[Työkykyohjelma](#)

[Työelämän ja hyvän mielenterveyden toimenpideohjelma](#)

[Osatyökykyisten reitit työllisyyteen](#)

[TyösuojeluhallintoL 4 §](#)

[TyöterveyshuoltoL 22 § Työterveyshuollon neuvottelukunta](#)

5. Programmyndigheter**Tabell 13: Programmyndigheter**

I tabellen beskrivas programmyndigheter enligt beredningsmaterialet för en reform av lagstiftningen om regionutveckling och Europeiska unionens fonder för regional- och strukturpolitik.

Programmyndigheter	Institutionens namn [500]	Kontaktpersonens namn [200]	E-post [200]
Förvaltande myndighet	<i>ANM</i>		
Revisionsmyndighet	<i>FM</i>		
Organ som tar emot betalningar från kommissionen	<i>ANM</i>		
Organ som tar emot betalningar som gäller tekniskt stöd (art 30.5) från kommissionen	<i>ANM</i>		

6. Partnerskap

Genom den lagstiftning som reglerar regionutvecklingen och strukturfondsverksamheten (lag om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten, 7/2014) har arbets- och näringsministeriet, som den förvaltande myndigheten i Finland under programperioden 2014–2020, ålagts uppgiften att utarbeta programmet. För utarbetande av programmet inrättades arbetsgruppen Koheesio 2021+. Arbetsgruppen leddes av arbets- och näringsministeriet och i den ingick följande statsförvaltningsorganisationer och regionutvecklingsmyndigheter: undervisnings- och kulturministeriet, finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, miljöministeriet, kommunikationsministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, närings-, trafik- och miljöcentralerna samt landskapsförbunden och representanter för de största städerna och regionstäderna. Samarbetspartner i arbetsgruppen var Kommunförbundet, Centralhandelskammaren, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Akava rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Finlands näringsliv EK, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK, Företagarna i Finland rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf och Finlands naturskyddsförbund. Partnerna medverkar i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) nr 240/2014 i utarbetandet av programmen som gäller bland annat analys och kartläggning av behov och fastställande och urval av prioriteringar.

Den av statsrådet tillsatta delegationen för förnyelse i regionerna behandlade utarbetandet av programmet och partnerskapsöverenskommelsen. Arbetsgruppen utgjorde en av sektionerna i delegationen. I delegationen ingick företrädare för ministerierna, NTM-centralerna och landskapsförbunden samt för de viktigaste arbetsmarknads- och näringslivsorganisationerna, Kommunförbundet och kommuner i olika storleksklasser.

Arbetsgruppen Koheesio 2021+ och delegationen för förnyelse i regionerna har varit det centrala forum där olika parter, inklusive organisationer för näringslivets och arbetsmarknadens parter och berörda parter, har diskuterat programmet innehåll, utvärderingsresultaten, prioritetsurval och andra frågor i anslutning till programmet. Organisationspartnerna har medverkat i utformningen av det innehåll som är relevant för dem. Utöver arbetet i Koheesio 2021+ har ANM ordnat arbetsmöten för att stödja och samordna programutarbetandet, speciellt med NTM-centralerna och landskapsförbunden, fokuserade workshoppar (bl.a. jämställdhet och jämlikhet, särskilda mål, indikatorer) och andra diskussioner med olika parter (inkl. presentationer för intressenter samt separata samråd). ANM har lagt ut det viktigaste materialunderlaget för utarbetandet på sin webbplats.

Utarbetandet av programmet styrs av dels den finländska förvaltningstraditionen med tonvikt på samråd, dels den gällande lagstiftningen om regionutvecklingen och strukturfondsverksamheten som föreskriver om parternas deltagande i utarbetandet och genomförandet av EU:s strukturfondsprogram. Enligt bestämmelserna om regionutveckling och strukturfondsverksamhet ska programmen beredas i samverkan. ANM har förhandlat separat om programmets Eruf- och ESF-dimensioner med en representant för samerna. En förhandling om programmets innehåll ordnades i

enlighet med sametingslagen 16 januari 2020, varvid det fastställdes att programarbetet tar hänsyn till det samiska urfolkets näringar och välfärd genom landskapsprogrammet. Enligt programmet är det viktigt att genom medel användningen stödja samerna, romerna samt andra befolkningsgrupper på ett kulturkänsligt sätt. ANM ordnade ett samråd 12 februari 2020 för minoritetsgrupper, inklusive romer. ANM presenterade inledandet av programarbetet för delegationen för romska frågor 16 januari 2019. Jämställdhetsexperter och miljöförvaltningsexperter har medverkat vid utarbetandet av programmet.

Vid den regionala beredningen har partnerskapsprincipen verkställts dels i landskapens samarbetsgrupper och samarbetsgruppernas sekretariat, landskapsstyrelserna och -fullmäktige, intressentmöten och regionala beredningsgrupper, dels genom öppna samråds- och diskussionsmöten. Möjlighet att lämna synpunkter på programutkastet har också funnits i samband med webbaserade intressentförfrågningar.

I landskapets samarbetsgrupp ingår representanter för landskapsförbundet och dess medlemskommuner, de statliga myndigheter som finansierar programmet samt parter som är viktiga med avseende på regionutvecklingen, inklusive arbetsmarknadens och näringslivets organisationer, och andra organ som företräder det civila samhället, liksom miljöorganisationer och jämställdhetsorganisationer. Informationstillgången och möjligheterna att påverka har också realiserats genom samråd och informationsmöten för landskapen och regionerna. I dessa möten har deltagit representanter för kommuner, organisationer, utbildnings- och forskningsorganisationer, utvecklingsbolag, teknologicenter, näringsliv och företag. I början av utarbetandet av programmet ordnades ett öppet webbsamråd som utföll i synpunkter från ett brett aktörsfält på de enligt beredningsgruppen viktigaste omvärldsutmaningarna. Medborgare och intressenter görs också delaktiga i programutarbetandet genom förfarandet för bedömning av planer och program.

Arbets- och näringsministeriet svarar för bedömningen av miljökonsekvenserna av strukturfondsprogrammet för Fastlandsfinland.

Allmänheten och myndigheterna har beretts möjlighet att framföra sina synpunkter och påverka utarbetandet av programmet och miljökonsekvensbedömningen i inledningsskedet och under bedömningen. Statsrådet fastställde prioriteringarna för programutarbetandet den 27 november 2019. Den 29 november 2019 publicerades en kungörelse om att utarbetandet av programmet 2021–2027 och därtill hörande miljökonsekvensbedömningen har inletts samt inleddes samråd med miljömyndigheterna om miljörapportens innehåll (29.11–31.12.2019). I enlighet med deltagande- och bedömningsplanen upprättades i anslutning till beredningen en miljörapport (lag om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) jämte därtill hörande statsrådets förordning (347/2005)). Miljörapporten upprättades av Gaia Consulting Oy.

De organisationer som är viktiga med avseende på genomförandet av programmet och andra berörda parter medverkar i att genomföra, följa upp och utvärdera programmet på riksnivå genom övervakningskommittén och på regional nivå genom landskapens samarbetsgrupper. Övervakningskommittén arbetar för att främja partnerskapsprincipen och tillför mervärde i utarbetandet av programmet. Landskapens samarbetsgrupper är ett viktigt partnerskapsorgan i regionerna.

En del av kommunikationssamarbetet som leds av ANM är att aktivera organisations- och intressentparterna i kommunikationen om programmet och i kommunikationsplaneringen. Samarbetsparterna har haft en viktig roll i den förvaltande myndighetens kommunikationsnätverk och så kommer det att vara även under följande programperiod.

De myndigheter som fungerar som förmedlande organ vägleder och ger råd till aktörerna med att ansöka om finansiering och genomföra projekt, bland annat med hänsyn till små organisationers och aktörers behov.

I början av programperioden upprättas en plan för utbildning som ska ordnas för de förmedlande organen, arbetsmarknadens parter och civilsamhällesorganisationer. Utbildningarna utformas i samarbete med respektive partner för att på bästa sätt tillgodose målgruppens behov. I utbildningsplanen fastställs vilka utbildningsmoment som ankommer på den förvaltande myndigheten, de förmedlande organen eller andra parter, till exempel i samordningsprojekt för specifika teman

inom programmet. Planen uppdateras regelbundet och för utbildningarna reserveras tillräcklig finansiering som täcker behoven enligt den förvaltande myndighetens uppskattningar och anspråk från fältet. Partnerskapet omfattar också projektens styrgrupper.

7. Kommunikation och synlighet

I kommunikationen lyfts fram är ett innovativt och klimatneutralt Finland, sysselsättning, kompetens och inkludering samt bekämpning av materiell fattigdom. Kärnbudskapet är prestation och effektivitet. Den förvaltande myndigheten informerar potentiella sökande om finansieringsmöjligheterna och tillhandahåller kommunikationsmedel och mallar till projektaktörerna. Den förvaltande myndigheten sköter kommunikationen till den stora allmänheten, där fokus ligger på de erhållna resultaten och mervärdet för unionen av att målen uppnås.

Den förvaltande myndigheten ska årligen ta fram en kommunikationsplan och redogöra för utfallet till övervakningskommittén. Vid kommunikationen följer myndigheten med antalet besökare och diskussionsaktiviteten på webbsidorna och i sociala medier. Kommunikationsåtgärderna kan bli föremål för utvärdering. Den förvaltande myndigheten ska i fondernas datasystem lägga ut en förteckning över stödmottagarna på finska, svenska och engelska. Kommunikationen riktas primärt till de finansieringssökande, projektaktörerna, allmänheten, medierna, de politiska aktörerna, samarbetspartnerna och myndigheterna. Målgrupperna är små och medelstora företag, mikroföretag, forsknings- och utbildningsorganisationer, utvecklingsbolag, kommuner och städer, föreningar, stiftelser, den arbetsföra befolkningen och personer i riskzonen för social utestängning. Kommunikationen syftar framför allt till att sprida tydlig information till potentiella projektgenomförare och samarbetspartner. Målet är att hitta nya bra projekt och nya bra genomförare. Avsikten är att med hjälp av kommunikationen göra strukturfonderna bättre kända bland den stora allmänheten.

Det främsta kommunikationsmedlet är webbplattformen strukturfonder.fi. Av de sociala medierna används Facebook, Twitter och YouTube för kommunikation till projekten och allmänheten. På Google-kontot finns för myndigheternas interna kommunikation en Google Drive där de kan dela filer och bilder. Den förvaltande myndighetens videor och samarbetspartnernas videor läggs ut på YouTube-kanalen rakennerahastot.fi. På sociala medier ordnas temakampanjer. Centrala teman kan presenteras med e-publikationer. Tillgänglighetskraven ska uppfyllas i webbtjänsten och i de sociala medierna.

Bedrägerimedvetenhet och nolltolerans mot bedrägeri är integrerade i den förvaltande myndighetens kommunikation till allmänheten. Den förvaltande myndigheten ska på webbplatsen ha en kanal för anonym rapportering av misstanke om missbruk eller otillbörligt förfarande.

Den förvaltande myndigheten ska utse en kommunikationsansvarig för programmet. Den kommunikationsansvariga leder det nationella kommunikationsnätverket av representanter för de övriga ministerierna, de förmedlande organen och samarbetspartnerna. Kommunikationsnätverket sammanträder 2–4 gånger per år efter behov. Nätverket tillgodogör sig också virtuella kanaler. Den förvaltande myndigheten har kommunikationssamarbete med de EU-finansierade programmen vid JSM (landsbygdsfonden och havs- och fiskerifonden) och IM (fonderna för inrikes frågor).

Regionerna har egna kommunikationsnätverk som administreras av de finansierande myndigheterna. Dessa myndigheter utlyser stöden en månad innan ansökningstiden börjar, informerar om ansökningstiderna samt tillhandahåller vägledning och rådgivning till projekten. I regionerna ordnas informations- och utbildningsmöten för projektaktörerna samt publikevenemang.

Den förvaltande myndigheten deltar i möten och annan verksamhet inom EU-kommissionens kommunikationsnätverk INFORM och INIO. Den förvaltande myndigheten deltar också i andra av kommissionens kommunikationsinsatser, som kampanjen EU in My Region. De förmedlande organen och projekten tar också del av de kommunikationsmöjligheter som kommissionen erbjuder. Den förvaltande myndigheten arrangerar utbildningar för myndigheterna främst på webben och deltar i publikevenemang, bland annat på Europadagen.

Stödmottagarna ska aktivt kommunicera om verksamheten och resultaten och uppfylla sina kommunikationsskyldigheter. Den finansierande myndigheten ger projekten anvisningar om kommunikationsskyldigheterna och övervakar att dessa uppfylls. Kostnaderna för kommunikationen ersätts från det tekniska stödet. Stödet till kommunikationen får uppgå till högst 0,3 procent av finansieringen till programmet. Med det tekniska stödet finansieras bland annat webbtjänsten strukturfonder.fi, basutrustning för kommunikation, kostnader för organisering av evenemang och webbevent samt andra anskaffningar för kommunikationen. Utbildning och resekostnader som hänför sig till kommunikationen kan betalas från den del av det tekniska stödet som reserverats för kommunikationen.

Bilaga

Lista över strategiska projekt

Projektnamn	Tidtabell
ERUF	
Prioritet 1	
Innovations- och kunskapsnätverk (SM 1.1, 1.2, 1.3)	2021 – 2027
Prioritet 2	
Innovations- och kunskapsnätverk (SM 2.1, 2.6)	2021 - 2027
Energieffektivitet och minskning av växthusgasutsläpp (SM 2.1)	2021 - 2027
Minskning och anpassning av klimatförändringar (SM 2.4)	2021 - 2027
Koldioxidneutralt cirkulärt samhälle (SM 2.6)	2021 - 2027
ESF	
Prioritet 4	
Förbättring av affärsverksamhetsmiljön för sociala företag (SM 4.1.1)	2021 - 2027
Nya jobb möjligheter genom att utveckla arbetsplatser (SM 4.1.1)	2022 - 2026
Invandrarnas fungerande vardagsliv i Finland: arbete, kunskaper och inkludering (SM 4.1.1, 4.1.6, 4.1.7)	2021 - 2027
Matchning på arbetsmarknaden (SM 4.1.1, 4.1.6)	2022 - 2026
Fortsatt lärande (SM 4.1.6)	2021 - 2027
Kreativ och kulturell innovationskunskap (SM 4.1.6)	2021 - 2027
Utveckling av arbetslivet (SM 4.1.6)	2021 - 2027
Stöd för svåra att anställa (SM 4.1.7)	2021 - 2027
Utveckling av tjänster för barn, ungdomar och familjer och befordran av välbefinnande mot jämställdheten (SM 4.1.7)	2021 - 2027
Främjande av jämlikhet och icke-diskriminering, bekämpning av fattigdom (SM 4.1.7)	2021 - 2027
Stöd och samordning av inkludering, jämställdhet och jämlikhet i Europeiska socialfondens arbete (SM 4.1.7)	2021 - 2027
Prioritet 5	
Samordning av sociala innovationer (SM 4.1.7)	2021 - 2027